Prejel 29. VII. 37 ob 23.15 Stojej

Leto LXV | Poštnina plačana v gotovini | V Ljubljani, v petek, dne 30. julija 1937 | Štev. 171 a | Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Posledice potovanja romunskega kralja

Potovanje romunskega kralja Karola II. po zapadnoevropskih državah je imelo velik odmev v javnem mnenju in je v nekaterih važnih točkah evropske politike pomagalo dvigniti zastor, za katerim so se nam nudili zanimivi prizori, ki jih nismo slutili. Romunija je bila v aprilu in majniku zelo delavna. Obiski poljskih državnikov, od ministrov pa do predsednika republike samega, so se kar vrstili v Bukarešti, romunski državniki pa so obiske pridno vračali ter vse delo kronali z obiskom kralja Karola in prestolonaslednika Mihaela v Varšavi. Skoraj istočasno pa je razvil bivši zunanji minister Titulescu, ki se ne more pohvaliti, da vživa v svoji domovini največje zaupanje, izredno obsežno delavnost, ki ga je od francoske riviere, kjer se najrajši mudi, zanesla v Bratislavo, v Pariz, čez Rokavski zaliv v Oxford in končno še v Ženevo, kjer je povsodi razlagal svoje poglede na svetovno politiko in svoje nazore o smernicah zunanje politike Romunije. Imeli smo vtis, da gre za odkrit dvoboj med dvema nasprotujočima si strujama, od katerih ima ena to prednost, da je na oblasti, druga pa to svobodo, da se nahaja v opoziciji. Ko se je odločil romunski vladar sam, da odide v inozemstvo, je bila ta domneva še bolj potrjena. Romunija se nahaja na križišču dveh poti, ko pisali veliki evropski časopisi, dveh poti, ki vsaka vodi v drug evropski tabor.

Da bi poljsko-romunsko prijateljstvo, ki ga sedanja romunska vlada smatra za velik uspeh svojih prizadevanj, a ki ga Titulescu obsoja kot nedopustljivo zmoto, dobilo tudi svojo vnanjo trajno oznako, sta Poljska in Romunija sklenili, da bosta druga pri drugi zastopani po veleposlanikih in ne več po navadnih poslanikih. Je to medsebojno priznanje obojestranske moči, istočasno pa tudi počastitev, ki jo je v mednarodnem občevanju le težko nadkriliti. Toda Evropa je v tem videla še več. Namreč trajno povezanost Poljske in Romunije v zasledovanju nekega določenega cilja. Ta cilj ni bil objavljen. Toda s polno verjetnostjo se lahko izsledi iz različnih okoliščin, ki so poljsko-romunsko delavnost spremljevale. Poljska in Romunija sta si dali medsebojna jamstva za skupno obrambo proti sovjetski Rusiji in sta se slovesno obvezali, da ne bosta dovolili, da bi se sovjetska vojska posluževala njihovih ozemelj, če bi hotela priti na pomoč kakšni njeni napadeni zaveznici. Z drugimi besedami, poljska meja bi bila za sovjetsko armado zaprta, če bi se pripetilo, da bi bila Francija — zaveznica Rusije — od Nemcev napadena, a pravtako bi bila zaprta za sovjetsko vojsko tudi romunska meja, če bi se zgodilo, da bi bila napadena Češkoslovaška, ki je tudi zaveznica sovjetske Rusije. Od Baltika do Črnega morja je bil potegnjen »zdravstveni pas«, ki naj na vsak način in za vsako ceno zadrži sovjetsko Rusijo za dosedanjimi mejami, če bi se ji kdaj zahotelo, da bi s svojo oboroženo silo soodločevala na bodočih morebitnih evropskih bojiščih v prilog svojih zaveznic. Vrhutega pa je Romunija od Poljske dobila še ponovno jamstvo za svoje meje v Besarabiji.

Tako je Evropa razumela poljsko-romunsko delavnost v zadnjih dveh, treh mesecih. Očividno prvi odmevi od evropskega zapada, kjer ipak še vedno vodilno odločujejo o usodah manjših držav na evropskem vzhodu, niso bili posebno ugodni. Nekaj je bil temu kriv Titulescu, nekaj pa seveda tudi svojstveni pogledi zapadnih velesil na politični položaj v srednji in vzhodni Evropi. Potovanje romunskega vladarja, katerega dežela je s političnimi pogodbami in denarnimi obveznostmi precej priklenjena na zapadne velesile, je s tem dobilo svojo pravo vsebino; treba je razgnati oblake, ki so se začeli tamkaj zbirati in odstraniti nevoljo, ki se je začela kopičiti. Romunski vladar je hotel sam razpršiti vsa v Parizu in Londonu nastala nesoglasja. Na obeh krajih je hotel ponuditi isto, kar je Poljska tako rada sprejela, namreč, da se poslaništva pretvorijo v veleposlaništva. Poljska bi ne vživala nobene prednosti. Romunija bi svoje simpatije enakomerno porazdelila med evropske države in tako dokazala, da želi sredi med dvema taboroma ostati nepristranska in nevtralna. Toda v istem hipu so se začela tudi že zanimiva razodetja, o katerih smo uvodoma rekli, da so se pojavila ob priliki Karlovega potovanja po zapadu.

Prvo razodetje je bilo, da so tako v Parizu kakor v Londonu na dostojen način namignili, da ne gre spreminjati poslaništev v veleposlaništva, ker za to trenutno nobenega razloga ni, in ker bi francoska in angleška vlada morali isto tudi pri obeh zaveznicah Romunije v Pragi in v Belgradu, od koder pa podobne želje še niso bile sporočene. Torej sta francoska in angleška zunanja politika v Srednji Evropi in na evropskem vzhodu trenutno na isti črti. To je vsekakor presenetljiva novost, na katero je Karlovo potovanje opozorilo z nedvoumno jasnostjo.

Drugo razodetje je prišlo iz sovjetske Rusije, kjer je poluradna »Pravda« zapisala nekaj pikrih besed na račun poljsko-romunske politike ter pri tej priložnosti brutalno namignila, da sovjetska Rusija še do danes besarabski meji ni priznala in da jih tudi v bodočnosti ne bo, ako bo Romunija nadaljevala s politiko, ki je proti Rusiji naperjena. Iz tega smemo sklepati, da še vedno obstoja najožje sodelovanje med francosko in sovjetsko vlado in da to zavezništvo razpolaga z močnimi izsiljevalnimi sredstvi, ki jih Romunija ne sme spregledati in tudi ne omalovaževati. Vprašanje pripadnosti Besarabije torej še ni končnoveljavno rešeno, akoravno smo to že večkrat slišali, in bo še nadalje kot težko breme ležalo nad urejevanjem odnošajev med narodi vzhodne Evrope. Tudi to je novost, katere važnosti ni treba posebej naglašati.

Tretje razodetje je prišlo zopet iz Francije, kjer so uradno navdahnjeni listi začeli pisati o obnovitvi francosko-romunske prijateljske zveze, ki jeseni izteče. Pisali pa so tako, ko da bi Francija za obnovo zveze stavila neke pogoje, ko da bi se za zvezo ne potegovala prav posebno in bi jo sprejela le, ako bi preje od Romunije dobila gotova jamstva. Katera jamstva? Prvič to, da Romunija ne bo z nikomur sklepala zvez, ki bi škodovale ali Franciji ali njenim zaveznicam — misleč pri tem Češkoslovaško — in drugič, da bo Romunija sprejela razširitev obveznosti, ki jih ima v okviru Male zveze, od dosedanje obveznosti, ki velja samo za skupno in vzajemno obrambo meja vseh treh zaveznic Male zveze napram Madžarski, na vse meje Romunije, Jugoslavije in Češkoslovaške. Iz tega izhaja, da je francoska vlada sedaj pripravljena v Srednji Evropi nastopiti z večjo odločnostjo in da je za jesen pripravila gotove predloge, o katerih bo morala nujno sklepati konferenca Male zveze, ki se konec avgusta sestane v Sinaji v Romuniji. To je velika novost, o kateri smo do sedaj komaj slutili.

Četrto razodetje pa je nenaden sklep romunskega vladarja, da svoje potovanje po inozemstvu zaključi in se vrne domov — mimo Nemčije, ki jo je hotel prvotno tudi obiskati. Potemtakem so informacije, ki jih je dobil na zapadu, napravile nanj globok vtis, tako globok, da hoče pred zasedanjem Male zveze nekatera vprašanja spraviti na čisto. Kajti konferenca Male zveze bo sklepala ne samo o obnovi prijateljske zveze s Francijo, ki je bolj zasebna stvar vsake posamezne zaveznice, marveč tudi o predlogu, ki ga je Francija kolektivno predložila državam Male zveze, da se jamstvo treh zaveznic razširi na vse meje, torej tudi na — Besarabijo, ki v tej zvezi dobiva čisto svojstveno tehtnost za bodočo usmeritev romunske zunanje politike.

Potovanje romunskega vladarja je bilo torej na svoj način plodonosno. Pomagalo je, da se je pred Evropo v jasnejših obrisih razgrnila šahovnica vzhodne in srednje Evrope, kjer se v ostrih kotih križajo interesi velikih držav.

Pogreb patriarha Varnave

Množice pogrebcev so mirno spremile k zadnjemu počitku poglavarja srbske pravoslavne cerkve

Belgrad, 29. julija. m. Danes je bil tukaj slovesno pokopan patriarh srbske pravoslavne cerkve Varnava. Vse mesto je bilo v znaku pogrebnih svečanosti. Povsod so visele črne zastave, vse izložbe pa so bile okrašene s sliko pokojnega patriarha, ki je bila obdana s črnimi in srbskimi narodnimi zastavami, ki je, kakor znano, tudi zastava srbske pravoslavne cerkve.

Na pogrebne svečanosti so pričele množice vernikov iz notranjosti države prihajati že včeraj in snoči. Prihajale pa so tudi skozi vso noč in z jutranjimi vlaki. Vendar pa tokrat množic še zdaleka ni bilo toliko, kakor pa jih je bilo na pogrebu blagopokojnega kralja Aleksandra Zedinitelja, ko so bile ulice prepolne ljudstva.

Zadnjo noč, ko je pokojnikovo truplo ležalo v pravoslavni stolnici, so množice neprestano prihajale kropit svojega umrlega cerkvenega poglavarja. Naval množic je trajal do jutranjih ur, ko so cerkev za nekaj časa morali zapreti, da so lahko pripravili vse potrebno za pogreb.

Na predvečer pogreba je imel žalno sejo tudi belgrajski občinski svet, ki je sklenil dati ime pokojnega patriarha eni izmed glavnih belgrajskih ulic.

Pogrebne svečanosti so se začele zjutraj točno ob 8. Že dolgo pred to uro je občinstvo zavzelo vsa mesta na trotoarjih ulic, ki vodijo od saborne do svetosavske cerkve. Ob 8 je višja duhovščina pričela služiti liturgijo za umrle. Za časa službe božje je prišlo v stolnico iz patriaršije ožje in daljno sorodstvo pokojnega patriarha, nato pa zastopstvo romunske, bolgarske in albanske pravoslavne cerkve ter povabljeni poslanci in senatorji.

Odličniki

Povabljen ni bil noben poslanec, ki je v skupščini glasoval za konkordat. Zato so bili v cerkvi, kakor tudi v sprevodu **samo poslanci in senatorji JNS, Baričevičevega kluba, Radikalnega kluba, takozvanega Delovnega kluba in Neodvisnega kluba.** Navzoči so bili tudi **odpravniki poslov** raznih poslaništev v Belgradu, ki so pogrebnim svečanostim **prisostvovali neuradno.** V cerkvi so bili nadalje zbrani predsedniki srbske znanstvene akademije, predsednik državnega sveta, glavne kontrole, kasacije, belgrajski župan, predsedniki vseh narodno-obrambnih društev z voditeljem četnikom Kosto Pečancem, ki je nosil četniško uniformo. Dalje so bili tu zastopniki **Sokola,** bivši predsedniki vlade Bogoljub **Jevtič,** Ljubomir **Davidovič** in Nikola **Uzunovič** in bivši ministri. Zbrana je bila tudi generaliteta z načelnikom generalnega štaba generalom **Nedičem na čelu.**

Kraljevi zastopnik

Ob 10 se je pripeljal v katedralo kraljevski namestnik Radenko **Stankovič** kot zastopnik Nj. Vel. kralja. Z njim so prišli v cerkev maršal dvora Boško Čolak-Antič, minister dvora Milan Antič, prvi adjutant kralja divizijski general Nikola Hristič in adjutant kralja, polkovnik Popovič.

Po končanem opelu se je od umrlega patriarha v imenu srbske pravoslavne cerkve poslovil zagrebški metropolit in posle vodeči predsednik sv. sinoda g. **Dositej,** na kar je duhovščina dvignila krsto ter z njo večkrat obšla saborno cerkev. Po teh obredih so krsto položili na mrtvaški voz. V tem trenutku se je pogrebni sprevod začel pomikati od saborne cerkve čez Terazije proti svetosavski cerkvi.

Sprevod

Na čelu sprevoda je bilo razirgano cerkveno bandero. Ob vsaki strani bandera je korakal oborožen četnik. Nato je sledila patriaršijska zastava, zavita v črn pajčolan. Za njo pa so nosili velik križ ter patriarhovo žezlo. Nekaj metrov za tem je duhovščina nosila velik trnjev venec, ovit s srbskim trakom, ki ga je položila na oder umrlega patriarha srbska pravoslavna cerkev. Za tem vencem pa so nosili gardisti srebrne vence Nj. Vel. **kralja,** Nj. Vel. kraljice **Marije,** Nj. Vis. kneza namestnika **Pavla** in Nj. Vis. kneginje **Olge** ter velik venec samih belih vrtnic, ki ga je položila na oder pokojnega patriarha princesa **Elizabeta,** hčerka Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge, ki jo je pokojni patriarh krstil. Ta venec so nosili štirje gardisti. V sprevodu sta bila tudi venca kraljevskih namestnikov dr. **Stankoviča** in dr. **Perovića,** sv. sinoda, Sokola in številnih drugih društev in organizacij. Številna visoka naša in tuja odlikovanja je nosila na blazinah duhovščina. Tej je sledil oddelek vojaštva z godbo na čelu. Za častno četo so stopali pevski zbori s področja Belgrada, Zemuna in Pančeva s svojimi zastavami, nato pa številna duhovščina, kateri so sledili škofje in nadškofje, ki so stopali tik pred samo krsto. Mrtvaški voz s krsto so vlekli četniki, kmetje in duhovščina, ki so ob krsti obenem tvorili tudi častni špalir.

Takoj za krsto so stopali ožji in daljši patriarhovi sorodniki, nato pa kraljevski namestnik dr. **Stankovič** s svojim spremstvom. Nato je sledilo odposlanstvo iz Plevlja, kjer se je rodil pokojni patriarh, nato pa ruski invalidi, nosilci Karadjordjeve zvezde, četniki — med njimi je bilo mnogo oboroženih — močna skupina rezervnih častnikov, ki je imela vojaško godbo na čelu, nato pa Sokoli s sokolsko godbo. Tem organizacijam so sledile še vse ostale kulturne in narodno-obrambne organizacije, gasilci, poštarji, železničarji in drugi. Sprevod je zaključil eskadron konjenice in topništva.

Na Terazijah

Pogrebni sprevod se je prvič ustavil na Terazijah, kjer se je tamkaj poslovil belgrajski župan Vlada Ilič, ki je v svojem govoru poveličeval velike zasluge pokojnika za Cerkev in srbstvo. Pred dvorom so iz sprevoda izstopili kraljevski namestnik dr. Stankovič in njegovo spremstvo. Tretjič se je sprevod ustavil na Slaviji, kjer je govoril predsednik Narodne odbrane Ilija **Trifunovič-Birčanin,** ki je imel na množico hujskajoč govor.

Pokop

Zadnjič se je sprevod ustavil pred svetosavsko cerkvijo ter se je od pokojnega poslovila predsednica ženskih društev Leposava Petkovič. Za njo so še govorili zastopnik romunske, bolgarske in albanske pravoslavne cerkve in zastopnik Plevljanov, nakar je duhovščina dvignila krsto in jo prenesla v cerkev. Duhovščina je v cerkvi opravila še kratko opravilo za umrle ter so krsto nato položili v grobnico.

Miren razhod

Množice pogrebcev so se nato mirno razhajale, razen par destruktivnih elementov, ki so hoteli tudi to žalno svečanost izkoristiti v svoje temne namene, kar se jim pa ni posrečilo. Kmalu po pogrebu je bil povsod upostavljen zopet redni promet ter je po ulicah znova zavalovalo običajno bučno velemestno življenje in je Belgrad zopet dobil svoj vsakodnevni izraz.

*

Sarajevo, 29. julija. m. Po žalnem opravilu za pokojnim patriarhom Varnavo je v mestu prišlo do incidenta, v katerem je sodeloval tudi narodni poslanec JNS Jovo Zagorac.

Kitajci zapustili Peiping

Krvave bitke pri Tjencinu in okrog Peipinga

Tjencin, 29. julija. b. V četrtek zarana so se pričele sovražnosti velikega obsega med japonskimi in kitajskimi četami pri Tjencinu. Ob 3 zjutraj je japonska vojska zasedla vzhodni kolodvor, kjer je naletela na odpor Kitajcev. Najprej se je slišal hud ogenj iz pušk in strojnic, nato so začeli grmeti še topovi. O borbah okrog Peipinga se poroča, da so Japonci zopet zavzeli Čengtav, ki je padel včeraj v roke Kitajcev. Kitajci še vedno trdijo, da so popolnoma obkolili japonske čete, ki so včeraj prodrle v Tungčao, kajti kitajski bombniki so porušili vse mostove za hrbtom Japoncev. Sinoči je prišlo do živahnih borb okrog Peipinga, ki so trajale vso noč. Tako Kitajci kakor Japonci se borijo z vso srditostjo, zaradi česar so izgube na obeh straneh zelo velike. Po še nepotrjenih vesteh je general Sung, vrhovni poveljnik kitajskih čet na severu, zapustil Peiping, upravo mesta pa je izročil svetu ljudi, ki so prijateljsko razpoloženi do Japoncev.

Dopisnik »United Pressa« poroča, da se v Tjencinu vodijo hude borbe okrog vzhodnega in centralnega kolodvora. V Tjencinu sta bila mrtva en francoski in en italijanski kolonialni vojak, ki sta bila v kontrolni službi v lastnih koncesijah. *Po jutranjih vesteh se je položaj Kitajcev okrog Peipinga znatno poslabšal, ker so Japonci podvojili pritisk na mesto. Župan mesta Čing in general Sunčejuan sta zapustila mesto ter odšla proti Poatingfuju. Tajnik generala Sunga je izjavil dopisniku »United Pressa«, da je Peiping v rokah ljudi, ki so prijateljsko razpoloženi do Japoncev. Razen v Peipingu in Tjencinu so težje borbe tudi pri Politaju, kjer Kitajci čakajo, da zasedejo glavno cesto med Tjencinom in Fengtajem.* Japonci trdijo, da je japonsko topništvo odbilo kitajski napad. Čuje se, da je japonska vojna mornarica že pričela delovati in je otvorila ogenj proti Kitajcem na položaju Tangfu.

Izdajstvo kitajskega generala

Šanghaj, 29. julija. AA. Havas: Dobro poučeni krogi vedo povedati, da se je poveljnik civilnega dela v Severni Kitajski general Čihcujan priključil Japoncem in presekal progo Peiping-Sujucao. To mesto je 10 km severno od Peipinga. Zaradi tega izdajstva je morala 29. armada pod poveljstvom generala Sunčejuana začeti zapuščati Peiping. Ob 23.30 je ta armada odšla najbrž proti Paotingenu.

Kitajska vlada se je sestala na izredno sejo danes dopoldne. Na seji so govorili o položaju, ki je nastal po odhodu generala Sunčejuana iz Peipinga.

General Cangcekung je bil imenovan na mesto generala Sunčejuana za poveljnika v Peipingu.

Tiencin, 29. julija. AA. Havas: Zjutraj ob dveh se je začelo streljanje med osrednjo in vzhodno postajo. Vse mesto, posebno pa mednarodni del, so zelo vznemirjeni. Takoj so začeli bobneti topovi in regljati strojnice. Dobro poučeni krogi pravijo, da so čete 38. kitajske divizije začele napad na obe postaji ob 3 zjutraj. Krožijo vesti, da so Kitajci zavzeli glavno postajo in da se bitka še nadaljuje okoli vzhodne postaje. Ob 4 zjutraj se je borba še razširila. Japonska letala krožijo nad mestom in iščejo sovražnika.

Tiencin, 29. julija. AA. Havas: Zjutraj ob 6 se je slišalo še zmeraj močno streljanje s severa in vzhoda. Kitajsko protiletalsko topništvo strelja na japonska letala, ki letajo nad mestom. Kitajske čete imajo v svojih rokah glavno in zahodno postajo. Japonske čete še drže vzhodno postajo, vendar pa so kitajske čete zavzele vse mostove na progi, ki vodi na to postajo.

Dva kitajska generala padla

V včerajšnjih bojih pri Nanjuanu so imele kitajske čete nad 100 mrtvih. Med drugimi sta padla tudi generala Caotengjuan in Jungliku, poveljnik 132. divizije.

Japonska poročila

Japonci gospodarji Pekinga

Tokio, 29. julija. AA. Havas: Uradno poročilo japonskega poveljstva v Tiencinu priznava, da so kitajske čete uspešno zaključile borbo pri Langfangu. Toda Kitajce so Japonci zapodili nazaj, ko so dobili ojačenja. Japonski tisk zanika vesti, ki so se razširile v Šanghaju, Peipingu in drugod o nekih kitajskih zmagah. Dvoje japonskih rušilcev je izkrcalo v Takuju močen oddelek čet, ki ima nalogo, da potisne nazaj kitajske čete. Prometne zveze med Tiencinom in Takujem so prekinjene. Ob 8.15 zjutraj je japonski rušilec že začel obstreljevati kitajske jarke in ladje na ustju reke Hajho pri Takuju. Kakor znano, teče ta reka skozi Tiencin. Japonsko vojno ministrstvo priznava, da so japonske vojne ladje začele sodelovati z vojsko na suhem.

Vojaške operacije v severni Kitajski se izvajajo po določenem načrtu. 38. kitajska divizija, ki se je po zasedbi Nanjuana vrnila v Peking, je skoraj popolnoma uničena. Agencija Domej poroča, da se v Tiencinu razvijajo hudi boji zlasti okoli postaje in za železniško progo, ki vodi proti Japonski.

Potrjujejo se tudi vesti iz Pekinga, *da so se ponoči umaknile čete 67. kitajske divizije in da*

Nadaljevanje na 7 strani

Krivci Dolinarjeve smrti pred sodiščem

Nočna razprava

Celje, 28. julija.

Incident dr. Ogrizek — dr. Lipold

Točno ob pol 9 zvečer se je razprava nadaljevala. Preden je predsednik odredil zaslišavanje prič, se je oglasil zagovornik **dr. Lipold** iz Maribora, ki se je pritožil, češ da ga je ob 7, ko je bila obravnava prekinjena, dr. Ogrizek nahrulil, ker je govoril z obtoženci, ko je bil za to upravičen, ker je imel dovoljenje predsednika. **Dr. Ogrizek** je odgovoril, da je videl zagovornika dr. Lipolda, ki je govoril z gručo obtožencev o obravnavi. Dobro se zaveda, da ima zagovornik pravico govoriti s svojim varovancem, ako ima za to dovoljenje, nima pa pravice govoriti s celo skupino obtožencev. Interes dr. Ogrizka, zastopnika zasebnega udeleženca, je, da se protivi temu, da bi zagovornik govoril s celo skupino obtožencev. Šele potem, ko ga je dr. Lipold glasno nahrulil radi te opombe in je nato tudi dr. Ogrizek glasno reagiral, je dr. Lipold pokazal dovoljenje.

Predlogi dr. Lipolda

Nato je dr. Lipold predlagal, da bi se zaslišala cela vrsta prič. V utemeljitev tega svojega predloga je pripovedoval, da je treba ugotoviti, kdo je demonstracije v Mariboru pripravil in kakšno ozadje imajo te demonstracije. Opozarja na številko »Slovenskega naroda« od 7. junija, kjer je bilo pisano, da je neki fantovski odsek napravil ekskurzijo po Štajerskem in da je bilo jasno, da je ta ekskurzija naperjena proti shodu in konferenci predsednika Živkoviča. Sam dr. Lipold je bil iz Ljubljane telefonično obveščen, da sta odšla iz Ljubljane dva avtobusa fantov v Maribor razgrajat proti Živkoviču. Dr. Lipold je takoj stopil k dr Trstenjaku, šefu policije, ter ga prosil za zaščito. Sam je, ko je videl, da se zunaj na cestah zbirajo akademiki, ki so prišli iz Ljubljane, v štiristopih in korakajo proti »Orlu«, naprosil dr. Trstenjaka in dr. Kulsta, poveljnika policije, da posredujeta. V ta namen predlaga za priče dr. Trstenjaka, dr. Kulsta in tudi samega sebe.

Dr. Lipold žali spomin pokojnega Dolinarja

Dalje predlaga dr. Lipold celo vrsto prič, ki naj povedo, kaj so ljubljanski akademiki v Mariboru jedli n koliko so popili, nadalje bodo te priče povedale, da so vpili: »Smrt Živkoviću!« itd. Dalje je predlagal nekaj prič, ki naj bi ugotovile, **da je bil rajni Dolinar najhujši razgrajač med vsemi.**

Na te besede vpade predsednik sodišča in pravi: »**Gospod doktor, tukaj gre za mrtvega! Ne dovolim takih izvajanj!**«

Dr. Lipold: »Tudi jaz spoštujem spomin rajnega, vendar je treba ugotoviti, kdo je bil in kakšen je bil, in da je bil ta mladenič v Mariboru celo že aretiran, ker je na nekoga vrgel kamen, da pa je bil nato na neko posredovanje izpuščen.«

Ta izvajanja dr. Lipolda so napravila na vse silno mučen vtis.

Dvignil se je državni pravdnik dr. Rus, ki je predlagal, da se predlogi dr. Lipolda odklonijo, ker nikakor niso potrebni. Saj je vendar jasno, da so prišli akademiki iz Ljubljane v Maribor demonstrirat, jasno pa je tudi, da so bili napadeni takrat, ko so se mirno in nič hudega sluteč vozili proti domu. Za to tudi pri današnji obravnavi gre. Dugina, ki je rajnega Dolinarja zabodel do smrti, je sam priznal, da se Dolinar ni prav nič branil in da mu ni prav nič hudega storil.

Nato predsednik izjavlja, da bo o teh predlogih sklepal senat kasneje.

Zaslišavanje prič

Nato je bila zaslišana prva priča, policijski agent **Rojnik Slavko.** Ta je povedal, da je bil z obtoženim Orožnom Milanom v Celju pred Celjskim domom, kjer je z njim govoril o Živkovićevem shodu, ker se poznata še iz šole. Bil je takrat v službi. Da izvršuje službeno dolžnost, tega seveda Orožnu ni povedal. Pri tej priliki ga je vprašal, kako je bilo v Mariboru in Orožen je dejal, da je bilo v Mariboru čisto dobro. **»Akademiki so nekaj demonstrirali, pa smo jih odbili. V Celje pa jih ne bo, ker bodo pri Konjicah napadeni in zadržani.«** Na to izjavo priče Rojnika Slavka se dvigne obtoženi Orožen, ki pravi, da ni tako rekel, ampak da je rekel, da so v Mariboru demonstrirali, da so tudi v Konjicah skušali demonstrirati, pa jih je orožništvo v Konjicah zadržalo, da tega niso mogli storiti. Nato priča Rojnik izjavlja, da o orožništvu in demonstracijah v Konjicah sploh ni bilo govora. Rekel je samo, da bodo v Konjicah napadeni in zadržani. Ko je priča Rojnik odhajal mimo poslušalcev, ga je poslanec Turk, ki je s senatorjem dr. Kramerjem še vedno sedel med poslušalci, nekaj zadrževal. Kaj sta imela skupaj, tega navzočni niso slišali.

Druga priča je bil policijski agent **Gaber Jože iz Celja.** Bil je zraven pri pogovoru, ko sta se Rojnik in Orožen menila o demonstracijah v Mariboru ter je dobro slišal, ko je Orožen Rojniku rekel: **»V Celje jih pa ne bo, ker bodo v Konjicah napadeni in zadržani.«**

Dr. Kalan predlaga, naj se za pričo zasliši tudi šofer Franc Prmov, ki bo povedal, da ta pogovor ni bil tak. Iz izjave obeh prič pa je razvidno, da takrat šoferja še ni bilo zraven in sta se obe priči odstranili takrat, ko je šofer prišel. Zato je tudi državni pravnik dr. Rus bil proti temu, da bi se ta priča zaslišala, ker ni potrebno.

Naslednja priča je bil **Albert Herić,** absolviran jurist v Mariboru. Ta je povedal, da je bil pred »Orlom« še pred demonstracijo in še pred Živkovićevim shodom in ves čas z Orožnom skupaj in z mariborskim urednikom »Slovenskega naroda« Geršakom ter neko gospodično in da so potem zunaj govorili z obtožencem Rejo. Pri tej priliki je nekdo izmed tistih, ki so bili tam okrog, rekel, da bi bilo dobro na državnem mostu avtobusu akademikov gume porezati, da pa to ni bil Orožen, ker je stal čisto zraven njega, ampak je bil to nekdo drugi zadaj, ker je glas prišel od daleč. Priča je smatral to kot dobro posrečeno šalo. Ta izjava pa je v nasprotju z izjavo obtoženca Reje, ki je povedal v zagovoru, da mu je Orožen rekel, da bi bilo potrebno gume porezati.

Na podlagi izjave te priče, je bil Reja zopet zaslišan in je izjavil, da je po njegovem mnenju pač Orožen to rekel, lahko pa je bil tudi kdo drugi.

Nato je bil zaslišan **Ivan Geršak,** urednik »Slovenskega naroda« v Mariboru, ki je podrobno izpovedal kakor prejšnja priča. Bil je tudi ves čas z Orožnom skupaj.

Orožen je na koncu zaslišavanja te priče izjavil: »Rekel sem pač, da bi bilo dobro, ko bi na državnem mostu nastopili s kakim orodjem proti onim.«

Jurist Planinšek

Nato je bil zaslišan 23 letni jurist **Planinšek Gvido,** ki je opisal, kako so demonstrirali po Mariboru. Nato pa so se odpeljali in so v neki gostilni vedrili, ker je zelo lilo. Takrat se je pripeljal mimo tovorni avto, v katerem so se vozili današnji obtoženci proti Prihovi. Grozili so, vendar ni bilo dejanskega spopada in nihče ni metal kamenja. Na vprašanje, kaj so v gostilni delali, je priča izjavila:

»Pri naši mizi je sedelo pet ali šest fantov in smo vsi skupaj spili samo en liter belega vina in pojedli vsak košček klobase in kos kruha.« Nato popisuje, kako je bil izvršen napad na avtobus. Pravi, da so se ustavili pod hribom že po napadu, ker so bili mnenja, da bi se bilo dobro ustaviti, da bi opozorili drugi avto, ki mu je grozila ista nevarnost. Sam je bil mnenja, da bi bilo najbolje, da se peljejo naprej. Nekateri so poskakali ven, on pa je ostal v avtobusu. Šipe so bile vse razbite. Medtem so že prihiteli napadalci, ki so bili oboroženi z noži in gorjačami ter so tolkli po onih, ki so bili notri. Priča se je branil s kosom stola, ki ga je imel v avtobusu. Na vprašanje, če je bil Dolinar takrat v avtobusu, izjavi, da ga ni bilo. Ko je priča izstopil iz avtobusa, je kake tri korake od sebe zagledal nekega mlajšega biedega človeka, **ki je zgrabil Dolinarja, ki je tam mirno stal, ga prijel za ovratnik, sunil proti jarku, nakar sta oba padla. Dolinar si je z obema rokama pokril obraz. Napadalec je pokleknil na njegov hrbet in nad njim zavihtel nož. Priča pa pravi, da niti od daleč ni mogel slutiti in si tudi ni mislil, da bi napadalec hotel s konico noža suniti, ampak je mislil, da ga bo zgolj z ročko tolkel. Dolinar je zakričal od bolečine in je pozneje vstal,** priča pa se je, ker je bil brez vsakega orožja, umaknil v pšenico in ostal tam toliko časa, dokler napadalci niso odšli. Ko je vstal, je našel tam svojega tovariša Planinca, ki je bil ves krvav. Dolinarja pa ni bilo več tam in je mislil, da je odšel. Planinec je bil ves krvav in bi se zgrudil, če ga ne bi podpiral. Nato je Planinca odpeljal do bližnje hiše, ga tam oddal na neki avtomobil, ki ga je peljal naprej v Konjice. Sam pa je tudi odšel v Konjice peš in se ni več vrnil k svojemu avtomobilu.

Na vprašnje dr. Kalana: »Zakaj pa ste šli v Maribor?« je odgovorila priča: »V Maribor sem pač šel manifestirat.«

Dr. Kalan: »Za koga ste pa šli manifestirat?«

Priča: »Za dr. Korošca!«

Dr. Kalan: »Kako za dr. Korošca, ko ga pa ni bilo v Mariboru?«

Priča: »Ali mislite, da ne morem manifestirati za osebo, četudi je ni tam?«

Dr. Kalan: »Zakaj pa ste metali kamenje na hotel »Orel« med demonstracijami?«

Priča: »Jaz kamenja nisem metal, zakaj so ga drugi metali, jih pa vprašajte.«

Akademik Žebot

Sledilo je zaslišavanje akademika **Žebota** Frančka, ki je povedal, da se je pripravljal v Ljubljani za zadnji rigoroz. Življenja v akademskem domu se ni udeleževal. Nekega večera pa so v družbi govorili o Mariboru. »Ker sem Mariborčan, sem sklenil, da grem domov.« Priča je nato pripovedoval, kaj je delal v Mariboru in da je prišel pred hotel »Orel«, kjer so bile demonstracije. Manifestirali so tudi za slovensko univerzo. Pozneje se je zopet vrnil na dom, nekateri tovariši so se razšli. **Noben tovariš-akademik ni metal kamenja.** Manifestirali so tudi dr. Korošču. Priča je nato obširno opisoval napad na klancu pri Prihovi. Napadalec je zavpil: **»Fantje šturm!«** Obtoženec Reja je zanikal, da bi on to govoril. **Priča pa je potrdila, da je objektivno prepričan, da je bil to Rejin glas. Nekdo je tudi dejal, da nimajo samo revolverjev, marveč tudi bombe.** Reja ugovarja. Bilo je tam med akademiki veliko razburjenje. Priča pravi, da ni izključeno, da ni kdo izmed akademikov izpulil kako fižolovko, da se je branil napada. Napadeni so tudi govorili o nožih, ki so jih imeli napadalci. Priča ve, da so ranjenega Planinca naložili na zasebni avto in ga odpeljali v bolnišnico. Ko je prišel drugi avto akademikov, so vsi napadalci takoj zbežali. Videl je, kako je privozila črna limuzina, ki se je potem pomikala ritensko. Medlo se spominja, da so nekoga zvezali. **Odločno zanika, da bi hotel kdo Brajkoviča ubiti.**

Priča **Zimič** Zlato je skušal razbremeniti obtoženca Orožna, poudarjajoč, da je bil ves čas z njim skupaj.

Priča **Suhadolc** Vinko, jurist iz Švice pri Dobrovi, je podrobno opisal zlasti dogodke na klancu pri Prihovi. Začeli so pokati streli. Šipe so zažvenketale. **»Mi nismo imeli nobenega orožja.«** Akademiki se niso branili, pač pa so se umikali. Priča je videl, kako je bil Dolinar napaden. Dolinar je ležal na tleh in se z rokami branil napadalcev. Kdo je Planinca napadel, priča ne ve. Priča sam je bil ranjen nad levim očesom. Videl je, kako so Brajkoviča ujeli in zadržali. Njegovi tovariši so pobegnili.

Drugi dan razprave

Celje, 29. julija.

Snoči o polnoči prekinjena razprava se je davi ob 8.30 nadaljevala. Senatni predsednik dr. Fran Vidovič je najprej objavil sklep, da je sodišče odločilo, da se ugodi predlogu branilca dr. Lipolda glede zaslišnja dveh celjskih zdravnikov-izvedencev. Poklicana sta bila k razpravi primarij dr. Fran Steinfelser in dr. Bregant, da podasta svoje mnenje o vzrokih smrti zabodenega akademika Rudolfa Dolinarja. Ostali dr. Lipoldovi predlogi za izvedbo nekaterih dopolnilnih dokazov so bili zavrnjeni.

Branilec dr. Bele je nato predlagal, da preiščeta zdravnika-izvedenca tudi poškodbe odnosno hibe obtožencev Filipa Primca in Urbančiča. Senat je ta predlog upošteval. Oba obtoženca sta odšla v stransko sobo, kjer sta ju nato zdravnika preiskala. Med tem časom je sledilo čitanje protokola o sodni obdukciji trupla pokojnega Rudolfa Dolinarja. Obdukcija je bila izvršena na pokopališču v Prihovi v prisotnosti sodnika okrajnega sodišča in nekaterih prič. Protokol navaja med drugim:

Moško truplo je krepke konstitucije in dobro ohranjeno. Iz desne nosnice in ustnic krvni iztok. Rana na hrbtu je ostra, dolga 3.5 cm, široka 2 cm, globoka 6.5 cm. Tako imenovana thimus žleza, ko je bil odprt prsni koš, je nenavadno povečana. Desna in leva pljuča so zraščena z rebrno mreno Pljuča ne kažejo posebnih bolezni. Izvid navaja še druge podrobnosti, tudi vsebino želodca.

Nova nevažna priča

V dvorano je bila nato poklicana nova priča Maks *Koren* iz Maribora, ki je bil predlagan od strani Rejevega branilca. Ta je povedal, da pozna Rejo in da ga je kritičnega dne 8. junija videl še pred njegovim odhodom v Konjice. Desno roko je imel poškodovano. Roko mu je Reja pokazal in jo ni mogel dvigniti. Nasvetoval mu je gorke obkladke.

Izpovedi v preiskavi zaslišanih prič

Sledilo je nato čitanje izpovedi prič, ki so bile zaslišane v preiskavi, po večini prebivalcev iz Prelog in Prihove, kakor tudi orožnikov.

Poveljnik orožniške postaje v Konjicah, narednik Anton *Campa,* rodom iz Ribnice na Dolenjskem je omenil, da je bila postaja pozneje obveščena, da pogrešajo akademika Rudolfa Dolinarja. Podnarednik Osmič je odšel drugo jutro na kraj napada in je v družbi posestnice Marije Leskovarjeve preiskal pšenično njivo, kjer je našel v razoru ležati Dolinarja mrtvega. *Ležal je na desni strani.* Poveljnik je takoj odredil, da se je truplo zastražilo in da ni imel nihče dostopa do prihoda sodne komisije.

Državni cestar Jurij *Božič* iz Prelog, ki ima svojo hišo kakih 100 korakov od km 107 v smeri proti Konjicam, je opisal dogodek napada na avtobus ljubljanskih akademikov. Kritični čas je bil doma. Slišal je, da vozi neki avto v smeri proti njegovemu domu. Ker ima naročilo, da zapiše vsak tovorni avto, je čakal nanj. Ni ga bilo. Slišal je velik vrišč. Sledil je drugi avto, ki se je ustavil. Opazil je tekanje ljudi in pretep, ki je trajal dobre četrt ure. Slišal je tudi nekaj strelov. Privozil je še drugi avtobus. Nadaljeval je vožnjo proti Konjicam. Zapazil je pri gozdu tovorni avto rumene barve. Na kraju je opazil mlako krvi in razbite šipe avtobusa. Nekaj dni pozneje je našel v gozdu nož in kamenje ter tudi več palic.

Posestnik Fran *Pišotek* iz Vrhpolja je bil omenjenega dne v gozdu, pri katerem je bil izvršen napad na avtobus. Do višine gozda je najprej privozil tovorni avto z ljudmi ter se ustavil ob strani poti. Neki gospod je pristopil in imel na ljudi govor. Toliko je slišal, da so govorili o nekem avtobusu.

Posestnikova žena Julijana *Pirševa,* ki stanuje vrh klanca, je opazila prvi avtobus akademikov. Tam je nastal velik hrup. Skupina ljudi je bila oborožena s palicami. Napadalci so tekli za tem avtobusom. Videla je tudi, da je neki črn avto vozil zadenski. V avtu je bil samo voznik. Do hiše so prinesli nekega poškodovanca, ki so ga močili z vodo. Rumeni tovorni avto je odpeljal napadalce proti Mariboru. Strah jo je bilo.

Pri Pirševih stanujoči Josip *Podkrajšek* je videl, kako je do njih privozil avtobus z razbitimi šipami. Na črnem osebnem avtu so se držali ljudje. Reja je poprej potegnil revolver iz žepa in mu ga je tovariš pomagal basati.

Obtoženec dr. Milan Gorišek je k vsaki izpovedi dajal svoja pojasnila.

Marija *Leskovar,* na katere njivi so našli Dolinarja mrtvega, je izpovedala, da je bila kritičnega večera na obisku pri Angeli Božičevi. Na kraju napada je našla drobce šip. Bilo je veliko razburjenje med potniki avtobusa. Nekdo je dejal fantom: »Kaj bo, če imajo oni orožje? Gotovo bo kdo mrtev!« Slišala je več strelov. Mnogi so bili oboroženi s palicami. Ne ve, da bi bili oboroženi akademiki. Naslednje jutro je prišel orožnik in sta našla na njeni njivi med dvema razoroma moško truplo. »Bila sem zelo prestrašena,« je končala Leskovarjeva.

Nato je bil dotatno prečitan zapisnik poveljnika *A. Campe,* ki je med drugim poudaril: »Dolinar je v razorih ležal na desni strani. Desno roko je imel pod telesom, desno nogo skrčeno. *Dolinar ni ležal z usti na tleh.*« Isto je izpovedal tudi orožnik Peter Osmič, ki je pregledal pšenično polje. Dolinarju se je cedila iz nosa in ust kri. Ogledal si ja rano. Takoj je obvestil poveljnika. *Sledovi so vodili le tja do njive, nazaj ne.*

Nasprotujoča si mnenja zdravnikov

Sodna izvedenca-zdravnika *dr. Steinfelser* in *dr. Bregant* sta podala najprej svoji skladni mnenji o poškodbah obtoženih Filipa Primca in Urbančiča o telesnih hibah. Nato je sledil daljši ekspoze obeh izvedencev o vzrokih smrti odnosno o notranji konstituciji zabodenega Rudolfa Dolinarja. Mnenji sta bili bistveno nasprotni, odnosno sta se križali.

Primarij *dr. Steinfelser* je vzel za podlago svojega mnenja zdravniško mnenje, ki so ga sestavili konjiški zdravniki ob obdukciji. Nato je g. primarij pojasnjeval s strogo zdravniškega stališča važnost žleze thimus, ki opravlja važno funkcijo v razvijajočem se človeku. Po 15. letu se žleza in njena važnost za rast kosti, živčnega ustroja in fosforjeve preosnove zmanjša. Pri nekaterih ljudeh pa ostane v svoji velikosti in se celo poveča. Medicinsko znanstveno se to imenuje persistentni thimus. Navadno je to stanje združeno z žlezami limfami in se tako stanje pri človeku potem imenuje status thimico-limphaticus. Taki ljudje so zelo dovzetni za pretrese. To vpliva celo neugodno na funkcijo srca. Tako hibo je imel Dolinar. Kake manjše, ne smrtonosne poškodbe morejo pri takih ljudeh imeti za posledico celo smrt. *O izkrvavitvi pri Dolinarju ne moremo govoriti. Enako ne o zadušitvi.* Vzrok smrti je bila *ohromelost srca, povzročena zaradi poškodbe, čeprav poškodba sama na sebi ni bila smrtonosna, je vendarle smrt v vzročni zvezi s to poškodbo.*

Na vprašanje dr. Kalana, ali je morda razburjenje pri Dolinarju, ki je imel opisano stanje, povzročilo mogoče smrt, je g. primarij odvrnil: »Tudi razburjenje pri takih ljudeh vpliva.«

Nadalje je poudaril: **»Verjetno je, da sta poškodba kot taka in izguba krvi šele privedli do tega, da je srce v svoji funkciji omahnilo.«**

Za g. primarijem je podal svoje mnenje v daljšem ekspozeju tudi zdravnik **dr. Bregant.** V začetku je omenil, da rana kot taka ni bila smrtna. Iz konstitucije pokojnikove je razvidno, da je smrt nastopila zaradi tako zvanega »statusa thimico — limphaticusa«. Najbrž je takoj umrl. Poudarjam, da je moral Dolinar umreti kmalu, če že ne takoj po poškodbi.

Drž. tožilec dr. **Rus** je izvedencu predočil vsebino obdukcijskega protokola in ga vprašal, v kakšni zvezi je nastopila smrt. To je drugačna izjava kot izjava g. primarija, ki je rekel, da je bila rana v zvezi z Dolinarjevo boleznjjo smrtonosna. Dr. Bregant je pripomnil, da je bila to srčna smrt.

Dr. **Ogrizek** je nato naglašal, da so te izjave v nasprotju z izjavami konjiških izvedencev, da je smrt nastopila bolj zaradi zadušenja, kakor pa zaradi izkrvavitve ter da je smrt znatno pospešila Dolinarjeva konstitucija.

Primarij dr. **Steinfelser** je naglašal, da Dolinar ni niti izkrvavel, niti se zadušil.

Dr. Ogrizek: »Med poškodbo in smrtjo je vendarle vzročna zveza!«

Dr. Steinfelser: »Vztrajam pri tem, kar sem rekel. V svetovni vojni so ranjenci s prebodenimi in prestreljenimi pljuči marširali še po 15 km daleč, če niso imeli te bolezni.«

Čitanje izpovedi prič se nadaljuje

Nato so se brale dalje v prvi vrsti izjave prič domačinov iz Prelog, ki so bile priče spopadov na prihovskem klancu. Nato je bilo prebranih mnogo izpovedi udeleženih akademikov, kateri so bili zaslišani v preiskavi, pa se obravnave niso mogli udeležiti. Nadalje je bila prebrana izjava ravnatelja dr. Lajevica iz Ljubljane, ki se je udeležil Živkovičeve turneje ter je v svojem avtomobilu vozil nekatere senatorje. Dr. Lajevic je v Slov. Bistrici počakal na tovorni avtomobil, v katerem se je vozila Rejeva družba proti prihovskemu klancu. Nadalje je bila prebrana izpoved šoferja **Pezdičeka,** ki je vozil rumeni avtomobil, v katerem se je vozil Reja s svojo družbo. V Pezdičekovi družbi je bil tudi Klug, ki pa je pobegnil. Klug je šoferju dajal navodila, kje naj se ustavi in kje naj avto skrije. Pezdiček je pri preiskavi tudi izpovedal, da je od konjiške strani privozil v svojem črnem avtomobilu obtoženi dr. Milan Gorišek, kateri pa svojega avtomobila ni pustil zraven njegovega. Pezdiček pravi, da ves čas ni videl, da bi bil Goriškov avtomobil stal tam blizu. Ta izjava je v popolnem nasprotju z zagovorom obtoženega Milana Goriška, kateri trdi, da je svoj avtomobil, ko je privozil do rumenega avtomobila, pustil zraven, zaprl avtomobil in ključ izročil Pezdičku. Ko se je prebrala ta Pezdičkova izpoved, je obtoženi Milan Gorišek vstal in rekel: »Sedaj pa razumem, zakaj gospodar v tega Pezdička nima zaupanja. Čisto gotovo mora biti ta Pezdiček duševno manj vreden, ker se niti ne spomni, da sem mu dal shranit ključ od svojega avtomobila, ki je stal zraven njegovega.«

Nove zdravniške izjave

Ob 11. je predsednik odredil petminutni odmor, ki je pa trajal 25 minut. Nato je bilo prebranih še nekaj izpovedi prič, nakar je predsednik izjavil:

»Na zahtevo nekaterih gospodov bom še enkrat zaslišal gospode zdravniške izvedence o tem, ali je bila Dolinarjeva poškodba sama na sebi smrtno nevarna ali ne.«

Dr. Steinfelser, ki je bil med tem telefonično poklican in je že prišel v dvorano, je izjavil na predsednikovo vprašanje takole: **»Dolinarjeva poškodba je bila sama na sebi težkega značaja in predstavlja z ranjenimi deli v prsnem košu in pljučih nevarno poškodbo.** Prizadeta je bila z močnim sunkom in z dolgim ostrim in koničastim orodjem, n. pr. s takim nožem, kakršnega mi je sedajle pokazal gospod predsednik. Take poškodbe se navadno izcelijo v treh do štirih tednih, če ne nastopijo kake komplikacije, ki so pa pri poškodbah te vrste običajne. Te komplikacije so vnetje porebrne mrene ali pa absces na pljučih. Taka obolenja pa zahtevajo dolgotrajno zdravljenje. Taka poškodba je torej sama na sebi težka, lahko pa postane smrtno nevarna in smrtonosna, če nastopijo opisane komplikacije.

Med tem je prišel v dvorano drugi zdravniški izvedenec dr. **Bregant,** ki je na predsednikovo vprašanje izjavil: »Poškodba z nožem je že sama na sebi težka telesna poškodba, ni pa smrtno nevarna. Vendar jo lahko smatramo za smrtno nevarno, ne pa smrtonosno. Smrtno nevarna je postala z ozirom na komplikacije, ki navadno nastanejo. Prav za prav bi lahko rekli, da so le posledice take poškodbe smrtno nevarne. Poškodba sama na sebi pa ozdravi v kakih treh tednih.

Formalnosti in konec dokazovanja

Ob 12.10 je predsednik začel prebirati formalne spise o obtožencih. Med drugim je prebral tudi Duginovo izjavo pred preiskovalnim sodnikom, v kateri je Dugina natančno popisal, kako je zabodel Dolinarja, vse lepo priznal in obžaloval. Nato mu je rekel predsednik: »Zakaj se pa tukaj delate nevednega.« Dugina vstane in izjavi: **»G. predsednik, priznavam svoje dejanje, da sem ga zabodel in obžalujem svoje dejanje.«** Predsednik pravi, da je to lepo naredil.

Iz osebnih listov izvemo, da je bil Reja štirikrat predkaznovan, med drugim enkrat na 3 mesece ječe. Obdolženi Reja, ki se spočetka ne spominja te kazni, nazadnje prizna, da je res tako. Pri obtožencu Siliču predsednik ugotavlja, da ni rojstnih podatkov. Župni urad Bilja sporoča, da Siliča ni v tamkajšnjih krstnih knjigah. Obtoženi Silič pa za gotovo trdi, da je bil res rojen, in sicer 1884 v Biljah pri Gorici, nakar predsednik ugotovi, da so njegovo rojstvo iskali v župniji Bilja v Baranji. Obtoženi Beigott je po izjavi občine Ruše bil že obsojen na 3 mesece ječe. Beigott trdi, da to ni res. Zagovorniki so mnenja, da je morda to pomota, ker je v Rušah mnogo Beigottov.

Obtoženi Paravan iz Anhovega pri Gorici je bil že dvakrat obsojen, med drugim enkrat na 9 mesecev zaradi posilstva, pa je bil pomiloščen. Pa-

ravan trdi, da je bil po nedolžnem obsojen. Predsednik: »Ampak obsojeni ste vendar bili.«

Nato sta zastopnika zasebnih udeležencev dr. Ogrizek za Dolinarjevega očeta in dr. Macarol za akademika Planinca predložila račune in odškodninske zahteve. Obtoženci in zagovorniki izjavijo, da tega ne priznajo.

Nato razglasi predsednik, da je sodišče odklonilo vse včerajšnje predloge zagovornikov, ker so nepotrebni.

Dr. **Ogrizek** predlaga: »Ker večina obtožencev trdi, da je zapisnik preiskovalnega sodnika o njihovih izpovedbah drugačen, kakor pa so v resnici izpovedovali ter se sedaj drugače zagovarjajo, predlaga, ako bi sodišče morda bolj verjelo sedanjim izjavam obtožencev kakor pa zapisniku preiskovalnega sodnika, naj se za vse tiste obtožence še enkrat zasliši preiskovalni sodnik dr. Detiček.« Na ta predlog vpraša predsednik po vrsti obtožence, ali soglašajo z zapisnikom preiskovalnega sodnika, nakar vsi izjavljajo, da je zapisnik pravilno sestavljen in njihova tedanja izjava pravilna. Edino le Kodrič odklanja zapisnik in pa Brajkovič, ki trdi, da ni on govoril, da bi bil Reja poveljnik skupine napadalcev, kakor je rečeno v zapisniku. Sprožen je bil še iz vrst zagovornikov predlog, naj se dobavi številka »Slovenca« od 9. junija, kjer je bilo poročano, da je bil Živkovičev avtomobil na Tržaški cesti v Mariboru napaden, kar pa ni bilo res. Sodišče je predlog zavrnilo. Ker drugih predlogov ni bilo, predsednik ob 1.15 razglasi, da je dokazilno postopanje končano in da se obravnava nadaljuje ob 4. popoldne.

Popoldanska razprava

Govor držav. tožilca

Predsednik senata okrožnega sodišča dr. Vidovič je otvoril točno ob 16 razpravo. Nato je govoril dr. Ivan *Rus*, državni tožilec. Njegovim izvajanjem je občinstvo sledilo z največjo napetostjo. Državni tožilec je poudarjal, da ima dolžnost zastopati obtožbo in da je obtožnica za vse enako sestavljena. Razprava je tudi pokazala, da krivda obtožencev ni v celoti takšna. Vsi obtoženci od prvega do dvajsetega so najprej krivi zločina napram drugim osebam. Obtoženec Reja trdi, da v Mariboru še ni mislil na komplot in ga ni organiziral. S tem vprašanjem se ne bomo bavili. Potek nadaljnjih dogodkov dokazuje, da je bil komplot organiziran v Prelogah, ko je bil tam neki gospod z naročilom, naj napadejo akademike. Nato je državni tožilec analiziral dva dni trajajočo razpravo. Obtoženci so dalje krivi zločina zoper varnost javnega prometa in zločina umora. Državni tožilec se je sprva postavil na stališče, da so vsi odgovorni vsak zase in vsi za enega. Poudarjal je glede vzroka Dolinarjeve smrti, da je nastopila zaradi ohromenja srca, ki je pa bila povzročena zaradi poškodbe. Glede Goriškove skupine je državni tožilec navajal, da niso vsi odgovorni za navedene zločine, ker se nekateri niso udeležili tepeža. Tako odpade zločin po § 205. za obtoženega Beigotta in za Neuwirtha. Težja je vloga Milana Orožna. Glede njega je državni tožilec zavzel milejše stališče. Glede Dugine je državni tožilec vzkliknil: »Dajte zadoščenje žrtvi nesrečnega Rudolfa Dolinarja! Kot človek sočustvujem s starši. Oba, jaz in Dolinar sva sinova siromašnih staršev z dežele!« Navajal je nato vse okolnosti glede Dolinarja: »Tepemo se s praznimi programi. Ta proces naj bo resno svarilo vsakemu, da se take stvari ne bodo več dogajale.«

Na zadevno predsednikovo vprašanje je državni tožilec spremenil obtožbo pri nekaterih obtožencih. Njegov govor je trajal dobro uro.

Zagovorniki

Dr. Mikuletič iz Maribora kot branilec obtoženega Slavka Reje je v splošnem zavzel stališče napram obtožbi za vse obtožence. »Reja je mož temperamenta in zelo agilen za stranko. Reja ni poznal vseh članov, ki so bili v Prihovi. Kot kolovodja bi moral vsakega poznati, kot poveljnik v vojni pozna vsakega vojaka.« *Pravi, da so bili trije srbski gospodje, ki so dali pobudo in najeli tovorni avto.* Ti neznanci so povzročili ves komplot. Reja je prevzel vodstvo le kot najstarejši človek. Spontano vodstvo je prevzel zato, da bi preprečil nesrečo. V glavnem je branilec predlagal za ostale obtožence oprostilno sodbo, abotno je trdil, da so ljubljanski akademiki vsega krivi, Reja pa je popolnoma nedolžen. Reja je v njegovih očeh političen zločinec in zato prosi zanj milo kazen.

Branilec *dr. M. Krašovec* je zagovarjal Dugino, ki je zabodel Dolinarja. Zavzel je stališče, da se Dugina ne more obsoditi kot morilec, temveč samo zaradi navedenih prestopkov tepeža. Prosi za milostno sodbo. Dr. Krašovec je protestiral proti računu za pogrebne stroške, ki je bil na dopoldanski seji predložen. Nato je predlagal, da se spisi o pravomočni sodbi odstopijo državnemu tožilstvu v Mariboru zaradi kazenskega preganjanja, ki naj se uvede proti podžupanu Franu Žebotu in tovarišem.

Nato so govorili branilci obtožencev, ki so se v svojih zagovorih spustili na politično polje.

Za njimi se je dvignil zastopnik zasebnih udeležencev dr. Ogrizek, ki je v svojem govoru dejal, da je veliko napako storil državni pravdnik, ki je že v obtožnici govoril o stvareh, ki jih preiskava ni dognala. Zaradi tega so vsi branilci zašli tudi na politično polje ter zašli tako daleč, da so nedolžne ljudi, ki so bili z nožem in kamenjem iz zasede napadeni, napravili odgovorne za zločinsko dejanje. Branilci so se sklicevali na državno svobodo in na demokracijo. Prav, toda naj se sklicujejo na svobodo in demokracijo tudi takrat, kadar jim oboje ni v prilog.

Pravdorek danes opoldne

Razprava je bila končana ob 12.20. Razsodba bo razglašena jutri v petek ob pol 12.

Obiščite VI. mariborski teden!

Od 31. julija do 8. avgusta 1937. (50% popusta na železnicah in parobrodih od 29. jul. do 10. avg.) **Velika gospodarska in kulturna revija!** Industrija — Tekstil — Obrt — Trgovina — Kmetijska razstava — Prva fitopatološka razstava — Pokušnja vin — Zgodovina — Umetnost — Grafična razstava — Tujski promet — Akvaristična razstava — Kuncerejska, golobarska razstava — Razstava malih živali — Modna revija — Mednarodni plesni turnir — »Sen kresne noči« na prostem — Koncerti — Kongresi — Sportne prireditve — Veselični park na razstavišču. — Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji, zeleno romantično Pohorje, vinorodne Slovenske gorice, gostoljubni, lepi Maribor — **vas vabijo!**

Knez Pavle in kneginja Olga

pri opelu za patriarhom Varnavo v Ljubljani

Ljubljana, 29. julija.

Danes dopoldne je bilo v pravoslavni cerkvi v Trubarjevem parku cerkveno opravilo za pokojnim poglavarjem pravoslavne cerkve patriarhom Varnavo. Cerkev je bila drapirana v črno, pred dvema slikama pokojnika pa je bilo položeno cvetje in so gorele sveče.

Ko se je zvedelo, da pride k ljubljanskemu bogoslužju tudi Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, se je občinstvo zbralo v močen špalir ob Bleiweisovi cesti in v Trubarjevem parku, pravoslavna cerkvena občina pa je napolnila cerkev. Kmalu po 11 je prišel z avtomobilom z Brda knez namestnik Pavle s svojo soprogo kneginjo Olgo ter njeno materjo kneginjo Heleno. Kneza in kneginji je spremljal kraljevi adjutant general Dekaneva, pred cerkvijo pa jih je sprejel kraljevi adjutant polkovnik Vlado Petkovič. Nato so pozdravili Visočanstva: gg. ban dr. Marko Natlačen, general Popadič in general Dodič ter drugi odličniki.

Takoj po prihodu kneza namestnika se je pričelo cerkveno bogoslužje v cerkvi. V cerkvi je bil zbran tudi polnoštevilni zbor tukajšnjih častnikov ter drugi predstavniki, kakor zastopnik mestne občine podžupan dr. Ravnihar, zastopnik univerze rektor dr. Samec, vsi tukajšnji zastopniki tujih držav ter zastopniki raznih organizacij. Ob oltarju so se knez Pavle, kneginja Olga in kneginja Helena postavili na častno mesto ter s prižganimi svečami, enako kakor skoraj vsi udeleženci, prisostvovali bogoslužju za patriarha Varnava. Cerkvene obrede je opravil prota Kokič iz Zagreba, ki nadomešča tukajšnjega pravoslavnega proto, bolnega Budimira Gjorgjeviča. Po cerkvenih molitvah je imel prota Kokič nagovor o veličini patriarha Varnave in njegovih zaslugah za pravoslavno cerkev. Po nagovoru prote Kokiča je občinstvo vzkliknilo v čast pokojnemu patriarhu trikrat »Slava!« Okoli tričetrt na 12 je bilo cerkveno bogoslužje v pravoslavni cerkvi zaključeno ter se je knez Pavle z obema kneginjama ter spremstvom vrnil z avtomobilom na Brdo.

Prihod kneza-namestnika Pavla, kneginje Olge in kneginje Helene v pravoslavno cerkev.

Knez-namestnik in kneginja med opelom v pravoslavni cerkvi.

Anglija — Italija

Možnost sporazuma glede Španije

Rim, 29. jul. AA. Havas: Včerajšnji razgovor med predsednikom angleške vlade Chamberlainom in italijanskim veleposlanikom grofom Grandijem v Londonu, se je sukal okrog italijansko-angleških odnošajev. Dosedanja napetost med obema državama naj bi se odstranila po temle vrstnem redu:

Najprej naj bi obnovili gosposki sporazum in zbližali nazore obeh vlad o bodočnosti Španije. Na ta način bi pripravili rešitev španskega vprašanja, ki bi jo mogli sprejeti vsi, ker ne bi izključevala koristi nobene dežele in nobene skupine držav. Obnovljeni gosposki sporazum, o čemur sta včeraj govorila Chamberlain in Grandi naj odstrani skupne ovire glede spoštovanja statusa quo v zapadnem delu Sredozemskega morja. Obenem naj bi ta pogodba razpršila francoske skrbi glede njenih prometnih zvez s severno Afriko. Zbližanje nazorov o bodočnosti Španije pa prinaša nove možnosti. Ko so začeli po zavzetju Bilbaa v Veliki Britaniji govoriti o generalu Francu realistično in nameravali zaščititi angleške finančne koristi v Španiji, so to izpremembo angleških naziranj sprejeli v Rimu brez posebnih simpatij. Februarja meseca je angleško trgovinsko odposlanstvo zahtevalo v Salamanci od generala Franca varstvo za angleške koristi v Huesci. Vodja španskih nacionalistov je tedaj to zahtevo odklonil, kar so v Rimu pozdravili.

Po zavzetju Bilbaa se je angleški vpliv zopet uveljavil. V Italiji so se začeli razburjati. Domnevali so, da skuša Velika Britanija doseči pri generalu Francu ne le varstvo svojih gospodarskih koristi, temveč pridobiti generala tudi za to, da bi odpovedal službo italijanskih prostovoljcev proti diplomatskemu in finančnemu pokroviteljstvu, ki bi mu ga podelila Velika Britanija.

Nacionalno Španijo, je tedaj pisalo glasilo Roberta Farinaccija »Regime Fascista« (Farinacci je član velikega fašističnega sveta), ni mogoče prodati za skledo leče. Načel in idealov, ki so prešinjali italijansko vlado in druge narode, ko so brez oklevanja žrtvovale kri svojih najboljših sinov, ni mogoče kar tako pozabiti. Članek je izšel julija meseca. Dogodki so se nato naglo razvijali. Ne da bi hoteli nasprotovati proti temu, kar so nekoč imenovali finančno pokroviteljstvo Velike Britanije v Španiji, motrijo sedaj v Italiji z mnogo večjo simpatijo delo, ki ga hoče Velika Britanija razviti v Španiji. Enako so se spremenili tudi nazori Italije, o bodoč ureditvi Španije. Spočetka so smatrali v Italiji gibanje generala Franca za politično smer, ki se bo razvijala v fašističnem smislu. S posebnimi simpatijami so Italijani obdajali falangiste. Prav nič se niso pa ogrevali za obnovo monarhije. Veliko Britanijo so celo obtoževali, da bi pozdravila vrnitev, če že ne Alfonza XIII., pa vsaj kakega člana njegove kraljevske rodbine. Obnovljena monarhija bi bila zanesljivo orodje angleškega vpliva. Odtlej je misel morebitne obnove v Rimu precej napredovala. V Italiji so ponatisnili izjave generala Franca v korist asturijskega princa don Juana. Krožili so celo glasovi, da je general Franco pozdravil tega princa v dogovoru z Rimom. Tudi v tej bistveni točki se je italijansko stališče približalo stališču Velike Britanije.

Zagrebška vremenska napoved: Spremenljivo jasno z lokalnimi padavinami.

Dunajska vremenska napoved: oblačno in zmerno toplo vreme.

Zemunska vremenska napoved: Deloma oblačno vreme, z nevihtami in deloma s plohami ponekod. Toplota se bo nekoliko dvignila.

Inozemski glasovi o konkordatu

»Prager Tagblatt« prinaša o konkordatskem vprašanju članek, o katerem pravi med drugim:

»Dosedanja uprava kotolicizma v Jugoslaviji je bila urejena po nič manj kakor štirih konkordatih, od katerih je bil najstarejši, ki velja za dežele, katere so bile nekoč pod Habsburgom, sklenjen že pred več kot osemdesetimi leti. Vrh tega so mirovne pogodbe potegnile meje tako, da sedem katoliških škofij pripada inozemskim nadškofom. Zato je razumljivo, da je kralj Aleksander, kateremu je jugoslovansko ljudstvo po njegovi smrti po pravici nadelo ime zedinitelja, želel te razmere urediti po konkordatu s sv. stolico, kar bi imelo tudi za posledico, da bi se izboljšali odnošaji med pravoslavnim Belgradom in katoliškim Zagrebom. Nasprotniki konkordata poudarjajo, da konkordat katoliški cerkvi daje več pravic, nego jih uživa ortodoksna cerkev. Toda za to frazo se najbrž skriva osnovno nasprotstvo tistih nacionalistov, ki vidijo v Jugoslaviji samo povečano Srbijo in ki nočejo dopustiti, da bi pravoslavna cerkev, ki je od turških časov naravnost identična s srbstvom, izgubila kaj na svoji moči. Deloma se tudi boje, da ne bi se po uveljavljenju konkordata okrepil italijanski vpliv v Jugoslaviji. To pa je neupravičeno identificiranje Kvirinala z Vatikanom, zakaj če sta si ta dva prostorno blizu, pa jih zato ne smemo politično indentificirati.«

Treba je pripomniti, da je »Prager Tagblatt« svobodomiselno glasilo.

»Echo de Paris« je v svoji številki od 25. julija priobčil članek o jugoslovanskem konkordatu.

Ugledni pariški list podčrtuje, da je skupščina sprejela konkordat z znatno večino. Vladna večina je pokazala velik pogum in disciplino ter se ni dala ustrašiti niti od ulice niti od intrig opozicije, dr. Stojadinović pa je ponovno dokazal svojo odločnost in svoj veliki državniški talent. Vedel je, da je bila Jugoslavija angažirana s svojim podpisom pod mednarodni dogovor in da je bila na kocki njena čast. Potem ko je dal pravoslavni cerkvi ustavo in uredil odnošaje z muslimansko vero, je dal izglasovati konkordat zato, da bi katoliška cerkev uživala popolno enakost z ostalimi verami v kraljevini. Tudi skupščinska večina je spoznala vso važnost tega zakona oziroma dogovora, ki pomeni lojalno sodelovanje Cerkve z jugoslovansko državo, in se je odločno postavila proti ulici, s katero so hoteli gotovi krogi izvajati na vlado pritisk. Toda dr. Stojadinović je tako moder državnik, da se noče prenagliti. On je dal šefom pravoslavne cerkve možnost, da revidirajo svoje stališče ter postavijo interes naroda in državljanskega miru nad druge interese. Pravoslavna višja hierarhija bo nudila dokaz svojega patriotizma, ako ji bo uspelo, da se osvobodi škodljivih vplivov gotovih krogov, za katerimi se skrivajo interesi politične opozicije.

—o—

V Belgrad sta prišla počastit truplo pokojnega patriarha Varnave tudi delegacija bolgarske pravoslavne cerkve, in sicer zagorski metropolit Pavel, ki je s pokojnim patriarhom študiral v Rusiji, vračanski metropolit Paizij in tajnik sv. sinoda škof Ciril.

Sožalne brzojavke so poslali med drugimi tudi: minister notranjih zadev dr. Korošec, zagrebški nadškof dr. Bauer, barski nadškof Dobrečič, belgrajski nadškof dr. Ujčič kakor tudi predstavniki muslimanske in judovske konfesije.

Zakaj hodimo na Slomškov grob

J. Hodan,
podpreds. Češke Lige Akademske v Pragi:

To je že drugič, ko prihajam k vam v Slovenijo, ki mi je zelo prirasla k srcu. Ob lanskem bivanju, ko sem bil izmenjanec »Slaviae Catholicae« pri Slovenski Dijaški Zvezi, sem preživel v zadnjih dneh tega bivanja lepe trenutke. Bilo je to v Mariboru proti koncu meseca junija, kjer sem bil priča velike proslave — tam je ves narod zbran, prosil Boga za svojega prvega svetnika. — Ti trenutki so napravili na me velik vtis. Zaupljiva prošnja naroda je vzbudila v meni zavest pripadnosti k narodu, ki ima že celo vrsto svetnikov, priprošnjikov v nebesih. Tedaj sem bil zelo ponosen na vse svetnike svojega naroda, obenem pa je vroča prošnja tam zbranega ljudstva vzbudila v meni željo, pomagati z molitvijo dragim bratom Slovencem.

Odšel sem v svojo domovino — trajni vtisi so mi ostali v duši. Vse leto je minilo v znamenju plodnega društvenega dela, ki je imelo predvsem namen zbližati naše slovanske brate.

In danes, ko stoji tu pri Slomškovem grobu naša delegacija, da bi počastila tega služabnika božjega, h kateremu se obračajo prošnje njegovega naroda, dela to gotovo iz polnega srca, ne samo v imenu češkoslovaških akademikov, temveč v imenu vsega naroda, ki je izraz svojega spoštovanja in gorečih želja, da bi Slovenci dobili svojega prvega svetnika, izrazil na slovesnem večeru v Pragi, s katerega vam prinašam spontano sprejet manifest in ga izročam v roke prevzv. škofa lavantinskega g. dr. Tomažiča:

Prečastitemu škofijskemu ordinariatu lavantinskemu, Maribor, Jugoslavija: Češki katoliški akademiki, združeni v društvu Česká Liga Akademická, skupno z vsemi udeleženci na današnjem slovesnem večeru, na katerem proslavljajo velikega moža Antona Martina Slomška, se slovesno priključujejo k veliki vrsti podpisov vseh Vaših katoličanov, v iskreni želji, da bi služabnik božji Ant. Mart. Slomšek bil proglašen za blaženega. Obenem pa se zavežejo, da bodo molili v ta namen (sledijo podpisi).

To je sporočilo našega naroda Vam, dragi Slovenci! Tako sodelovanje nas mora vse katoliške Slovane vezati v eno veliko Slavio Catholico. Ta varen temelj čistega katolicizma, očiščen vseh političnih primesi, mora biti predvsem vez, ki nas Slovane veže v skupnost. To je vez, ki mora biti poleg sorodne krvi in jezika najmočnejša.

Tu na grobu vašega velikega narodnega buditelja, čuvarja jezika, služabnika božjega, si moramo obljubiti veliko čisto ljubezen, ki jo je učil naš Odrešenik, in ki jo moramo izkazovati svojemu bližnjemu.

Mi vam obljubljamo z naše strani popolno vdanost in prosimo, da bi tudi v vaših vrstah zrastla čista ljubezen do nas, ker si bomo v vseh primerih zgodovine mi Slovani vedno najbližji.

To skupno ljubezen naj blagoslovi Bog in vaš veliki priprošnjik Anton Martin Slomšek skupaj z našimi svetniki naj jo ohranijo in ne dopustijo, da bi bile njene vezi kdaj pretrgane.

Orožnik utonil na Bledu

Včeraj popoldne okrog 4. je Blejsko jezero spet zahtevalo svojo žrtev. Orožnik Franc Jugoveta, ki je bil tu dodeljen čez poletje, se je šel kopat v Grajsko kopel s svojimi tovariši. Bil je edini, ki je znal plavati. Skočil je v vodo, plaval nekaj časa, nato pa naenkrat izginil pod površjem kakih 15 metrov od obale. Njegovi tovariši so videli, kako je izginil, vendar se v začetku niso mogli znajti. Od njih ni znal nihče plavati, da bi potapljajočemu priskočil na pomoč. Zato so poklicali druge, ki so šli iskat orožnika, pa ga niso našli. Najbrže ga je zadela srčna kap. Truplo so pričeli takoj iskati s posebnimi pripravami, toda doslej ga niso našli.

Danes okrog 12. je prispela na Bled čez Vintgar skupina višjih italijanskih železničarjev in carinikov, da si ogledajo Bled. Vodil jih je g. Parma iz Ljubljane in pa ravnatelj zdraviliške komisije g. Letis. Kosilo so imeli v Park hotelu. Popoldne so se vozili po jezeru in na otok. Okrog 6. so se odpeljali spet nazaj v Italijo.

Drobne novice

Koledar

Petek, 30. julija: Abdon in Senen, mučenca; Julita, mučenka. Zadnji krajec ob 19.47. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† **V Ljubljani** je umrl gospod **Andrej Volčič**, sluga Pokojninskega zavoda za nameščence. Pogreb bo v soboto ob ½5 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne vesti

= *Poročil* se je g. dr. Igo Šilar, odvetnik v Kranju, z gdč. Anico Mahulja. Obilo sreče in blagoslova božjega.

= **Nov državni svetnik.** Z ukazom kraljevskega namestništva je bil na predlog predsednika ministrskega sveta imenovan za državnega svetnika v II/2. g. dr. Rudolf Steinmetz Sorodolski, načelnik ministrstva trgovine in industrije v p.

Veliki popusti
na poletni zaključni **prodaji**
od 20. julija do 14. avgusta
A. Žlender
Manufaktura
LJUBLJANA
Mestni trg 22

Roparji okrog Vrhnike

Ljubljana, 29. julija.

Vrhniko in okolico nadleguje zadnje dni zelo nevarna vlomilska in roparska tolpa. Nekateri domnevajo, da kradejo in ropajo znani zlikovci, kakor Brdečko, Rakovec, Anžur in drugi in res je, da se približni opis teh oseb skoro ujema z roparji. Na drugi strani pa nekatere orožniške postaje domnevajo, da so vse te predrzne tatvine zakrivili člani neke ciganske družbe, ki je zlasti mnogo hudega zakrivila na Dolenjskem. Resnica pa je zaenkrat ta, da pred številnimi roparskimi tolpami na deželi sedaj ni varna ne cerkvena lastnina, ne trgovine in niso varne družine.

O vlomih pri trgovcih Mavriju in Jernejčiču na Vrhniki smo že poročali. Kmalu nato pa je opazil trgovec Mirko Verlič, da sta mu dva neznanca odpeljala šest metrov dolg in okoli 3000 din vreden čoln po Ljubljanici. Verlič je odhitel za njima z motornim kolesom ter ju dohitel pri Podpeči. Zahteval je od njiju, naj takoj odideta proti Podpeči. Naperil je na nju revolver, da bi ju lažje ustrahoval, toda zločinca sta kar nenadno tudi imela revolverje v rokah, tako da se je moral Verlič umakniti. Obvestil je sicer orožnike in pa prebivalstvo o potepajočih se zločincih. Zločinca sta na begu odvrgla dva nahrbtnika, polna blaga, za katero so oblasti že ugotovile, da je bilo ukradeno pri vlomu v konzumno društvo v Logatcu. Odvrgla sta tudi dvoje koles, od katerih je bilo eno ukradeno mehaniku Leopoldu Omejcu na Vrhniki. Kakor je Mirko Verlič mogel ugotoviti, sta bila oba zločinca zelo dobro založena z denarjem.

Orožniki na Vrhniki so sicer aretirali znanega tatu Albina Hlebša, ki je zadnje dni stikal po trgovinah ter se delal, kakor da bi hotel nakupiti velike množine blaga, pri njem pa so našli v preiskavi le kakšnih 40 din denarja. Hlebš, ki je doma iz Zgornje Hrušice, je očitno stikal po trgovinah in poizvedoval, kje bi se dalo kaj ukrasti. Sedaj, ko je v zaporu, pa pravi, da s temi ropi in vlomi nima nobene zveze in da teh vlomilcev ter roparjev ne pozna.

Zadevo preiskuje tudi ljubljanska policija, ki upa, da bo kmalu izsledila vso nevarno vlomilsko tolpo.

Lasta???

— **Redek dogodek.** Iz Guštanja poročajo: Letos smo imeli v naši župniji kar tri nove maše. V nedeljo 11. julija sta opravila prvo daritev gg. Jaroš in Janko Kotnik. Cerkveni govor je imel g. Šimen Kotnik, župnik v Podgorju pri Slovenjgradcu. Zadnjo nedeljo 25. julija pa je opravil svojo prvo sveto mašo g. Jevšnikar Viljem. Pridigoval mu je g. stolni dekan dr. Cukala iz Maribora. Da se je udeležilo novih maš mogočno število vernikov iz bližnjih in daljnih krajev Mežiške doline, se razume samo ob sebi. Gospodom novomašnikom želimo na njihovi novi poti obilo sreče in božjega blagoslova.

— **Lepa prireditev Frančiškovih križarjev v Nazarju.** V nedeljo, 29. julija, ob 8 zvečer so priredili veliki Frančiškovi križarji iz Ljubljane versko igro: Pilat. Zbralo se je nepričakovano mnogo ljudi. P. Odilo je obrazložil pomen igre, ki bi bila brez te razlage nekoliko težka za ljudi, in pozdravil goste, ki so prišli od vseh strani. Na povabilo p. Odila, ki je vodil petje, je pela vsa množica ljudske verske pesmi, da je bilo med njimi res zbrano razpoloženje in vsi so zbrano sledili igri, ki je kazala Pilata, ki je obsodil svojega Boga, in je zato kaznovan, da se potika po svetu kot večen popotnik, dokler ga njegov sin Lukrecij in stotnik Petronij ne spravita z Bogom. Ljubljanskim križarjem smo za njihovo igro prav hvaležni.

— **Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izborno urejuje funkcije črev.**

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

— **Izzivanje.** Za Anino sta od nekod prišla v Fram 2 godca, harmonikar in violinist, ki sta 3 noči romala od gostilne do gostilne in do 2 ponoči budila mirne stanovlce iz spanja. Ko je tretjo noč bilo nekemu stanovalcu le preveč tega razgrajanja in je skozi okno protestiral, se je nad njim zadrl njih spremljevalec domačin F. V. z besedami: »Na moje povelje sokolski marš. . . . . proti njemu nima nihče nič govoriti.« Ali je tako obnašanje in govorjenje tudi viteško...?

— **Poslužite se možnosti izletov** z najmodernejšimi avioni »Oleag«-a na Jadran ali Vrbsko jezero. Informacije pri »Putnik«-u.

— **Turistični avtobusni izleti v Opatijo-Sušak** za 70 Din. Informacije Putnik, Gajeva 3, tel. 24-72.

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne **»Franz-Josef grenčice«.**

Ljubljana

l **Vprizoritev veseloigre »Detektiv Megla«** na vrtu Rokodelskega doma v soboto, 31. t. m. in v nedeljo, 1. avg., obakrat ob pol 9 zvečer ne bo presegala dosedanjih prireditev tega odra samo po spretno izrežirani predstavi in po pestri vsebini navedene veseloigre, temveč tudi po tehničnih pripravah igralskega odra, katerega so člani sami tako mojstrsko izdelali, da bo tudi tega zanimivo pogledati. Zato naj nihče ne zamudi ugodne prilike, da se udeleži v soboto ali nedeljo zvečer na vrtu Rokodelskega doma te predstave. V predprodaji v soboto od 5 naprej in nedeljo od 10—12 dopoldne v pisarni v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12, si lahko vsak nabavi potrebne vstopnice.

l *Opozorilo upnikom delavcev, zaposlenih iz socialnih fondov.* Nekateri brezposelni, zaposleni pri javnih delih in plačani iz socialnih fondov, dolgujejo zasebnikom razne zneske. Upniki so se doslej obračali na mestni socialnopolitični urad s prošnjami, da odteguje dolžnikom, zaposlenim iz socialnih fondov, v obrokih dolžne zneske od njihove delovne mezde. Mestno poglavarstvo opozarja upnike na sklep socialnopolitičnega odbora mestnega sveta, sprejet na seji dne 21. julija t. l., po katerem se smatra mezda teh delavcev ne kot zaslužek, ampak v bistvu kot podbora, zaradi česar se pooblašča socialnopolitični urad, da v bodoče odkloni odtegovanje dolgov od mezd delavcev, začasno zaposlenih iz socialnih fondov.

l *Dar mestnim revežem.* Dediči pok. g. Josipa Eberla, zlatarja v Ljubljani, so nakazali mestni občini znesek 3000 din, ki ga je pokojnik volil v svoji oporoki v prid mestnim revežem. Za plemeniti dar se mestno poglavarstvo najlepše zahvaljuje.

l **Strojepisni pouk.** Večerni tečaji. Vpisovanje dnevno od 6 do ½8 zvečer. Pričetek pouka 3. avgusta. Christofov zavod, Domobranska 15.

l **Za stoti nastop** svojega marljivega člana gosp. Lojzeta Jančiča vprizori prosvetno društvo »Vodnik« v Zgornji Šiški v nedeljo, 1. avgusta, na prostem veselo opereto »Študentje smo!« Uspeh lanske prireditve je bil nad vse časten, letošnja izvedba pa bo še popolnejša. Vsi ljubitelji operetne glasbe vabljeni.

l **Salezijanska prosveta na Kodeljevem** priredi v nedeljo 1. avgusta romanje na Brezje in izlet v Radovljico ter vabi svoje članstvo in prijatelje, da se ga v čim večjem številu udeleže. Odhod z jutranjim vlakom ob 6, ob 8 sv. maša, ki jo daruje g. ravnatelj dr. F. Blatnik, nato odhod v radovljiško okolico. Radi podrobnih informacij bo drevi ob 8 sestanek vseh odsekov v društvenem lokalu v Mladinskem domu.

l **Združenje trgovcev v Ljubljani** sklicuje za petek, 30. t. m. ob 11 dopoldne v prostore Trgovskega doma sestanek interesentov radi predlogov o izpremembi voznega reda z ozirom na prihod in odhod vlakov iz Ljubljane. Vabljeni so vsi, ki imajo interes na izpremembi voznega reda.

M. U. Dr. France Virant
bivši asistent dermatol. in infekcijskega oddelka
se je preselil na Gosposvetsko cesto 13 (Kolizej)
Ordinira od 12. do 15. (3.) ure

l **Raznašalec kruha pod tramvajem.** Včeraj zjutraj je v Spodnji Šiški hotel odpeljati koš kruha odjemalcem 25-letni pekovski pomočnik Franc Hočevar, doma iz Lužarjev pri Vel. Laščah ter uslužben pri mojstru Vrečku. Zavozil pa je iz veže s kolesom naravnost pod tramvaj, ki ga je podrl. Hočevar ima hude poškodbe na glavi in telesu. Nesreče si je Hočevar sam kriv, ker se je držal grde, pa tudi za kolesarje, še bolj pa za pešce nevarne navade, da vozijo naravnost iz veže na cesto, mesto da bi kolesarji sedali na kolesa šele pred hišo.

l **Nesreča na klavnici.** Včeraj zjutraj je klal na mestni klavnici tele 27-letni mesarski pomočnik Rudolf Vovk. Pri tem delu mu je odletel nož, ki se je zapičil Vovku globoko v levo stegno. Vovk je nevarno ranjen ter je moral v bolnišnico.

l **Janežičeva cesta končana.** Zadnje dni so mestni delavci končali ureditev Janežičeve ulice, ki veže Karlovško cesto s Prulami. Cesta je sedaj z gradivom iz Ljubljanice dobro utrjena in ima tudi širok hodnik. Zaenkrat je cesta za vozni promet še zaprta, ker se mora cestišče še utrditi, čeprav ga je mestni parni valjar dobro potlačil. Klanec na cesti je skoraj izginil.

l **Prepleskanje ograj.** Mestna občina je dala zadnje dni na novo prepleskati z minijem razne ograje okoli svojih parkov in pa raznih spomenikov. Tako so prepleskali razne ograje v Tivolskem parku, okoli Vodnikovega spomenika in drugod. Te ograje so namreč že stare ter jih je močno ogrožala rja, proti kateri je minij najboljše sredstvo.

l **Popravljen dolenjski tramvaj.** Ta teden je tramvajska družba dala temeljito popraviti progo cestne železnice v skoraj vsej dolžini od magistrata do dolenjske mitnice. Proga je bila že zelo razrvana ter je bil promet že v nevarnosti. Čim dalje bolj jasno je, da bo treba to progo v najbližji bodočnosti povsem izmenjati in na novo preurediti. Tudi pred glavno pošto so zadnje dni delavci morali ob tramvajski progi premenjati in popraviti cestni tlak. Tam so sicer tračnice še dobre, toda na tej točki je toliko tramvajskega prometa, da se tlak od časa do časa razruje in ga je treba pogosto popravljati.

l **Napad v Mestnem logu.** V koloniji na Cesti dveh cesarjev v Mestnem logu je v noči na včeraj nekdo napadel 48-letnega inkasanta mestnega socialnega urada, Leopolda Pajserja, ter ga tako močno ranil po glavi in po telesu, da ga je moral reševalni avto prepeljati v bolnišnico. Napadalec je to storil najbrže iz maščevanja.

l **Nočno službo imajo lekarne:** dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c .62; in mr. Gartus, Moste.

Trbovlje

Občina razpisuje nova službena mesta. Občina razpisuje sledeča službena mesta: knjigovodjo, občinskega zdravnika, nadstražnika, dostavljalca, cestarja, 2 nočna čuvaja, gozdnega čuvaja in upravitelja občinskega vodovoda. Čuje se, da je skoro za vsa mesta že določeno, kdo jih bo dobil in je razpis samo navidezen.

Nove zgradbe. Tudi v Trbovljah se čuti, da se gospodarski položaj zboljšuje. Delavci pri rudniku delajo več šihtov kot kdaj poprej in tako pa preide vsa dobrina, ki jo ima delavec pri rudniku tudi na druge stroke. Zato se posebno letos opaža, da se mnogo gradi. Nove stanovanjske hiše zidajo: Barovič Konrad, Blatnik Alojz, Baloh Rudolf, Hauptman Frančiška, Kovač Mirko, Košir Peter, Koren Jože, Poser Franc, Prašnikar Albin (v Knezdolu), Šmid Marija (v Knezdolu), Škoberne Anton. Razen teh je predvidenih še več adaptacij, več se jih pripravlja za zidavo drugo leto.

Maribor

m **Slovesna otvoritev VI. Mariborskega tedna** bo v soboto dopoldne ob pol enajstih na razstavišču.

m **Ilustriran program Mariborskega tedna** je tudi letos izšel in vsebuje vse prireditve in razstave, ki se vršijo v okviru Mariborskega tedna. Program je brezplačno dobiti pri vseh poslovalnicah Putnika, v vseh večjih potovalnih pisarnah in naših konzularnih in diplomatskih zastopstvih v inozemstvu. Naročiti ga je mogoče tudi neposredno pri upravi »Mariborskega tedna«, Maribor, Aleksandrova cesta 35.

m **Afera B. Schonsky.** Kakor znano, je bil lastnik tekstilne tvornice Zelenka in Co. Bedrich Schonsky od finančnega sodišča Finančne direkcije v Ljubljani obsojen radi prikrivanja dohodkov na pet in pol milijona dinarjev globe. Kakor je slišati, je upravno sodišče v Celju Schonskyjevi pritožbi deloma ugodilo in mu znižalo kazen na okroglo tri milijone dinarjev.

m **Mestna občina kostanjarjem.** Mestna občina poziva vse kostanjarje, ki želijo v letu 1937/1938 peči kostanj v območju mesta Maribora, da se javijo pri mestnem tržnem nadzorstvu do 31. julija med uradnimi urami. Zglasijo naj se le oni kostanjarji, ki imajo obrtno pravico in ki so že lansko leto pekli kostanj. Osebam, ki nimajo obrtnega pooblastila, se dovoljenja za pečenje kostanja ne bodo izdajala. Na kasnejše prijave se v nobenem primeru ne bo oziralo.

m **Na mestnem vojaškem uradu** so razvidni pogoji za sprejem gojencev v zrakoplovno podoficirsko šolo v Novem sadu.

m **Krožek mariborskega upokojenega učiteljstva** bo imel dne 5. avgusta ob treh popoldne v gostilni »Pri turistu« na Betnavski cesti svoj sestanek. Zunanji tovariši, posetniki »Mariborskega tedna, in drugi gosti dobrodošli!

m **Pisarna mestnega avtobusnega prometa sporoča,** da bo v nedeljo, 1. avgusta, med 15 in 16 uro promet na otok zaradi tekme ustavljen.

m **Smrt kosi.** V mariborski bolnišnici sta umrla Ivan Cangl, 78 letni strojevodja v. pokoju, in uslužbenka mestnega kopališča, 27 letna Cecilija Kohont. Na Pobrežju je umrl Alojz Prime, 64 letni državni upokojenec in gostilničar. Naj v miru počivajo!

m **V Kamnici pri Mariboru** so prebivalci razburjeni, odkar so doznali, da namerava neka mariborska tvrdka graditi skladišče za smodnik, ki bi naj stalo v obljudenem Kamniškem jarku. Prizadeti prebivalci so pri oblasteh napravili primerne korake, da do gradnje skladišča ne bi prišlo.

m **S konja je padel** pri jahanju 28 letni hlapec Dominik Ivan iz Limbuša tako nesrečno, da si je zlomil ključnico in levo nogo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

m **Motociklistične dirke,** ki jih bo v nedeljo, 1. avgusta, popoldne na progi Maribor—Kamnica—Maribor priredil Moto-klub Maribor, vzbujajo med mariborskimi športniki veliko zanimanje. Nastopili bodo poleg Avstrijcev in Italijanov naši domači priznani dirkači: Lotz, Čerič, Wresnik, Žgura, Al. Čerič, Tomažič, Šela in mladi Viljem Herič. Darila za zmagovalce so darovale tvrdke Kemindustrija, Shell-Company in Lotz.

m **Mestni avtobus na Pohorje.** V primeru lepega vremena bo mestni avtobus vozil v nedeljo zjutraj ob 5.40 z Glavnega trga na Pohorje in se bo vračal zvečer ob pol osmih s cestnega križišča. Voznina v eno smer 20 din, povratna karta 30 din. Prijave sprejema do sobote zvečer ob sedmih prometna pisarna na Glavnem trgu.

m **Neznosen prah po mariborskih ulicah** se pojavlja ob vročih dnevih in škropljenje ulic v dosedanji meri ne zadostuje. Zlasti si želijo stanovalci Koroške ceste, po kateri teče ves promet proti Mariborskemu otoku, da bi to prometno cesto v večji meri škropili.

m **Ogenj uničuje.** V Legnu je zaradi prezakurjenega štedilnika nastal požar v hiši izdelovalca orgel, posestnika Rafaela Konečnika. Požar je uničil hišo in gospodarsko poslopje z mnogoštevilnim inventarjem ter je povzročil 35.000 din škode.

m **Oba pustolovca,** ki sta poskušala v sirotišnici šolskih sester v Slovenski Bistrici izvesti drzno goljufijo, so videli tudi v Mariboru, ko sta se čez glavni most vozila v elegantni limuzini.

Celje

c **Celjska obrtna razstava.** V nedeljo 1. avgusta ob 9 dopoldne bo slavnostna otvoritev celjske razstave. Kakor je razvidno iz predpriprav, bo letošnja razstava še mnogo zanimivejša kot je bila prva in bo gotovo vsakega zadovoljila. Za zabavo bo skrbel veselični prostor, ki bo napolnjen z najrazličnejšimi atrakcijami.

c **Zmaga celjskega šahovskega kluba.** V sredo zvečer se je odigral v hotelu »Evropa« šahovski match med ČSK in oficirji tukajšnje garnizije. Celjski šahovski klub, ki je nastopil s I. in II. moštvom, je zmagal v razmerju 8:0.

c **Radi 8.50 din ga je zabodel v nožem.** V torek dopoldne je bila pred malim senatom tukajšnjega sodišča razprava proti Stahlu Alojziju, 33 letnemu delavcu iz Polzele, ki je bil obdolžen, da je 29. junija t. l. v Medlogu pri Celju z nožem zabodel Lipovška Jožeta iz okolice Celja. Stahel je bil v družbi nekega dekleta v gostilni. Tam je popil nekaj pijače, nato pa sedel na kolo in se odpeljal. Gostilničar je tekel za njim in ga vpričo dekleta prosil, da mu plača pijačo v znesku 8.50 din, Štahel pa ga je zavrnil, češ da je to že storil, medtem pa je prišel do njih še Lipovšek, ki je prav tako zahteval, da plača 8.50 din. Obdolženec, ki je bil užaljen in močno jezen, je segel po nož in zabodel Lipovška v levi komolec in v levo prsno stran, kjer mu je zadal smrtnonevarno globoko rano. Ker je bil obdolženec radi pretepaštva že večkrat predkaznovan, ga je sodišče obsodilo na 14 mesecev zapora.

c **Kino Metropol.** Danes zadnjikrat prekrasni film »Zetev - Julika« (Die Ernte). V gavni vlogi Paula Wesely.

Prečna

Srebrna poroka. Naš župan g. Zagorc Josip in njegova žena Jožefa sta obhajala 28. julija 25 letnico svoje poroke. V zelo srečnem zakonu vzgajata pet otrok, od katerih je Jože v železniški službi, hčerka Mimi pa je letos absolvirala učiteljišče. — Naš župan je vzor žilave pridnosti in delavnosti. V prav skromni hiši je bil rojen. Z lastno pridnostjo se je izučil kamnoseštva in po smrti svojega mojstra prevzel obrt. Vojska ga je zalotila sredi dela. V ruskem ujetništvu je bil več časa. Pa Bog, ki ga naš župan kot pošten kristjan rad ima, ga je srečnega nazaj pripeljal. — Kot župan je zelo vesten in skrben občinski oče, čeprav ima pri tem gmotno škodo. Zelo socialno čuteč je. Želimo mu, da bi še zlato poroko v zadovoljnosti praznoval in v boljših gospodarskih in družabnih razmerah; letos moti njegovo slovesnost velika nesreča, ki je zadela vso občino: toča in vihar sta naredila po občini Prečna dne 26. julija milijonsko škodo.

Šport in „šport“

Menda ni prijatelja športa ali športnika, ki bi sam v sebi ne umel povedati, ka je prav za prav šport — pravi šport. Pravi šport še obstoja in mnogo jih je, ki so mu z vsem srcem vdani. Obstoja v zdravem urjenju telesa in volja do zmage pravemu športniku je hkratu vzpodbuda k vztrajnemu športnemu delovanju. Tisoči ljudi so naklonjeni športu v želji po telesni sprostitvi in razvedrilu — in vendar kaj vse se še dogaja pod imenom šport! Pojem besede »šport« je dobil pač preširok pomen, kajti v resnici so tri vrste telesnega udejstvovanja, ki jih dandanes vse nahajamo pod isto označbo, ki bi jih pa morali razlikovati. Te tri vrste »športa« so:

1. Šport iz čistega veselja do telesne kulture, iz veselja spričo zmožnosti, spričo zmage.

2. Šport z izkoriščanjem zmožnosti, za zaslužek, t. j. profesijonalizem, ki ga nikakor ni treba odklanjati.

3. Šport ljudi, ki niso športniki, ljudi, ki so v njem našli pota, kjer morejo delovati v okladu s svojimi nizkimi nagoni in nagnenji, ki pod krinko športa uganjajo nedovoljeno, ki se morajo za športno karijero zahvaliti svoji premetnosti in drznosti.

Če bomo te tri pojme med seboj razlikovali, bomo pred svetom čisti in mnogim prijateljem športa se ni treba bati, da bi morali poslušati očitke, ki jih čujemo ob vsaki priliki, pri vsakem športnem tekmovanju.

»Catch as catch can« (surova ameriška rokoborba) nosi ime šport, častno ime, ki ga imajo prav tako n. pr. tekmovanja v vodi, ki to ime zaslužijo. Isto ime nosi n. pr. boks, sicer eden od najlepših in najbolj moških športov, ki pa se je v današnji dobi izrodil v najzahrbtnejše intrige, v borbo spletk, ki naj bi namesto zmožnosti in znanja odločile, komu bo pripadel ta ali drugi častni naslov in — kup denarja.

Pri tem pa ne smemo pozabljati na one, ki imajo pri športu največkrat večjo besedo, kot športniki-tekmovalci. Na one, ki šport vodijo in ki je njihova naloga, da učijo športnike-tekmovalce, da prav pojmujejo besedo »šport«. Boljše: kaj naj bi jih učili, kajti dandanes imamo nešteto primerov, ko ti sami ne vedo za pravi pomen te besede in s svojimi zgledi zavajajo tekmovalce in ustvarjajo pri prijateljih športa razpoloženje, ki športu škoduje in široke množice odbija. Ni tako dolgo, ko smo pri nas imeli tak primer, ki pa ga časopisje ni prezrlo in je povzročiteljem posvetilo primerne besede. Red naj se napravi, izločijo naj se iz vrst voditeljev športa ljudje, ki jim je pravi šport sredstvo za osebne namene (reputacijo?), namesto da bi jim bil končni cilj.

Športna senzacija v Mariboru

Po lanskoletnem velikem uspehu, ko so mariborski sodniki premagali ljubljanske s 4:1, so letos povabili v goste kolege iz Graza ter se bo ta važna tekma odigrala v okviru Mariborskega tedna dne 1. avgusta ob 16 na stadionu SK Železničarja na Tržaški cesti. Mariborski sodniki so se odločili za sledečo postavo: v golu Bizjak, ki je svoječasno nadvse častno branil vrata ISSK Maribora in ki se je za to tekmo podvrgel temeljitemu študiju žoge, branilca sta Kasper, ki ima kot načelnik nogometne sekcije Rapida nogometno modrost v malem prstu, in prosluli »Jula« Klipstädter, bivša zvezda Rapida. Krilska vrata: na desni strani Peteln, ki ga njegov poklic diplomiranega optika že vnaprej usposobija, da pregleda vse kočljive situacije; center-half bo neizčrpni »ata« Nemec, na levem pa bo »po, školsko« reprezentiral vrhunski nogomet Klanjšček. Največje nade polagajo vsi v napadalno vrsto, ki je znana po ostrih strelih iz vsake situacije. Desno krilo bo »zastopal« vitki Murko, njegova zveza bo Kopič, ki ima momentano kondicijski trening pri vojakih, duša moštva in srednji napadalec bo žilavi Konič, ki sedaj noč in dan trenira v pisarni Mariborskega tedna; leva zveza bo ex Skopljanec Jančič, ki ga vsi klubi Maribora že težko pričakujejo, dočim bo na levem krilu znani »luftakrobat« Bergant. Gotovo je, da je to najboljša postava, ki bo z vsemi silami gledala, da pribori zmago Mariboru.

Gračani nastopijo z najmočnejšim moštvom, v katerem je cela vrsta bivših reprezentativcev (dr. Reinthaler in drugi). Po večletnem odmoru bo vodil to važno tekmo priljubljeni sodnik dr. Planinšek! Kdor hoče videti spet »pravi« nogomet, naj v nedeljo, dne 1. avgusta, ob 16 pohiti na stadion. Za obiskovalce Mariborskega otoka bodo na razpolago posebni avtobusi, ki bodo vozili naravnost na igrišče.

•

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Na športnem dnevu SK Bratstva (Jesenice) v nedeljo, 1. avgusta ob 8 dopoldne so za nastop določeni ti-le tekmovalci: Srakar Ivan, Krpan, Kajfež, Kranjc, Sušteršič, Baloh, Pogačnik, Skušek, Gabršek, Nabernik, Kosec. Odhod iz Ljubljane ob 5 zjutraj. Vsi imenovani morajo biti na postaji najpozneje ob 4.45. Opremo naj dvignejo na igrišču v soboto popoldne od 17 naprej. Na proslavi SK Železničarja (Maribor) v nedeljo, 1. avgusta ob 8.30 dopoldne so za nastop določeni ti-le atleti: Pleteršek, Goršek, Urbančič, Požar, Štok, Grgič in Žorga. Kapetan moštva je Peteršek, ki bo razporedil tekmovalce za poedine discipline. Opozarjamo vse imenovane, da morajo prinesti s seboj čisto opremo. Načelstvo. — Pri tem opozarjamo vse atlete, naj redno trenirajo za nastop na državnem prvenstvu za klube in poedince v Zagrebu od 20. do 22. avgusta t. l. in se najvestnejše pripravijo za dvoboj Dravska banovina : Julijska Benečija v Ljubljani od 25.—26. septembra. Kandidate za državno prvenstvo pa posebej opozarjamo na Balkanske igre, ki bodo od 5.—12. septembra v Bukarešti (Romunija), kakor tudi, da je državno prvenstvo za imenovane igre izbirno.

Fram

Smrtna kosa. Prošli teden smo pokopali 83 let staro gospo Marijo Longino, ki je v svojih mladih letih pridno pomagala pri zidavi farne cerkve v letu 1875. Naj v miru počiva!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

NOVOSTI

Feekes Carl Dr. Professor, Die Harmonie des Seins. Ein Blick in das methaphysische Weltgebäude des Thomas von Aquin. 192 strani, vezano 54 din. — **Guardini Romano,** Der Engel in Dantes göttlicher Komödie. 134 strani, vez. 42 din. — **Herzog Peter,** Herrlichkeit Gottes. Grundgedanken katholischer Frömmigkeit, 270 strani. vez. 50 din. — **Hessen Johannes,** Wertphilosophie, 262 strani, vezano 70 din. — **Kuckhoff,** Christus und der Mann. Darstellung der Kirche in den katholischen Männern. 200 str., vez. 36 din. — **Maxsein Anton,** Mönchtum heute. 177 strani, vez 90 din. — **Metzger Joseph,** Das katholische Schrifttum im heutigen England. 407 strani, vez. 81 din. — **Rudolf Karl Dr.** Liturgie und Seelsorge. Zur religiösen Formung des Christen von heute. 139 strani, nevez. 30 din. — **Schneider Friedrich,** Bildungskräfte im Katholizismus der Welt seit dem Ende des Krieges. 403 strani, vez. 98 din. — **Schnürer Gustav Dr.,** Katholische Kirche und Kultur in der Barockzeit. 804 strani, vez. 150 din.

Gospodarstvo

Naraščanje vlog pri slovenskih bankah

Pred nekaj dnevi smo prinesli podatke o stanju vlog pri naših regulativnih hranilnicah in smo ugotovili, da je gibanje vlog prav zadovoljivo ter, da dokazuje, da se vrača zaupanje do denarnih zavodov.

Tudi pri bankah je padanje vlog ustavljeno, ter moremo v tekočem letu ugotoviti naraščanje vlog, ki vzbuja upravičeno upanje, da se bodo pričele razmere v našem denarništvu znatneje izboljševati.

Po podatkih Društva denarnih zavodov, so imele slovenske banke 1. julija t. l. 556.6 milij. din vlog v tekočem računu proti 535.2 milij. din vlog, kolikor so jih imele 1. marca t. l.

Tudi vloge na vložnih knjižicah so v tekočem letu znatno narastle. Po stanju 1. januarja t. l. so vloge na knjižice znašale 233.6 milij. din, 1. julija pa so dosegle 251.4 milij. din.

Prirastek pri vlogah v tekočem računu in pri vlogah na knjižicah je prav pomemben zlasti, če vpoštevamo, da zavodi, ki so pod zaščito postopoma izplačujejo svoje stare vloge, ter da se pri zaščitenih zavodih veliko vlog kompenzira s terjatvami bank proti dolžnikom in se torej vloge tudi na ta način znižujejo. Če vpoštevamo izplačila vlog v gotovini ter gotovo tudi prav znatne kompenzacije, potem moramo smatrati, da dotekajo nove vloge bankam v izdatni meri.

Dotok novih vlog je dokaz, da prihajamo postopoma k normalizaciji razmer pri naših bankah ter, da banke zopet pridobivajo na zaupanju, ki so ga v letih najhujše denarne krize med vlagatelji izgubile. Tako spremembo moramo pozdraviti kot znak izboljšanja stanja naših denarnih zavodov in naših kreditnih razmer.

Gospodarsko sodelovanje v Srednji Evropi

Vprašanje regionalne klavzule za države Male zveze je stopilo v ospredje, istočasno pa postaja za našo državo aktualno vprašanje preferencialov, ki nam jih dovoljuje Italija z ozirom na zadnji trgovinski sporazum.

Vsled gospodarske konsolidacije srednjeevropskih držav je tudi svetovni tisk načel zopet vprašanje sodelovanja teh držav na gospodarskem polju. Politični predpogoji za tako sodelovanje bi v splošnem bili dani. Tudi odnošaji Male zveze do Ogreke so se proti prejšnjim časom znatno izboljšali, pred nekaj dnevi smo mogli poročati o naših trgovinskih razgovorih z Madžarsko, pri katerih se razpravlja o gospodarskem sodelovanju med obema državama.

Vprašanje, ki bi ga bilo treba rešiti, pa je vprašanje razmerja drugih držav do podonavskih držav. Sicer so že mirovni dogovori predvidevali preferenčne klavzule za podonavske države, ki pa vsled tujih ugovorov in nasprotovanj niso bile oživotvorjene.

Zdi se, da danes bolj oddaljene države vedno bolj prihajajo do prepričanja, da srednjeevropska regionalna klavzula njihovim interesom ne bi škodovala. Zedinjene države so pripravljene tak srednjeevropski preferenčni dogovor priznati. Anglija sicer še ni dala kakšnega izrecnega pristanka, vendar je njen odpor proti takemu dogovoru vidno manjši. Francija pa proti temu sploh ni imela pomislekov. Brez pristanka Italije in Nemčije pa je seveda preferenčni sistem v Srednji Evropi nemogoč. Obe ti dve državi sta s podonavskimi državami v tesnih gospodarskih stikih in zaradi tega bosta hoteli, da podonavske države najprej z njima skleneta dogovore glede medsebojnih trgovinskih odnošajev, da tako zadobita vpliv tudi na evennašo državo aktualno vprašanje preferencijalov, ki Italija vodi prav odločno to politiko, dokaz so rimski protokoli z Avstrijo in Madžarsko in tudi novi dogovor z našo državo. Nemčija hodi isto pot, to vidimo sami pri naših odnošajih.

Je pa seveda od načelne pripravljenosti za to srednjeevropsko sodelovanje pa do realizacije še zelo dolga pot.

Revizija trgovinskih odnošajev z Nemčijo

Kot poroča »Jugoslovenski Kurir« bo nemška delegacija na sestanku jugoslovansko-nemškega odbora, ki bode septembra v Dubrovniku, predlagala spremembo nekaterih določil klirinškega dogovora. Nemčija ni zadovoljna z nizkim tečajem marke in Nemci povdarjajo, da jim je bilo večkrat obljubljeno, da bo tečaj marke popravljen, in sicer da bo stabiliziran na podlagi 14.50 din za klirinško marko.

Vsled nizkega tečaja marke zastaja tudi naš izvoz v Nemčijo. Pri sedanjih cenah našemu blagu v Nemčiji, ki bazirajo na tečaju 14.50 do 15 din za marko, naši zvozniki ne morejo imeti interesa prodajati v Nemčiji, ko faktično tečaj marke pri nas običajno ne presega 12.50 din.

Zastajanje našega izvoza v Nemčijo je povzročilo, da imamo v trgovini z Nemčijo pasivno bilanco. Nizki tečaj nemške marke je nekaka premija za naše uvoznike. Nemško blago je poceni, vsled tega uvozniki uvoz tega blaga pospešujejo, dočim je za izvoznike v Nemčijo položaj ravno nasproten.

Nemčija nam je sicer na sestanku v Drezdenu skoraj na vse glavne predmete odobrila naknadne kontingente. Te kontingente pa naši izvozniki radi slabega tečaja marke ne morejo izkoristiti.

Pasivnost naše trgovinske bilance z Nemčijo je dosegla v prvem polletju 182 milij. din, kar je največja pasivnost v zadnjih petih letih. Revizija trgovinskih odnošajev je vsled tega potrebna, vendar ni verjetno, da bo mogoče zunanjo trgovino z Nemčijo urediti le s spremembo klirinškega dogovora.

Mariborski teden v službi tujskega prometa Slovenije

Maribor, 29. julija.

Da postaja »Mariborski teden« od leta do leta važnejši faktor, ne le v gospodarskem, ampak tudi v tujskoprometnem pogledu v celem mariborskem okrožju, ni treba posebej podčrtavati. Zanimanje za Maribor raste po ustvaritvi kopališča na Mariborskem otoku, po izgraditvi krasne pohorske ceste ter s skromnim začetkom temeljite poprave državne ceste, ki veže srednjo Evropo z morjem. S tem zanimanjem pa raste seveda tudi potreba po novih prospektih, preglednih kartah itd. Vsi dosedanji prospekti, ki so bili tiskani po privatni iniciativi, so prišli že v lanskoletni sezoni. Od septembra naprej je bil Maribor brez prospekta, kar je bilo nevzdržno ter so bile dnevne reklamacije po prospektih iz tu- in inozemstva, vsem Putnikovim uradom zelo neprijetne.

Po naredbi o pospeševanju turizma, ki je izšla 28. februarja 1936, so prevzele občine skrb za razvoj tujskega prometa na svojem teritoriju. Pristojne Tujskoprometne zveze, ki poslujejo obenem kot zastopstva »Putnika«, vršijo z veliko požrtvovalnostjo propagando ne le z vzdrževanjem modernih in sodobnih potovalnih in informacijskih pisarn, ampak uspejo komaj, spričo minimalnih javnih podpor, skrbeti za regionalno propagando in reklamo ter prirejanjem razstav doma in na tujem.

Tako je Tujskoprometna zveza v Mariboru izdala letos svoj reprezentativni prospekt o zdraviliščih in letoviščih v 4 jezikih, dalje skupno z ljubljansko Zvezo zimski prospekt ter folder Slovenije v 11 jezikih in pripravlja že dalje časa srbohrvatsko izdajo odličnega Badjurovega vodiča po Sloveniji. Ker omenjena naredba v občinskem proračunu za leto 1937/38 še ni prišla do izraza, ne stojijo občinski upravi za propagando na razpolago še nikaki krediti. — Da odpravi te neprijetne in zelo škodljive nedostatke, se je uprava Mariborskega tedna v sodelovanju s Tujskoprometno zvezo »Putnikom« v Mariboru odločila za izdajo lepega prospekta Maribora in mariborske okolice, ki je ravnokar izšel v slovenskem, srbohrvatskem, češkem, nemškem, francoskem, italijanskem in madžarskem jeziku ni ki ne bo nudil le obiskovalcem Mariborskega tedna vse potrebne informacije in ilustracije Maribora, ampak bo prav gotovo tudi pozneje pridobil našemu lepemu mestu novih obiskovalcev in prijateljev.

*

Davčne olajšave imetnikom blagajniških zapisov. Z naredbo od 5. t. m. je finančni minister dal navodila finančnim direkcijam, da pri predpisu dopolnilnega davka pri društvenem davku zneskov blagajniških zapisov ne odbijajo več od vloženega kapitala. Dopolnilni davek se predpisuje po odstotku rentabilitete in ta odstotek dobimo iz razmerja dobička do vloženega kapitala. Dosedaj se je nominalni znesek blagajniških zapisov odbijal od kapitala, ker se je tudi donos teh zapisov odbijal od dobička. Vsled zmanjšanja kapitala pa je bila povečana rentabiliteta in seveda z njo tudi dopolnilni davek. Ta višji davek pa je včasih prekašal donos zapisov samih tako, da marsikdo iz tega razloga ni imel interesa, da bi blagajniške zapise kupoval. Po novi naredbi pa višji dopolnilni davek odpade, vsled česar imajo imetniki blagajniških zapisov od teh večje koristi, kot pa so jih imeli dosedaj.

Razdelitev kontingentov za izvoz v Italijo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine dela sedaj na organizaciji našega izvoza v Italijo. Kot poroča »Jugoslovenski kurir«, bo razdelitev kontingentov za izvoz živine in živinskih produktov v rokah naših ustanov in ne italijanskih. Tudi za druge predmete bodo kontingente delile naše ustanove.

Pravilnik plačevanja davka za kmetijske zbornice. Finančno ministrstvo je izdelalo pravilnik o predpisu, plačevanju in oddaji plačanih doklad za kmetijske zbornice. Ta pravilnik je ministrski svet že odobril, ter bo v najkrajšem času stopil v veljavo. Doklado bodo pobirale občine.

Naša zunanja trgovina z Grčijo. Po grški statistiki zunanje trgovine je Jugoslavija pri uvozu v Grčijo na četrtem mestu in pri izvozu pa na devetem mestu. Uvoz iz Jugoslavije je znašal 435.8 milijonov drahem, izvoz v Jugoslavijo pa 94.9 milijonov drahem.

Nemčija in jugoslovansko gospodarstvo. Pod tem naslovom poroča pariška »L'Information«, da je bila 10. t. m. ustanovljena v Berlinu nova rudarska družba z nazivom: »Družba za raziskovanje rud v inozemstvu »s kapitalom od 500.000 mark z namenom, da eksploatira cinkove in svinčene rudnike v Srebrenici in drugih rudarskih koncesijah v Jugoslaviji ter da si pridobiva nove koncesije. »Nemška penetracija v Jugoslaviji metodično napreduje«, ugotavlja »L'Information«.

Borza

Dne 29. julija 1937.

Denar

Angleški funt je neizpremenjen in je beležil na ljubljanski borzi 238 den. in na zagrebški 237.20 do 238.80 (238).

Avstrijski šiling je notiral v Ljubljani 8.32 do 8.42, na zagrebški borzi pa 8.31—8.41 (8.36).

Nemške marke so notirale v Ljubljani 12.695 do 12.895, v Zagrebu pa 12.685—12.885, za ultimo avgust 12.70—12.90 (?), za ultimo avgust 12.60 do 12.80, za 15. september 12.55—12.75, za ultimo september 12.525—12.725.

Grški boni so notirali v Zagrebu 30.65—31.35 (31).

Pesete so notirale v Zagrebu 285 bl.

Ljubljana — tečaji s primom.

Amsterdam 100 hol. gld.	2393.65—2408.25
Berlin 100 mark	1745.53—1759.40
Bruselj 100 belg	731.20— 736.26
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.68— 217.74
Newyork 100 dolarjev	4313.51—4349.82
Pariz 100 frankov	162.47— 163.91
Praga 100 kron	151.24— 152.34
Trst 100 lir	227.81— 230.90

Promet v devizah na zagrebški borzi je znašal 1,873.097 din.

Belgrajska borza radi pogreba patriarha Varnave ni poslovala.

Curih. Belgrad 10, Pariz 16.315, London 21.68, New York 435.875, Bruselj 73.40, Milan 22.9375, Amsterdam 240.075, Berlin 175.35, Dunaj 82.60 (82.05), Stockholm 111.75, Oslo 108.92, Kopenhagen 96.75, Praga 15.18, Varšava 82.70, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.57, Buenos-Aires 131.875.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 89—91, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 407—409, begluške obveznice 72—73, 8% Blerovo posojilo 96—97, 7% Blerovo posojilo 85—86, 7% posojilo Drž. hip. banke 98—100, sev. agrarji 51—53, Trboveljska 230—235.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 89 bl., agrarji 53 bl., vojna škoda promptna 404—405, begluške obveznice 72 den. drobni kom., dalm. agrarji 74 den., 8% Blerovo posojilo 94 do 95, 7% Blerovo posojilo 84—84.50 (84). — Delnice: Priv. agrarna banka 195 den., Trboveljska 243 do 255, Gutmann 55—60, Osj. sladk. tov. 190—200 (200), Osiječka livarna 200 bl., Ragusea 400—405, Oceanija 275 den., Jadranska plovidba 390 den.

Kulturni obzornik

Iz katoliškega sveta

Zgodovina usmiljenih sestra sv. Vincencija Pavelskega.

(Kratek obris.)

Knjigo zgodovine usmiljenih sester je spisal dr. Anton Zdešar, duhovnik misijonske družbe, založila jo je Jugoslovanska provinca usmiljenih sestrá sv. Vinc. Pav., natisnila pa Misijonska tiskarna v Grobljah.

Usmiljenke vsaj na videz pozna vsak človek, premnogi pa so imeli priliko, da spoznajo njihovo samaritansko delo, ki ga vršijo predvsem po bolnišnicah. To veliko delo, ki je pognalo iz živega krščanstva in od koder še zmerom črpa ves smisel in oporo pri težavah, naporih in požrtvovalnostih dejanske ljubezni do bližnjega, prav za prav ne potrebuje nobenega zagovora. Z lastno silo in močjo se je uveljavilo po vsem svetu in velike odlike, ki izhajajo in imajo svoj trden temelj v najglobljih prepričanosti, so tem sestram priborile prednost tudi povsod tam, kjer ima sicer katolicizem svoje nasprotnike in tudi zaničevalce. Saj je zlasti dandanes posebno ostro občutiti, da je vse klicanje in povdarjanje ljubezni kot vodila človeške družbe le zvok brez haska in pomena, če ni nikogar, ki bi ljubezen tudi izkazoval v življenju do vseh, zlasti pa do vseh tistih, ki jih bije stiska brez lastne krivde, ki jih tlači pritisk razmer, kakor si ga je nakopala družba v svojem socialnem razvoju, v civilizatornem in kulturnem. Veliko delo usmiljenk ni še v svoji celoti in v vsem obsegu ocenjeno, toda zgodovina sama do današnjih dni priča zanje, spomnimo se le, da jim je nekoč tudi laična Francija odprla vsa vrata svojega ozemlja. Dr. Zdešar je v pričujoči knjigi podal kratek obris zgodovine teh sester, ker »za sv. ustanovitelja družba sestrá še ni imela zgodovine, saj je ob njegovi smrti izpolnila šele 27 leto. Ali prav ti podatki o preminulih misijonarjih in sestrah so zelo uporaben material, s katerim se gradi zgodovina celotne družbe. Danes ima družba že tristo let zgodovine za seboj. Vincencij je družbo večkrat primerjal barčici, ki plava po razburkanem morju, ki jo pa vodi vedno modra in neskončno ljubeča božja previdnost; ponovno je pozival prve sestre naj trdno in mirno zaupajo v to modro in ljubečo voditeljico. Danes lahko vidimo, kako resnične so bile in so še vedno te Vincencijeve besede. Pravijo, da je zgodovina učiteljica življenja, naj bo torej tudi ta kratki obris zgodovinskih dogodkov v družbi kažipot, ki uči iz preteklosti, kako treba delati in česa se ogibati v sedanjosti in prihodnosti«. Avtor je zajemal podatke ponajveč iz letopisov, okrožnic in konferenc ter sestavil 270 strani obsežen spis, ki ob zgodovinskem razvoju družbe daje tudi znaten del zgodovine človeške družbe. Pisec sicer povdarja, da ni imel namena tu podano zgodovinsko snov znanstveno obdelati, vendar je dal stvarno povezano sliko dejstev in nagibov brez sleherne omlednosti, ki jih imajo mnogokrat knjige te vrste.

Knjiga začenja z delom in življenjem sv. Vincencija Pavelskega ter sv. Ludoviko Marillac, torej s prvimi početki družbe, ki se je kasneje tako razširila. Zbrani so podatki o vseh glavnih predstavnikih in predstavnicah, orisan položaj in usoda družbe za časa francoske revolucije ter potem razvoj in razmah po vseh državah in deželah širnega sveta. Pisatelj je pravilno posvetil precej besed o prihodu in razširjenju družbe v Ljubljani ter s tem v zvezi odkril nekaj lokalne zgodovine. Knjiga, ki je bila prvotno namenjena usmiljenim sestram, bo slehernemu nudila dober pregled in podatke o družbi usmiljenk. Knjiga ima tudi več slik, ki so ponatisnjene v glavnem iz francoskega življenjepisa o sv. Vincenciju, kakor ga je napisal Pierre Coste (Pariz, 1932).

*

Josip Benedikt Kotolengo. V Slavonski Požegi je izšel življenjepis sv. utemeljitelja Malega doma božje Previdnosti v hrvatskem prevodu, ki ga je oskrbel don Niko Sabbioncello. Delo je napisal Italijan kan. Lovro Gentile. Knjiga ima 190 strani ter na koncu več slik na finem papirju.

Croatia Orans je naslov knjigi, v kateri 12 pisateljev govori o raznih stranch liturgije. Knjiga se nanaša na prvi hrvatski liturgični kongres ter prinaša tudi resolucije, ki so bile na tem kongresu sprejete. Založba »Zvijezda mora«, Hvar. Zagreb 1937.

Hrvatski eseji

Društvo hrvatskih književnikov je v zbirki »Savremeni hrvatski pisci« (knjiga 4.) izdalo eseje Stanislava *Šimiča* z naslovom *Dalekozor duha*. Pesnik Šimič govori v teh svojih esejih o najvidnejših predstavnikih hrvatske književnosti, v prvi vrsti o pesnikih. Ob tem razpravlja o perečih vprašanjih današnjega dne, kakor so kritika, socialna književnost itd. ter izreka pozornosti vredne sodbe in misli. Eseji nudijo dober vpogled v tokove sodobne hrvatske književnosti. Pisec izpričuje veliko kulturo, znanje in pronicav pogled, čeprav se ne bo vsakdo z njim strinjal. Piše svojevrstno, težko, zgoščeno. Knjiga obsega 16 esejev na 205 straneh. Cena 50 din.

*

Modra ptica (julij): Peter Donat, Iz dnevnika smešnega človeka. — Janko Lavrin, Sergej Jesenin, študija o ruski revolucijski književnosti. — Prevod pesmi H. W. Longfellowe (G. Koritnik) ter Miguela de Unamuna »Soledad« (prevedel —r). — Zapiski.

Descartes. 31. t. m. bo v Parizu mednarodni filozofski kongres, ki ga bo v prvi vrsti označevala obletnica znamenitega Descartesovega dela »Discours dela méthode«. Descartesu je posvečena tudi poslednja številka Les nouvelles littéraires (24. julija), kjer so med drugimi prispevali članke o Descartesu Giovanni Papini, Paul Claudel, Jacques Chevalier, ter so mnogi izrekli tudi svoje misli o njem, med njimi na primer Tristan Bernard, Bernard Shaw itd.

Gradjanski glasnik (julij): Dr. inž. F. von Emperger, Dunaj, Novi ameriški predpisi za armirani beton 1936. — Inž. H. Bauer in inž. M. Haberle, arhitekta, Zagreb, Dva natečajna načrta (konvikt Nar. uzdanice v Sarajevu, konvikt Napredka). — Inž. Živorad Z. Djukić, Izvedba mednarodne ceste Crveni krst-Niš-Niška banja-bolgarska meja. — Natečaji, Vesti, Literatura.

Ne spakujte se!

Ne delajte jeziku sile!

Govorite naravno, pišite res slovensko!

Piše Nestrokovnjak.

(Nadaljevanje.)

Znana nečastna lastnost Slovencev je, da se tujcu takoj uklonijo in tujega brž oprimejo. Splošno zdaj pišejo naši ljudje »Graz«. Pišejo tudi »Wien«, »Klagenfurt«, »Villach«, češ, to so nemška imena, in v Nemški Avstriji (dasi Avstrijci svoje države nikoli ne imenujejo »Nemška Avstrija«, ampak samo »Avstrija«). Čemu tako, ko imamo za navedena mesta slovenska imena »Gradec«, »Dunaj«, »Celovec«, »Beljak«. Ta imena so prvič slovenska, drugič nam pa tako domača kakor Ljubljana. Ali menite, da v Gradcu kdo reče ali piše: Ich fahre nach Ljubljana? Še na misel nikomur ne pride! Samo strogo uradno: na vlaku. Le Slovenec hoče po vsej sili biti suženj. »Ljubljana — Wien«, kakor beremo po mrtvaških naznanilih, to je spakovanje, za nas žaljivo. — Nekaj drugega so imena nemških krajev, ki so daleč od nas in niso bila nikoli slovenska. Frankfurt pač ni treba pretvarjati v Frankobrod, ali Leipziga v Lipsko. Če bi Dunaj moral biti Wien, potem bi morala biti tudi Dunajska cesta Wienska cesta... Pa, saj Dunajske ceste več ni! Ali pa se vam pa zdi to prav, če največja ljubljanska cesta ne nosi slovenskega imena, ampak tuje?! »Tyrševa«. Da, tuje! Saj slovenščini je »y« tuj. In še bolj tuje ime nosi ulica, ki jo ljudje imenujejo »Figarjeva« ulica. Ali je to narodno, da se ljubljanski ulici daje nemško ime na »ü«, ki ga ljudje še brati ne znajo?! Ta tuja imena so zaničljivo preziranje slovenstva! Vsak narod, če ima kolikaj narodnega ponosa, bo vendar dajal domačim velmožem prednost pred vsemi drugimi. Ali Slovenci nimamo nobenih tako zaslužnih mož, da bi bili vredni, da jim v čast posvetimo ljubljanske največje ceste ali ulice?! To potujčenje naj se odpravi čimprej! Največji Slovenec, Baraga, nima niti ene ulice v Ljubljani! Ali morda kako zakotno?

Toda še hujše potujčevanje nam preti zdaj od druge strani. In ponižni Slovenci temu potujčevanju na široko odpirajo vrata. Dobili smo tuji »sreze«, »stanico«, »komandirje« in podobne lepote. Med njimi turške besede! Našega poštenega, častitljivega »župana« hoče spodriniti prozaični, dolgočasni »predsednik občine«. In Slovenci se seveda takoj uklanjajo, v potrebi in nepotrebi, uradno in neuradno, temu dolgočasnemu možu. Če se že uradno mora (?) tako pisati, vendar si vsaj med seboj ne pustimo vzeti našega poštenega župana! Namesto »nadzornika« smo dobili »inspektorja«, namesto »ravnatelja« »direktorja«. In Slovenci se seveda vse te tujščine brž z veseljem oprimejo, uradno in neuradno.

»Brati« menda tudi več ne smemo, samo »čitati«. No, pa mi še vedno rajši beremo kakor čitamo, ker je bolj domače. Le zakaj bi ne bilo dobro?

Tudi številke so nam prekucnili, da več šteti ne znamo. Ali je to uradni predpis, ali je le prevelika gorečnost za popolno »ujedinjenje«?

Najbolj kričeče pa priča, kako brezmiselno ljudje ponavljajo vse, kar slišijo tujega, »pet para«, kar slišiš govoriti skoro vsakega Slovenca. Prav kakor: »Pet krava« — za en groš!

Če prideš zdaj v prodajalno, slišiš vprašanje: »Kaj pa gospod želi?« Tudi to ni slovensko. Nemško je in v slovenščini se sliši tudi nekoliko nevljudno. Slovensko: »Kaj pa gospod želite?«

Kakor vidite, nam tujščina od vseh strani sili v naš čolnič. Če se je ne bomo branili, bomo utonili.

Poleg te nove navlake v slovenščini se pa glede starih nelepih tujk v šestdeset letih, kar mi pomnimo, ni prav nič zboljšalo. Še danes ti reče izobraženec, profesor ali kar že je: Nimam »cajta«, čez en »firkelc« ure! Čisto nobenega napredka!

Če pa je slovenska gospôda v prejšnjih časih tudi toliko klela kakor zdaj, tega ne moremo z gotovostjo trditi. Samo to lahko rečemo, da zdaj veliko kolne. Nočemo reči, da je slovenski »hudič« tako strašno nevaren, da bi človeka kar požrl, — toda lepo pa vpletati v govorjenje toliko kletev, kakor se to pri nas godi, lepo pa to ni. Kletev je surovo govorjenje. »Hudič«, »preklet«, »permejduše«, to so pri nas medmeti, s katerimi se slovenski govor podkrepljuje. In če govorimo o čiščenju slovenščine, je treba čistiti in očistiti ne le nepotrebnih tujk, ampak tudi surovosti. Naše domače kletve res niso tako hudobne, kakor so tuje; dvomimo pa, da bi se v drugih jezikih tako mnogo klelo, kakor v slovenskem. V nemškem gotovo ne. Naš »hudič« je slavno znan! Tako govorjenje priča, da je med nami — mnogo surovosti. In to tudi med »izobraženci«!

Toda Slovencem ne zadostuje več kletev v domačem jeziku, marveč hočejo kleti v treh jezikih. In to je vseh grdobij grdobija. To je naša največja sramota! Recimo, če bi že ne bilo greh — toda italijanske in srbske kletve niso navadne kletve, ampak so bogokletstva — pa če bi ne bilo greh, ali ni to nad vse sramotno, da naši ljudje nimajo toliko narodnega čuta, da bi jih bilo sram izposojati si najgrše kletve od tujih narodov! Kaj bi mi rekli, če bi slišali, da Italijani vedno »hudiča« kličejo? Smejali bi se jim in jih za norce imeli. Pri nas pa se je ta nesnaga razpasla tako, da Slovenija danes odmeva od preklinjevanja Boga in božje Matere! Če bi imeli mi prav narodni ponos, bi napeli vse sile, da to grdobo preženemo s slovenskih tal. In če bi jo prijeli res krepko od vseh strani, bi jo vendarle zadušili. (Načrt za tako kampanjo bi se lahko naredil, če ga le poklicani krogi sprejmejo.) Moliti zoper bogokletstvo je seveda prav, še bolj prav pa ga zatreti.

Tudi »ločil« pisci mnogokrat ne znajo prav rabiti. Da je pa na ločilih tudi dokaj ležeče, nam pove znani odgovor orakeljna: »Ibis redibis non moriere«. Iz tega odgovora ne veš, ali boš živel ali umrl, — zato, ker manjka vejice. »Če greš po svetu, nikar se ne zgubi, če ostaneš doma, si bolj varen.« Ali je to prav? Ali se ne more brati: »Nikar se ne zgubi, če ostaneš doma!« Tu sta zapisani dve misli, ki sta si med seboj v nasprotju, zato ju vejica premalo loči. Ker sta pa vendarle v medsebojni zvezi, bi bila pika preveč. Torej je na mestu podpičje. In podpičja v takih slučajih največkrat manjka. Podpičja mnogi sploh ne poznajo ,pa je včasih potrebno.

Pogovor z ujetim kraljem puščave:

Pri Abd el Krimu

Krvave bitke za Maroko

Skoraj smo že pozabili na dramatično usodo Rifkabila Abd el Krima, ki se je kot vojak in voditelj svojega ljudstva pet let upiral dvema velesilama in se boril za neodvisnost Maroka. Leta 1921 je pri Annalu uničujoče porazil španske kolonialne čete. Potem se je z vso silo obrnil proti Franciji. Dasi je ta država močna in je bila opremljena z vsemi vrstami orožja in je imela na razpolago kolonialne in domače čete, da bi pobila »puščavskega kralja« vendar se je znal Abd el Krim spet in spet umakniti odločilnim bitkam in je zato v poedinih spopadih Francoze občutno pobijal. Šele ko sta se l. 1925 združili Francija in Španija, da bi obvladali z združenimi močmi tega moža, ki ni hotel trpeti nobenih evropskih gospodarjev na svojih domačih tleh, ga je doletela njegova usoda. Obkolili so ga z dveh strani hkrati in ga potisnili v zagato. »Ujemite ga živega ali mrtvega«, se je glasilo povelje Špancev, ki niso mogli preboleti poraza in so se izjavili, da ne poznajo zanj nobenega usmiljenja. Francija pa je dejala, da naj se njegovo življenje čuva, če bo izpustil španske in francoske ujetnike. — Više in više v gore in med čeri so ga podili, dalje in dalje v peščene in sestradane pustinje. Njegovi zvesti so popadali. Tedaj je stopil Abd el Krim v tabor francoskega generala Chambruna in dejal: »Vaš ujetnik sem!« Po petih letih najbolj krvavih bitk in spopadov je bila maroška vojna končana.

Spet bije ura Abd el Krimu!

Odslej je bila tišina ujetništva krog Abd el Krima. A v poslednjih mesecih se je začelo vnovič oglašati njegovo ime: »Vojna v Španiji — spet bije ura Abd el Krimu!« Nekateri so že govorili, da je skrivoma ušel; drugi so celo vedeli povedati o nekem dramatičnem osvobojenju in vedno večje je bilo število onih, ki so verjeli, da bo ujeti puščavski kralj to uro koristil rdečim in se bo spet začel bojevati za neodvisnost svojega ljudstva.

To slepomišenje krog Abd el Krima pa se je končalo s tem, da je neki Evropejec prišel prav k ujetemu puščavskemu kralju in je govoril z njim.

Abd el Krim v svoji vili

Zanesljivo poročilo omenjenega Evropejca se glasi:

»Potovanje ni bilo kar tako, saj je otok Reunion, ki si ga je Francija izbrala za ujetništvo tega nevarnega Rifkabila, 15.000 km oddaljen od Evrope, vzhodno od Madagaskarja. Do tega otoka najlažje dospeš iz kakega južnoafriškega pristanišča in se voziš 5 dni po morju. Na otoku je mestece Saint Denis in če greš od tod dvajset, trideset minut po samotni pokrajini, stojiš mahoma pred veliko, povsem osamljeno vilo. Tu je »ječa« Abd el Krima.

Francija je spričo velikega ujetnika ravnala velikodušno, tu ne biva samo Abd el Krim, marveč so tu tudi njegovi sinovi, njegov brat z otroki in njegov stric. Maročanu so celo dovolili, da je smel vzeti s seboj svoj harem, h kateremu spada še 14 živih otrok Abd el Krima!

V devetih letih ujetništva se je Abd el Krim precej postaral. Star je že 50 let — in le malokdaj ga dosežejo novice iz sveta in še manjkrat iz njegove, še zmeraj srčno ljubljene domovine. Dozdeva se, ko da ga politika in vojevanje nič več ne vzburjata. Teh 9 let, ko se je smel sicer prosto gibati, a je bil vendar nekdanji tako neumorno delavni vojskovodja obsojen v brezdelje, mu je le vtisnilo svoje sledove. Tisti mož, ki je nekoč dve svetovni državi držal v šahu; tisti mož, ki ga je na tisoče in tisoče vojakov zaman skušalo ujeti, je zdaj postaran gospod, ki gre vsak dan na sprehod, preden se s svojo družino usede h kosilu.

Le redko — redkokdaj pride k njemu kak obisk — a vsakega tujca sprejme vprav z orientalsko gostoljubnostjo. Naš obiskovalec je dobil od Abd el Krima prav jasne in točne odgovore na svoja vprašanja.

Kaj pove o sebi?

»Neumno je,« je dejal Abd el Krim, »če govorijo, da bom odšel z otoka Reuniona. Vse take govorice so prazne marnje. Dal sem svojo besedo, da ostanem tu, dokler francoska vlada drugače ne ukrene.«

Nato je Evropejec vprašal Abd el Krima, kaj pravi o dogodkih v Španiji in če kaj upa, da bi bil zdaj Maroko svobojen. Odvrnil je:

»Odkar sem prišel semkaj, se nisem več bavil s politiko. Tudi nimam vzroka, zakaj bi marksistični vladi v Španiji pomagal s tem, da bi v Maroku povzročil upor. Prav tako tudi nimata moj brat Muhamed in stric Abd el Selim, ki sta z menoj vred morala iz Maroka, nobenega namena, da bi se vmešavala v španski spor. Mi vsi si želimo samo to: da bi nam francoska vlada kdaj dovolila povrniti se v našo domovino. Da bi nam dovolila, ko prisegamo, da se na noben način ne bomo vmešavali v politiko, marveč bi le tiho zase živeli.«

Videti je, da devet let ujetništva veliko pomeni. Tudi nekdanji strašni »kralj puščave« se je tako spremenil, da si želi tišine in miru. Otok Reunion je storil svojo dolžnost.

Neverjetno - pa resnično

Trapaste marnje

Neki delavec tekstilne tvornice v Budimpešti je bil radoveden, **ali goreča vžigalica ugasne, če jo vržeš v bencin.** In zares jo je vrgel v posodo bencina in učinek je bil strašen: bencin je eksplodiral, tvornica se je vnela in pet delavcev je dobilo smrtne opekline.

*

Nekega hišnega posestnika v Kravari pri Moravski-Ostrovi je njegov prijatelj naplahtal, češ da je gosposka zasegla njegovo enodruž. hišo in mu namestila ljudi v stanovanje, tako da bo zanj ostala

Mladega egiptovskega kralja, Farouka I., bodo z velikimi slovesnostmi kronali v Kairi konec tega meseca. Postal bo s tem polnoleten in bo opasan s »svetim mečem« Mohameda Alija.

ena sama soba. Posestnik se je tako ustrašil tega, da je v vseh sobah razkopal strop in nažagal tramovje. Že čez nekaj dni se je hiša s strašnim treskom sesula.

*

Blizu avstrijske meje, v vasi Srdica, sta dva otroka nekega mizarja dobila hude izpuščaje po vsem životu. Mati je kupila v lekarni mazilo, ki je z njim namazala otroka. A nekdo ji je dopovedoval, da bo maža učinkovala samo s toploto in to je dalo ženi trapasto misel: položila je oba otroka na tanko desko in ju porinila v krušno peč, kjer je bila pravkar pekla kruh. Ko je čez nekaj časa pogledala v peč, je bil eden od otrok že mrtev.

*

Trgovcu Roku iz Varšave pa je šinila v glavo trapasta misel, da si lahko sam operira kilo. S kuhinjskim nožem si je preparal trebuh, operiral kilo in je z navadno šivanko zašil rano. Seveda je kmalu nato v strašnih mukah umrl.

V Bagdadu razsajajo Arabci. Vedno bolj je razburjeno ljudstvo radi delitve Transjordanije in Palestine. V Bagdadu je bil velik shod Arabcev zoper judovske želje in za nedeljeno Veliko Arabijo

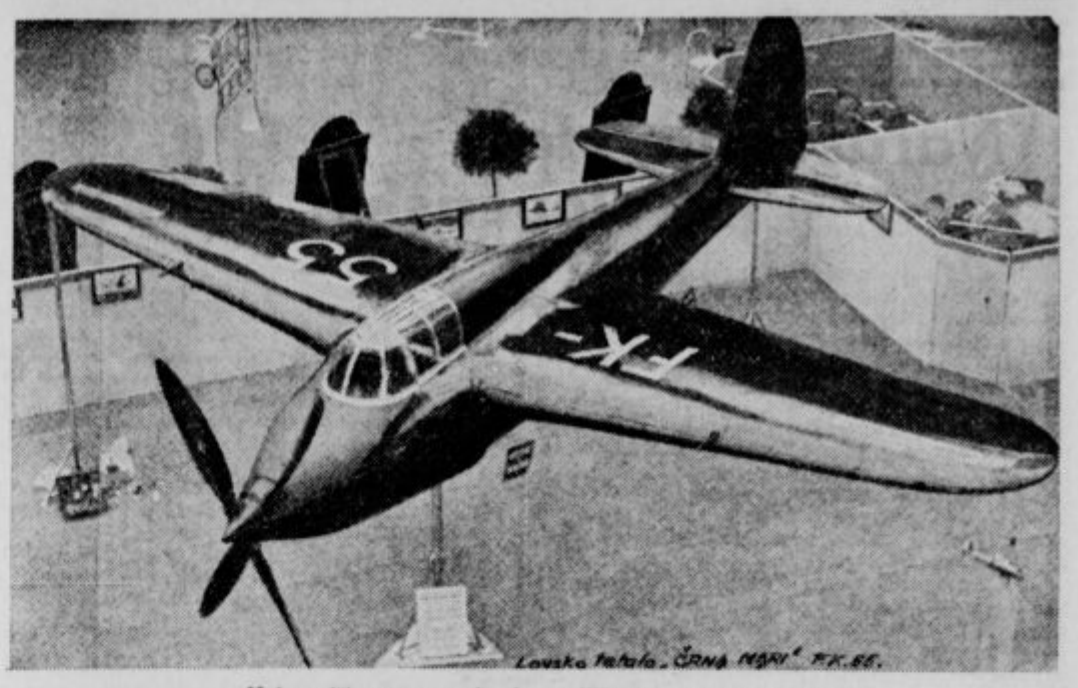

Najnovejši vzorec zrakoplova »FK 55« na razstavi v Parizu

Strašna noč v Vatikanu

(med 5. in 6. julijem 1809)

Ko je bil Pij VII. (Barnaba Luigi grof Chiaramonti) izvoljen za papeža, so Rim zasedli Francozi. Ob svoji izvolitvi je moral nekaj mesecev bivati v Benetkah, preden so mu Francozi dovolili vhod v večno mesto. Prijateljstvo, ki ga je sklenil Pij VII. z Napoleonom, je bilo kratko. Dne 2. decembra 1804 je sv. oče sicer mazilil Napoleona pri cesarskem kronanju, toda čez 4 leta nato je prišlo med njim in Napoleonom do očitnega razdora. Napoleon je dal zasesti Rim ter je cerkveno državo kar podredil francoski državi. Papež Pij VII. mu je zagrozil z izobčenjem, a Napoleon je ukazal sv. očeta ujeti in ga kot ujetnika pripeljati iz Vatikana v Grenoble v Francijo. Napoleon s tem ujetništvom ni preplašil papeža, da bi preklical izobčenje, dasi je kasneje dal privesti sv. očeta v Savono. Pa tudi tam ga ni pustil v miru, temveč ga je poleti 1812 kot drž. ujetnika dal odvesti v Fontaineblau v Franciji. Šele Napoleonov padec je dal sv. očetu svobodo, da se je dne 24. maja 1814 mogel vrniti v Rim, kjer je bival do svoje smrti, l. 1820.

Tisto strašno noč v Vatikanu, ko je francoski general, z imenom Radet, s svojimi vojaki stopil v spalnico sv. očeta, da ga kot ujetnika po Napoleonovem ukazu odvede v Francijo, opisuje Radet sam takole:

»S to težko nalogo, da odvedem sv. očeta iz Vatikana kot drž. ujetnika na Francosko, sem bil poverjen jaz.

Ob drugi uri zjutraj sem izdal svojim vojakom povelje, da se podajo proti Kvirinalu. Nekaj minut kasneje smo se že polastili papeške palače, ne da bi prelili kaplje krvi. Švicarska garda se je dala mirno razorožiti, kakor je imela pač nalog, da se ne sme zoperstavljati francoski vojski. Vendar zasedbo Vatikana nisem mogel izvesti brez velikega hrupa. Švicarska garda je hrabro branila vrata v dvorano sv. očeta. Svetlikanje bakel, težki udarci po vratih, razbijanje vojakov, ki so hoteli prebiti vrata in tako priti v dvorane, je brez dvoma prebivalce v papeški palači prebudilo iz sna ter jih poučilo, da se bliža nevarnost. Jaz nisem smel omahovati, nisem se smel na ničesar ozirati, kajti moja čast in moja prisega sta me vezali, da izpolnim dano povelje. Z golim mečem sem prodiral od dvorane do dvorane s svojimi vojaki. S težkimi koli smo razbijali po vratih, dokler se niso porušila in so lahko vojaki vstopili. Končno smo naleteli na vrata, ki so se rada vdala pritisku naših kolov. Ko vstopimo, zapazim, da so odprta vrata stranske sobe. Ta stranska soba je bila razsvetljena; nemudoma vstopim. Moj prvi pogled pade na starčka, ki v škofovskem plašču in štoli sedi nasproti vhodu. Okrog njega je zbrana truma duhovnikov, na čigar obrazih se zrcalita presenečenje in strah.

Obšla me je slutnja in preplašeni obraz mojega rimskega vodnika v moji četi, me je v tej slutnji potrdil: da stojim pred svetim očetom.

Da, pred svojim očetom, zakaj jaz sem katoličan! Moj oče — moj ujetnik!

Odkril sem brzo svojo glavo. Kri je izginila z mojih lic, tesnoba, velika srčna tesnoba me je obšla. Prvikrat je zatrepetala moja roka, roka, v kateri sem držal meč.

Kmalu sem se osvestil, namignil vojakom, naj se potisnejo nazaj ter dovolil vstop samo častnikom.

Nastala je tihota.

Nato sem jaz spregovoril prvi in svojo prvo besedo nameril na sv. očeta.

»Sv. oče, sem začel, »izpolniti moram težko misijo, toda moram jo izpolniti, kajti veže me prisega in dolžnost.«

»Kaj hočete od mene?« je povzel z vso častitljivostjo sv. oče. »Čemu motite v tej uri mir starčka?«

»Sveti oče, prihajam v imenu vlade, da ponovim njeno naročilo: Vaša Svetost naj se uradno odreče vsaki svetni oblasti.«

Pričakoval sem kakega jeznega izbruha, toda Pij VII. mi je odgovoril z mirno dostojanstvenostjo: »Vi ste prevzeli ta nalog, ker ste svojemu cesarju prisegli zvestobo in pokoršino. In mi, mi naj prelomimo svojo prisego? Prisego, da čuvamo pravice sv. Stolice! Ni to žezlo naše, temveč od Cerkve. Kako naj se čemu odrečemo, ko smo samo oskrbniki? Cesar nas najde pripravljene za smrt, ne pa da bi prelomili prisego.«

Jaz sem mu nato izpričal, da imam v tem slučaju nalog, odvesti ga s seboj.

»Moj sin,« je rekel Pij VII. z glasom, čigar milina mi je trgala srce, »ta nalog Vam ne bo prinesel božjega blagoslova.«

Želel je dve uri odmora, da uredi vse potrebno. Odbiti sem mu moral to prošnjo ter vztrajati pri takojšnjem odhodu. Nato se je dvignil, da se napoti v svojo spalno sobo, toda bolehen in slaboten kakor je bil, se je le s težavo dvignil in pomikal dalje. Nisem se mogel vzdržati, hitro sem priskočil ter ga spremil do praga. In tedaj se je znašla njegova desnica v moji, spoštljivo sem poljubil to častito, sveto roko.

Prosil sem ga tudi, naj svojemu zaupniku izroči svoja povelja, papirje in dragocenosti, medtem ko se hočem jaz umakniti. »Moj sin,« je pristavil sv. oče, »nimam nobenih posvetnih želja«. Iz spalnice ni vzel drugega ko s klečalnika svoj brevir in križ.

Ko se je zopet naslonil na mojo ramo, sva šla proti izhodu. Kardinal Pana, ki sem ga takisto po nalogu francoske vlade moral aretirati, nama je sledil.

Prišedši pred glavna vrata papeške palače, smo nekoliko postali. Pred nami so stale cesarske francoske čete, Rim pa je tiho snival v zgodnji jutranji zori.

Težka tiha solza je počasi spolzela po licu sv. očeta, nato je razprostrl roke in blagoslovil mesto in — nas... Kmalu nato smo se odpeljali z njim skozi »Porto Pio«.

O počitnicah: »Tako — zdaj bom moral hoditi pa kar v gostilno jest, dokler ne bo moje žene domov!

Od povsod

Ose so umorile nekega otroka v vasi pri Požunu, ko je našel njih gnezdo in ga razdrl. Ose so se besno zakadile vanj in ga tako oklale, da se je otrok onesveščen zgrudil na tla in mu tudi zdravnik ni mogel nič več pomagati.

V mrliča je treščilo na Ogrskem v Bekes-Gjuli. V hiši je ležal mrlič, pa je treščilo v hišo in naravnost v mrliča, da se je truplo vnelo in zogljenelo. Čudno je to, da se živim ljudem v hiši ni zgodilo prav nič.

Ljubezen živali se je izkazala nedavno na Hečkemetskem posestvu Štefana Kovača, ki mu je psica vrgla enajst psičkov. Psica se seveda ni mogla za toliko mladičev zavzeti, pa je prišla koklja in je štiri psičke vzela pod svoje peruti, kar je storila vsak večer in tudi podnevi skrbi zanje.

Na reki Seine štrajkajo brodniki. Čolne in barke so zvezali in zagradili reko, da je promet ustavljen

Strašne posledice toče

Slovenski kmet kliče po pomoči

Kozjanski sodni okraj popolnoma uničen

Kozje, 28. julija.

V ponedeljek, dne 26. t. m. okoli 5 popoldne so se nad sodnim okrajem Kozje pričeli zbirati grozeči oblaki, ki so namah okraj zagrnili v skoro popolno temo. Ob pol 6 pa se je po celem okraju vlila strašna ploha, spremljana s treskanjem in viharjem. Pričela je padati kot oreh debela toča, ki je zmlela v polurnem divjanju vse poljske pridelke, oklestila vinske gorice in sadno drevje.

Vse ceste so se spremenile v rečne struge, globoke do tričetrt metra, tako da je bil vsak prehod preko njih nemogoč. Vihar je lomil veje, podiral drevesa, razkrival hiše in pobijal šipe. Samo na šoli v Bučah je pobitih 125 šip. Veliko je pobite tudi divjačine, ptic in rib.

Vsa letošnja letina, edina nada tukajšnjega prebivalstva — sadje in vinske gorice — sta toča in vihar tako uničila, da so ostali le goli trsi in drevje. Ker so trsi in sadna debla vsa ranjena in razpokana, je s tem tudi v bodoče, gotovo vsaj za tri leta up na dobro letino nemogoč. Pas toče je bil širok 3 km in je zavzemal sledeče kraje: St. Vid v obč. Planina, Bistrica, Lesična, Drenskorebro v obč. Pilštanj, Klake, Zeče, deloma Zdole v obč. Kozje; Bučkagorca, Buče, Vrenskagorca, Prelasko, Polje, Sedlarjevo v občini Sedlarjevo, Pecelj, Verače, Golobinjek v občini Podčetrtek.

Žalostni so bili prizori v opustošenih krajih, ko so možje in žene jokali in obupno tarnali, da ne vedo, kako bodo v naprej preživljali svoje družine. Prelepo sadje, ki je v teh krajih zlasti skrbno gojeno in ljudstvu prinaša edini dohodek, je tako uničeno, da ne bo mogoče prodati niti enega sadu. Škoda je večmilijonska. Ker drugih dohodkov v teh krajih ni, ljudstvo upravičeno z obupom gleda v bodočnost.

Merodajne oblasti prosimo, da nujno v izdatni meri priskočijo na pomoč.

Pilštanj, 27. julija.

Včeraj popoldne okrog pol 6 je pridivjala silna nevihta s točo, ki je trajala kake pol ure. Dež in toča sta padala tako gosto, da se ni videlo 50 metrov daleč. Toča je padala debela kot oreh. Še danes bi jo lahko naložil vozove. Silen piš je lomil drevje in razkrival strehe. G. Tacarju na Pilštanju je prevrnil nov kozolec, postavljen pred dvema mesecema. Polja so uničena, vse je zbito na tla in od toče razsekano. Veliko upanje kmetov je bilo sadje. Letos je lepo kazalo, ker so ljudje škropili. Tri četrtine ga leži na tleh. Kar ga je še ostalo na drevju, je razsekano. Ajda je bila povečini zunaj in je sedaj vsa uničena. Mnogim kmetom je oklestila toča žito v kozolcu. Dosti žita je bilo še zunaj. Ti sedaj ne bodo imeli kaj žeti.

Najhujše je prizadet naš vinogradnik. Vinogradi so tukaj glavni dohodek. Uničeni so za več let. Grozdje in listje leži na tleh. Koža na rozgi je razsekana. Zaradi lanske slabe letine naš vinogradnik nima denarja. Najno potrebna je obupanemu kmetu pomoč od strani oblasti.

Buče, 28. julija.

V ponedeljek popoldne med 6 in 7 je prizadela strašna toča in vihar celo župnijo. Toča je padala približno pol ure, debela kakor orehi, oklestila čisto do golega sadno drevje. Jabolka so čisto vsa na tleh. Vinogradi so čisto uničeni, tu pa tam še visi kakšnih par jagod na trti. Ponekod je toče en meter na debelo, kjer jo je voda skupaj znesla. Naliv je odnesel zemljo, tako da gleda krompir iz zemlje. Od koruze je ostalo samo kratko golo steblovje. Ves up in vsaka nada za bodoči živež je zaman.

Ogromna škoda na Pohorju

Šmartno na Pohorju, 27. julija.

Včeraj okrog 5. ure popoldne je strašna toča, kakršne ne pomnijo niti stari ljudje, uničila vse, kar je bilo na polju.

Temni oblaki so se začeli zbirati okrog štirih popoldne nad Velikim vrhom. Ljudje so s strahom gledali te oblake, ker pride vedno od te strani nesreča. Z veliko naglico so se podili oblaki v smeri proti Šmartnem. Ljudje so se bali najhujšega. Hiteli so zapirat okna in polkna. Divje je začelo šumeti in povsod si čul goreče vzdihe: »Prizanesi nam, Gospod!« Šumenje se je vedno bolj bližalo, silen vihar je prihrumel. Kmalu se je vsula toča, debela kakor orehi. Bilo je strašno. Vihar je divjal, ruval sadna drevesa, samo pri Pesjaku je izruval 12 velikih dreves. Eno drevo je odtrgal in ga odnesel kakih 30 m daleč. Podrl je tudi odraslega vola in ga valil več metrov daleč. Med viharjem je pa tolkla toča, čulo se je žvenketanje šip, ki jih je toča razbijala, in prestrašene krike ljudi. Samo na šoli je toča razbila 25 šip.

Dobro četrt ure je razsajal vihar in toča. Lilo je še kar naprej, pa so ljudje kar v dežju prišli iz hiš, vsi objokani, gledat žalostno zapuščino. Razdejanje je strašno. Drevesa vsa gola, samo par jabolk je ostalo na drevju, pa še ta so natolčena. Povsod vidiš izruvana drevesa, polomljene veje. Zemlja je kar bela od toče. Na nekaterih mestih je še danes do pol metra toče. Strašen je pogled po vrtovih. Prej tako bujni, zdaj štrlijo samo goli koli od fižola, golo steblovje od zelja. Vse je sesekano, tako da niti zelenjave ljudje nimajo. Še strašnejšo sliko nudijo njive. Ljudje so bili prej tako veseli: rž in pšenica sta tako lepo kazali kot že dolgo ne. Oves je bil krasen. Mnogi so se že veselili novega kruha, ki ga itak že primanjkuje. Marsikomu letos ne bi bilo treba kupiti kruha. Tudi sadje bi precej vrglo in tako bi zimo pretolkli. Zdaj je pa vse uničeno. Sploh ne moreš spoznati, kaj je prej tu raslo. Samo strnišče moli iz zemlje. Niti zrna pridelka ne bo. Tudi krompir je uničen. Iz zemlje štrli samo golo steblovje. Gotovo si več ne opomore. Tudi deteljo je pokosilo. Mnogim je tudi seno odplavilo.

Ljudje se sestajajo in tarnajo. Kaj bodo zdaj začeli? Kruha je bilo že itak malo, zdaj je pa spet vse uničeno. Ne bo ne žita, ne krompirja, ne zelja, ničesar. Pa zelenjave tudi ni. Ves trud je uničen. Mnogi gospodarji trpijo nad 50.000 din škode.

Stari ljudje pripovedujejo, da kaj takega še niso doživeli. Pohorske grče so to, pa priznajo, da jih je bilo strah, tako grozno je bilo. Pravijo, da od l. 1888 ni bilo take katastrofe.

Pomoč je nujno potrebna, ker so uničeni popolnoma vsi pridelki ter grozi lakota.

Kmetje pod Kamniškimi planinami obupavajo

Kamnik, 28. julija.

Včeraj smo že poročali o neprecenljivi škodi po toči, danes priobčujemo dodatno še sledeče:

Prebivalstvu teh gorskih krajev pod kamniškimi planinami je že lansko leto uničila toča do 80% pridelkov, za nadaljnjo setev pa so se morali zadolžiti. Ravno v teh krajih pa je v nedeljo in ponedeljek toča ponovno uničila in to prav vse pridelke, ker žito radi precejšnje gorske višine še ni dozorelo in ni bilo požeto. Kar ni opustošila toča, so pripomogli še grozni nalivi, da je voda odnesla še krompir in ajdo z zemljo vred v gozdove. Da je izgledalo po gorah kot da je že zapadel prvi sneg, ni prav nič čudnega, saj je padlo nad 10 cm debele toče, ki je obležala precej časa po gorah. Veled tega opustošenja je prebivalstvo v naših gorah obupano in se mnogi že resno bavijo z mislijo, da se izselijo. — Merodajno oblast nujno prosimo, da čimpreje priskoči v pomoč tem revežem.

Poizvedovanja

Pet baskovcev po sto dinarjev je izgubil včeraj trgovski vajenec. Pošten najditelj se naprosa, da izroči znesek proti nagradi v Florijanski ulici št. 13 v tretjem nadstropju.

Ena sama orhideja ima na leto 70 milijonov semen in vendar jo je tako težko dobiti.

Roj čebel tehta navadno en in pol do dva in pol kilograma.

Šmentani Amerikanci. Iz filmskega mesta Hollywooda prihaja poročilo, da so tamošnji moški začeli nositi novo modo, ki se bistveno razlikuje od dosedanje. Takole se je predstavil modni kralj Twyeffort časnikarjem: V pisani suknji, modrih hlačah in v svilenem rdečem telovniku. In je pristavil, da bodo moderni moški odložili črne, žalne obleke, fraki bodo odslej modri, suknje rudeče, čevlji temnordeči, telovniki bodo temnordeči, zeleni, rumeni ali lila, pa tudi spodnje perilo v živahnih, pisanih barvah. — Če ni menil le pustnih oblek in pustnih norcev?

Cela vas v občinskem svetu. V francoskem departmaju Haute-Saone leži vasica Villedieu-les-Quenoche. Šteje točno 13 prebivalcev. Je samostojna občina in njen občinski svet šteje po francoski občinski upravi deset odbornikov in še župana povrhu. Na občinskih sejah se torej shaja ednajst prebivalcev in le dva sta izven odbora. Nedavno so se v tej občini vršile volitve in francoski listi poročajo o siloviti borbi za občinske sedeže; seve boja niso vodile stranke, marveč sorodstvo. Vsi prebivalci bi bili radi občinski odborniki in nek francoski list je duhovito priporočal vladi naj za to občino postavno zviša število odbornikov na 13 in s tem zaključi ostri »politični« boj. Vprašanje je le, če se boj ne bi kljub temu nadaljeval v odboru.

Z lakoto zdravi. V bližini Londona je sanatorij, ki je zelo priljubljen med zgornjimi desetimi tisoči londonske družbe. Imenujejo ga »palačo gladu«. Njegov vodja ni nikak zdravnik, marveč inženjer. Nedavno se je vrnil še ubožen iz Afrike, danes pa že poseduje lepo imetje. Ker v Afriki ni mogel najti dela, je mnogo stradal. Pri tem je opazoval, da glad zdravju ne škoduje, marveč — do gotove mere — koristi.

1/250 SEK. nepremaknjeno

Premaknjene slike bodo skoro imele ceno redkosti, kajti novi gumb na oklopu »KODAKOVE VOLLENDE« 620 omogoča tudi daljša trenutna snetja iz roke — a vendar nepremaknjena! Čudovito praktično: obe roki držita aparat, pogled skozi iskalo — kot sam od sebe se znajde kazalec na gumbu — lahek pritisk — in slika je Vaša! Sedaj lahko snimate tudi v rokavicah.

Različne izdelave. — Zahtevajte ponudbe od Vašega fototrgovca ali naravnost od

KODAK, D.S.O.J., Zagreb, Ilica št. 24

Načrte „Maginotove črte“ so vohuni izdali Nemčiji

Angleški list o senzacionalnem vohunskem škandalu v Franciji

London, 29. julija. TG. »Daily Expres« objavlja čez vso stran poročilo svojega pariškega dopisnika o novem vohunskem škandalu, ki da je izbruhnil v Franciji. Vohunom »neke tuje velesile« (menjena je Nemčija!) je namreč uspelo, da so dobili v roke podrobne načrte o legi in opremi znanega obmejnega trdnjavskega pasu, ki nosi ime »Maginotova črta« ter začenja pri švicarski meji in teče vzdolž nemške meje do Belgije. Francoske oblasti so namreč v Saillyju v Ardenih aretirale nekega Jeana Selliera, bivšega letalskega častnika, ki je začel z rejo perutnine na veliko. Policijske oblasti so dejale, da je bil zaprt zaradi tihotapljenja. Toda to ni točno. Res je, da je bil aretiran zaradi vohunstva. Prijet je bil zaradi tega, ker so ga videli v družbi z nedavno aretiranim častnikom 3. belgijskega topničarskega polka, s katerim je imel že dolgo časa stalne stike. Ko so preiskovali stanovanje tega kurjerejca in bivšega letalskega kapetana, so odkrili veliko število zemljevidov, cele kupe zapiskov o vojaških napravah, slike francoskih bojnih ladij in najnovejših vojaških letal in pismo, ki ga je belgijski generalni konzul poslal na naslov neke tuje države (Nemčije). Med zaseženimi papirji so bile tudi natančne risbe o legi »Maginotove črte« z lastnoročno pripisanimi razlagami, ki so bile očividno namenjene za generalni štab neke tuje vojske (nemške). Ko so preiskovali obleko navideznega kurjerejca, so našli v njo zašita pisma na agente dotične tuje države po raznih mestih Francije, kakor tudi njihove odgovore. Na podlagi teh podatkov je policija takoj na to aretirala v Chamonixu dva letalska častnika in ženo nekega visokega častnika v Chamonixu. Razburjenje v francoskem vojnem ministrstvu je veliko, pravi dopisnik »Daily Expresa«, ker je aretirani Sellier sedaj tudi že priznal, da je del nabranega gradiva o »Maginotovi črti« po zračni poti že dostavil dotični tuji državi. Pričakujejo še nadaljnjih aretacij v tej mučni zadevi.

*

Nanking, 28. julija. AA. Havas: Vsa mirovna pogajanja so prekinjena, ker je general Sunsenjuan odbil japonski ultimatum. Sedaj je resen spopad med Kitajsko in Japonsko neizbežen.

Japonska — Kitajska

Nadaljevanje s 1 strani

vlada v mestu zopet mir. Barikade so bile odstranjene. Japonska letala so metala dopoldne na Peking letake, v katerih sporočajo odhod kitajskih čet ter pozivajo prebivalstvo naj v miru in redu nadaljuje svoje posle. Danes ali najkasneje jutri bo organiziran odbor z nalogo, da zagotovi mir in red. Skupno z generalom Sunčejuanom, predsednikom političnega sveta za pokrajini Hopej in Čahar, je zapustil mesto tudi pekinški župan. Njegove posle je prevzel predsednik občine Tiencina general Knokcucun.

Peking, 29. julija. AA. (Reuter.) Zvedelo se je, da se vršijo pogajanja za premirje med kitajskimi in japonskimi četami. Mesto dobiva polagoma normalno sliko. Odpor 29. kitajske armade proti Japoncem je ponehal nekoliko po polnoči, ker je general Sungcejuan odpotoval.

Nova izdajstva

Peiping, 29. julija. c. **Več kitajskih generalov iz Severne Kitajske se je na svojo pest začelo pogajati z Japonci in hočejo z njihovo pomočjo ustanoviti v Peipingu samostojno avtonomno vlado. Zaradi tega izdajstva se je 37. armada morala umakniti iz Peipinga.**

Angleško opozorilo japonski vladi

London, 29. julija. c. Popoldne je v spodnji zbornici voditelj opozicije Atlee sprožil debato o dogodkih na Kitajskem. Eden je odgovoril, da je že naročil angleškemu veleposlaniku v Tokiju, **da naj sporoči japonski vladi, da Anglija ne bo dopustila nobene kršitve kitajske suverenosti nad katerimkoli delom kitajskega ozemlja.**

Ko je Atlee zopet vprašal, če bo spor na Kitajskem šel pred Zvezo narodov, je Eden odgovoril, da to še ne more povedati.

Amerika bo nevtralna

Washington, 29. julija b. Predsednik Roosevelt in državni tajnik Hull sta sprejela časnikarje in jim izjavila, da bo Amerika v kitajsko-japonski vojni ostala nevtralna po zakonu o nevtralnosti. Prepovedala bo oskrbo vojskujočih se držav z vojnim materialom in ne bo dopustila dodeljevanja kreditov. Ta zakon se bo napram obema državama enako strogo izvajal.

Izgredi na Irskem

o priliki kraljevega obiska v Belfastu

London, 29. julija. TG. Iz Severne Irske prihajajo vedno nove vesti o izgredih, ki so jih člani tajne irske republikanske stranke priredili ob priliki obiska angleškega kraljevskega para v Belfastu, ki je prestolnica severne Irske. Republikanski četniki so na vsej meji med severno in južno Irsko požgali obmejne carinarnice, straže pa s puškami in strojnicami nagnali. **Po Londonu so krožile tudi vesti, da je bilo okrog 10.000 četnikov pripravljenih, da vkorakajo čez mejo v Belfast, a da so bili zadržani od severne irske policije in vojaštva. Ob priliki kraljevega bivanja v Belfastu je prišlo tudi do hude eksplozije na ulici. Izkazalo se je, da je počila plinska cev. Preiskava pa je dognala, da je plinska cev počila zaradi peklenskega stroja, ki je bil v plinski vod vzidan. Torej gre za atentat, ki je bil očividno namenjen angleškemu kraljevskemu paru.**

Vso preteklo noč so močni oddelki policije in redne vojske, oboroženi s puškami in ročnimi granatami, preiskovali vso mejo med Ulstrom in Irsko. Pri tej priliki so veliko ljudi aretirali.

V teku noči se je policiji posrečilo preprečiti atentat na vlak, s katerim se je vozilo 750 orožnikov iz Belfasta v London derry. Orožniki so našli peklenski stroj le malo pred prihodom brzovlaka. Pred prihodom angleškega kraljevskega para v Belfast bo oboroženi demonstrantje odvedli nekaj policistov, s hiš pa so sneli girlande, napise in zastave. Aretirani bodo odgovarjali pred izrednim sodiščem.

Jutranji londonski tisk piše o dogodkih v Ulstru z veliko rezervo. Preiskava je dognala, **da so vse izgrede pripravili člani nelegalne tajne zveze, tako imenovane IRA (Irish republican army), ki je tajna politična organizacija. »Daily Herald« vidi v tem dogodku poskus, da hoče de Valera izza kulis preprečiti sporazum z Londonom.**

*

Pariz, 29. julija. AA. DNB: V sabljanju je Madjarska osvojila naslov svetovnega prvaka. Nato sledo Italija, Nemčija in Romunija.

Po bojiščih Španije

Salamanca, 29. julija. b. Nacionalistični glavni štab poroča, da so pri Castrioles in pri Laneveriji bili odbiti napadi baskovskih miličnikov, ki so pri tej priliki utrpeli ogromne izgube. Na bojišču zapadno od Madrida ni bilo borb. Okrog Cordobe se je nacionalistom posrečilo popraviti svoje postojanke. Na področju Villa nueva del Canaiada popravljajo nacionalisti postojanke, ki so jih vzeli republikancem. Republikanci se mrzlično pripravljajo za obrambo Escoriala. V teku zadnjih borb so izgubili republikanci polovico svojih tankov, od katerih so nacionalisti zaplenili nekoliko popolnoma celih in dobrih. Težki tanki nacionalističnih čet so se izkazali v bori kot nepremagljivi.

General Franco je sam poveljeval ofenzivi pri Bruneti, ki se je vrnil v Salamanco ter je izjavil, da je zelo zadovoljen z doseženimi uspehi. Prav tako ni prikrival popolnega prepričanja, da bodo tudi nadaljnje operacije kronane z uspehom. Nadalje je potrdil, da so bile v teku poslednje ofenzive uničene mnogoštevilne mednarodne brigade. Izrazil je svoje mnenje, da so čete generala Miaje poslednje dni izgubile nad 30.000 mrtvih in ranjenih.

Rdeča poročila

Madrid, 29. julija. AA. Havas: Opolnoči je bilo objavljeno uradno poročilo, ki pravi, da so republikanske čete na aragonski fronti zavzele postojanke pri Bolki. Na fronti pri Huesci bitka še traja v korist republikancev. Na andaluzijski fronti so republikanci napredovali za 2 km.

Zunanji minister Jose Giral je izjavil tujim časnikarjem, da bi se vojna v Španiji lahko končala do konca tega leta, če Italija in Nemčija ne bi več pošiljali orožja v Španijo. Giral je še rekel, da general Franco nima niti dovolj sredstev in ljudi, da bi lahko vzdržal in da Italija zavlačuje delo v odboru za nevmešavanje samo zato, da bi pridobila na času. O predlogu za umik prostovoljcev je Giral rekel, da je angleški predlog preveč kompliciran. Umik bi se moral izvajati po nekem sorazmerju, ker je prostovoljcev na strani nacionalistov mnogo več kot na naši strani.

Kdaj bo Anglija priznala Abesinijo

London, 29. julija. AA. DNB: Zunanji minister Eden je moral v spodnji zbornici odgovoriti na vprašanje, če Anglija še zmeraj ne misli priznati osvojitve Abesinije. Eden je rekel, da zavzema Anglija v tem vprašanju isto stališče, kot ga je nakazal v svoji izjavi dne 5. maja t. l. Eden je nato še rekel, da ne more o tem ničesar reči, ker to vprašanje sploh ni na dnevnem redu. Kadar bo to vprašanje načeto, bo o tem govorilo celo Društvo narodov. To je vprašanje, ki mora biti razrešeno s kolektivno izjavo. Konservativni poslanec Emoth je nato vprašal, če že ni prišel čas, da bi DN priznalo dejanski stan. Eden pa nato ni odgovoril.

*

London, 28. julija. AA. Havas: **Parlament je s 327 proti 7 glasovom sprejel snoči kredite ministrstva za letalstvo. Delavski poslanci so se vzdržali glasovanja.**

Sprejem v železniško srednjo šolo v Belgradu

V šolskem letu 1937/38 bo sprejetih v železniško srednjo šolo v Belgradu 60 kandidatov (moških), ki izpolnjujejo naslednje pogoje: 1. da so naši državljani; 2. da imajo najmanj sedem razredov gimnazije ali njej enake šole; 3. da so telesno in duševno zdravi (sposobni za prvo skupino železniške službe v smislu pravilnika za zdravniški pregled prometnih uslužbencev); 4. da niso mlajši od 18 in ne starejši od 21 let; če so pa odslužili vojaški rok, ne smejo biti starejši od 25 let; 5. da imajo odobritev staršev oziroma varuhov za vstop v železniško službo; 6. da so lepega vedenja; 7. da polože sprejemni izpit.

Učenci, ki zvrše to šolo, zadobe kvalifikacijo imajo dijaki z odličnimi ocenami in oni, ki so že odslužili vojaški rok.

Sprejemni izpit se polaga iz: a) srbsko-hrvatskega jezika (slovenskega); b) aritmetike in geometrije; c) splošnega zemljepisa in posebno iz zemljepisa Jugoslavije.

Učenci, ki zvrše to šolo zadobe kvalifikacijo za uradnike II. kategorije. Prijave se morajo kolkovati z 10 dinarji in dostaviti osebno ali po pošti (v priporočenem pismu) Upravi železniške prometne šole v Belgradu, Vojvode Mišiča štev. 2, najkasneje do 1. avgusta t. l. z navedbo točnega naslova prosilca in najbližje železniške postaje. Prijavi se morajo priložiti (prepisi ne zadoščajo) naslednje listine v izvirniku: 1. državljanski list, 2. šolsko izpričevalo, 3. krstni ali rojstni list, 4. odobritev staršev ali varuhov, da učenec sme vstopiti v to šolo, kakor tudi njihovo obljubo (overovljeno od pristojne policijske ali občinske oblasti) naslednje vsebine: »Odobritev staršev (varuhov) i obljuba.« Dovoljujem svojemu sinu (varovancu) . . . „ da sme vstopiti v državno železniško prometno šolo v Belgradu, katero je dolžan redno obiskovati in dokončati, obnašajoč se po predpisih šolskih pravil. Po dokončani šoli je dolžan moj sin (varovanec) ostati v službi državnih železnic najmanj šest let. V slučaju, da bi moj sin (varovanec) zapustil šolo samovoljno ali da bi bil odpuščen iz službe oziroma da bi mu služba prenehala zaradi lastne krivde, se zavezujem povrniti državni blagajni: če je zapustil šolo, vse stroške šolanja; če je zapustil službo za čas manj od 6 let, del stroškov šolanja, kakor tudi povrniti vso škodo, katero bi morebiti povzročil v času šolanja. Datum. Podpis, Overovljenje. — »Obljuba kandidata«: Ako bom sprejet v državno prometno železniško šolo v Belgradu, se zavezujem, da bom redno obiskoval pouk in jo dokončal, obnašajoč se po predpisih šolskih pravil. Po dokončani šoli se zavezujem, da bom ostal v službi državnih železnic najmanj šest let. V slučaju, da bi šolo ali službo samovoljno zapustil ali da bi bil iz šole ali službe odpuščen oziroma, da mi bi služba prenehala po sili zakona veled lastne krivde, se zavezujem povrniti državni blagajni: ako zapustim šolo, vse stroške tega šolanja; ako zapustim službo pred potekom šestih let, sorazmeren del stroškov za nedoslužen čas mojega šolanja, kakor tudi povrniti vso škodo, katero bi morebiti v času šolanja povzročil. Datum. Podpis. Overovljenje. 5. Nravstveno izpričevalo (za one, ki ne prihajajo naravnost iz šole). Prijave kandidatov, ki ne izpolnjujejo pogojev in katerim ne bodo priložene izvirne listine, pravilno kolkovane, se ne bodo jemale v poštev. Izbiranje kandidatov bo končano do 1. septembra. Izbrani kandidati bodo poklicani na zdravniški pregled in sprejemni izpit ter se jim v to svrho dostavi brezplačna karta za prihod v Belgrad. Kandidatje, ki bodo odbiti, dobe brezplačne karte za vrnitev. Sprejeti kandidatje dobe v šolskem internatu brezplačno hrano in stanovanje in poleg tega 100 dinarjev mesečno v gotovini. Šolski pouk se prične 15. septembra 1937.

Razpis za sprejem učencev v obrtne šole glavnih železniških delavnic v Mariboru, Nišu, Zagrebu in Sarajevu. — Opozarjamo na ta razpis, ki ga je »Slovenec« že pred dnevi priobčil. Rok za vlaganje prošenj je do 1. avgusta t. l. Skupno bo sprejetih 220 učencev.

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

Nihče izmed gledalcev ni opazil, da je ciganski poglavar kar na lepem izginil izpod lipe. Urnih korakov jo je ubral za cigani, ki so s svojimi vozmi čakali na drugem koncu vasi. Ne daleč od njih je obstal in uprl svoje orlovske oči nazaj proti vasi. Iz vsega njegovega vedenja je bilo videti, da nekoga neprestano pričakuje. Njegovo pričakovanje je bilo kmalu bogato poplačano. Po stranski poti so prihitele iz vasi štiri drobne postavice.

Ko so dečki prisopihali do poglavarja, so mu ponosno pokazali svoj plen: Peter nabasano vrečo, Nande dve putki, ki ju je stiskal pod pazduho, Jožek srčkanega zajčka, droben ciganček pa mladega pujska.

Poglavarjev obraz se je ob pogledu na dobro založeno tatinsko družbico razlezel v zadovoljen nasmeh. Pomel si je roke in zaklical:

»Bravo! Bravo!«

Ko je po vrsti otipal ujete živalce, je pohvalno zagolčal:

»Imenitna čačo![1] Imenitna čačo! Ali vas je kdo opazil?«

»Nihče!« je samozavestno odgovoril Peter, kakor da se je pravkar vrnil kot zmagovalec iz ljute vojne.

»Seveda ne, he, he«, se je zarežal poglavar, »ko so pa vsi pod lipo in zijajo medveda! Zdaj pa le brž naprej, drugače dobimo čapibe![2]«

Dečkom tega ni bilo treba dvakrat reči. Na vso sapo so stekli za njim in se pridružili ciganskemu sprevodu. Takoj nato je pridrvela iz vasi še druga gruča ciganskih uzmovičev, ki so prav tako poskušali svojo srečo po vaških hišah. Tudi njihov plen je bil tolikšen, da je poglavarju Muriju srce kar poskakovalo od veselja in je venomer ponavljal:

»Imenitna čačo! Imenitna čačo!«

[1] Čačo = roba.
[2] Čapibe = batine.

Uspeh naših kajakašev v Avstriji

V soboto je poslal Kajak klub Ljubljana dve turni dvojki na mednarodne kajakaške in veslaške tekme v Vrbo ob Vrbskem jezeru. Konkurenca je bila zelo ostra, kajti nastopili so najboljši Avstrijci, Italijani ,Nemci, Angleži in naši slovenski kajakaši, kateri so se na teh mednarodnih tekmah zelo dobro uveljavili in z uspehom zastopali naše barve, o čemer priča laskavo povabilo Avstrijcev na njihovo državno prvenstvo, ki bo konec avgusta na Dunaju. Vodja ljubljanskih kajakašev je obljubil, da bo klub poslal na to prvenstvo svoje člane, seveda če bo nabral v tem kratkem času potrebna denarna sredstva.

Rezultati na 1000 m, turni dvosedežni kajaki: 1. Kajak klub Celovec 4.56 $^{8}/_{10}$; 2. Dunajski kajak klub 5.01 $^{8}/_{10}$; 3. Kajak klub Ljubljana I. (Ing. Metod Gaberšček—Mirko Furlan) 5.08 $^{1}/_{10}$; 4. Policijsko sportno društvo Dunaj 5.16 $^{2}/_{10}$; 5. Kajak klub Ljubljana II. (Rudi Malahovsky—Cveto Močnik).

1000 m enosedežni leseni kajak: 1. Hradetzky Gregor -.13 $^{1}/_{10}$; 2. Jožef Pruckner 4.18 $^{1}/_{10}$; 3. Elio Sasso-Sant (Italija) 4.23.

Na 10.000 m so rezultati sledeči. Turne dvojke: 1. Dunajski kajak klub 55.16 (na petem kilometru 27.17); 2. Kajak klub Ljubljana I. (Ing. Gaberšček —Furlani) 55.21 (27.15); 3. Policijsko sportno društvo Dunaj 56.35 (27.45); 4. Kajak klub Ljublj. II. (Malahovsky—Močnik) 57.16 (27.51). Tu je bila ves čas ogorčena borba med Dunajčani in Ljubljančani, odločil je šele v poslednjih metrih boljši čoln Dunajčanov.

Leseni kajaki enosedežni na 10.000 m: 1. Hradetzky 46.19 (22.20) 2. Maurer 48.58 (24.05); 3. Elio Sasso-Sant (I) 50 (24.25).

Tekmovalni zložljivi kajak, enojka na 10.000 m: 1. Scheffel 55.14 (27.22); 2. Luttenberger 57.50 (28.36); 3. Rittsteiger 59.07 (27.32).

Pri skupnem obedu vseh tekmovalcev so bili obenem razglašeni rezultati in razdeljena darila. Ljubljančani so dobili 6 plaket.

TEL. 21-24 **MATICA**

Danes poslednjič:
Prekrasno filmsko delo
POSLEDNJI POGAN
V glavni vlogi lepa MALA in LOTUS

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prodamo

Buret,
lister in vsa letna oblačila nudi v elegantni izdelavi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. (1)

Ia sveže slive
kg 2.25 Din; sveže hruške in debela jabolka po 3 Din — po 50 kg razpošilja franko voznina - G. Drechsler, Tuzla. (1)

Ugodna prilika
za nakup umetnostnih slik pri tvrdki Mathian Ivan, Ljubljana, Tyrševa 12 (na dvorišču), kjer je velika odprodaja starih in novih umetnin. Interesentom ogled mogoč od 9—13 od petka, 30. VII. do ponedeljka, 2. VIII.

Stanovanja

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
zelo lepo, veliko, oddam za september. Predovičeva ul. 11. (č)

Denar

Vrednostne papirje
vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10, tel. 37-52.

Hranilne vloge
vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje
vnovčim
najkulantneje po najvišji ceni
takoj v gotovini
AL. PLANINSEK, LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA
MARIBOR
Aleksandrova ulica št. 40
vnovčuje
HRANILNE VLOGE
bank in hranilnic,
kupuje
vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni cenl.

Službodobe

Začetnica strojepisja
dobi priliko prakse tudi v korespondenci — dobra tipkarica pa poldnevno zaposlitev. Prijave pod »Vestna 11914« na upravo »Slovenca«. (b)

Starejšega hišnika
iščemo. Prednost upokojeni orožniki ali podobno. Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja etc. na upravo »Slovenca« pod »Upokojenec 11909«. (b)

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 30. julija: 12 Po naših domačih stezicah (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Koncert oddelka godbe »Sloge« — 14 Vreme, borza — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Ljudski glasbeni instrumenti (dr. Božidar Širola) Zagreb — 19.50 Zanimivosti — 20 Lucienne Boyer (plošče) — 20.10 Žena in šport (gdč. Iva Pregelj) — 20.30 Maudrovo dudacke kvarteto iz Prage 21.15 Parma: Ksenija (opera na ploščah) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

Petek, 30. julija: Belgrad-Zagreb: 20.30 Vokalni koncert, 20.50 Kvartet, 21.00 Čelo, 21.30 Zbor — *Dunaj: Budimpešta-Varšava-Beromünster:* 19.05 Mozartova opera »Čarobna piščal« (dirigent Arturo Toscanini), 22.20 Plesna glasba — *Trst-Milan:* 17.15 Pianino, 21.00 Vokalni in instrumentalni koncert — *Rim-Bari:* 21.00 Pianino, 22.00 Pihala — *Praga:* 19.40 Ljudski koncert, 20.35 Simfonija »Faust« — *Berlin-Hamburg:* 20.10 Valčki in koračnice — *Lipsko:* 19.50 Vojaška godba — *Monakovo:* 19.05 Mozartova opera »Figarova svatba« — *Strassbourg:* 21.30 Gledališki večer — *Bukarešta:* 19.55 Opera.

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik „SLOVENEC", ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je danes po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš ljubljeni soprog, dobri oče, brat in stric, gospod

Andrej Volčič

sluga Pokojninskega zavoda

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 31. t. m. ob pol 5 popoldne iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. julija 1937.

Katarina Volčič, soproga; **Anica in Ludvik**, otroka ter ostalo sorodstvo.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

sporoča žalostno vest, da je umrl gospod

Andrej Volčič

uslužbenec Pokojninskega zavoda

Pogreb vestnega uslužbenca bo v soboto, dne 31. t. m. ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti

V Ljubljani, dne 29. julija 1937.

Agnes Günther: 51

Dušica - Rožamarija

»Moj oče ima prav, izgubil je dva otroka hkrati.«

»Rožamarija, ali priznavaš?... Te je tvoja jeza tako premagala, da si se spozabila... Ne?... Čemu tudi? Kot otrok si bila sanjava in trmasta kot kak star Braunecker. Toda to nagnusno... Rožamarija ne pusti me predolgo govoriti. Moj ubogi brat! Menda te niso tako grozno poneumili, da bi ne doumela, za kaj gre tvojemu očetu!«

Rožamarija upre v teto Heleno svoje strmeče, neizmerno trudne oči:

»Da, jaz vem... vse!«

»Rožamarija, kaj naj pišem tvojemu očetu? Brani se vendar!... Je morda tvoja mati pretiravala? Zagovarja se! — Da je to vse izmišljeno! — Ne, vpričo smrti je to nemogoče! — Povej mi vendar, kako je bilo!« —

»Saj vse skup nič ne pomaga, teta Helena! Meni ne bodo verjeli... Ali nisi čitala, kaj moj oče o meni misli...«

»To je napisal v prvi bolesti, v prvem razburjenju, Rožamarija. Kri se kmalu zopet ohladi. Tvoj oče, ki je sicer zelo vljuden, ima svojo jezo, kot vsak izmed nas. Zagovarjaj se vendar že, Rožamarija! Kaj izgubiš...«

»Kaj sem izgubila, tega se prav dobro zavedam .. Svojo čast sem izgubila. Kako se naj branim, če moj oče in mačeha hočeta to o meni verjeti! Mar mi je mogoče dokazati, da nisem hotela odpreti tistih vrat, da nisem nikdar hotela prestrašiti mame s svojimi lasmi in očmi? Morali bi mi zaupati! Podarjenega zaupanja ne maram, ker mi ga morete vsak trenutek zopet odvzeti, če bi morda znova popustila stara vrata...«

Teta Helena se vrže vsa utrujena v naslonjač ter zastoka:

»Moj Bog, jaz se ne razumem več na katastrofe, odkar sem se za vedno izselila iz starega Braunecka... Ne prenašam jih več in naveličala sem se jih!...«

»Pusti me, tete Helena, naj grem v svojo sobo, prosim te! Trudna sem, tako neizrečeno trudna!«

»Kolikor se že spoznam, Rožamarija, tajiš vsako krivdo. Moram pisati nekaj besed svojemu ubogemu bratu in to še nocoj! — Samo še nekaj, Rožamarija... Razmerje do tvoje matere, — saj vem, da ni bilo nikdar prisrčno, od obeh strani ne. Vidve sta nasprotji...«

»Mrzim, sovražim jo! Moje srce je to sovraštvo že čisto izžgalo. In to boli! Mrzila sem jo v tisti noči...« Rožamarija zakrije obraz z obema rokama. »Oh, moj ubogi vrtič! Strupene cvetlice, divje, rdeče, trnje, osat koprive! Tako daleč so me spravili, da vse to raste v njem. Toda tega ne smem reči. To je vendar moj vrt! Če bi oče vanj pogledal! — On je prepričan, da sem brez časti...«

Zdajci se je Rožamarija zrušila nad svojim stolom. Princesa Helena je brž vstala ter se sklonila nad njo. Skoraj otroško zre v svoji bolesti in zaskrbljenosti. Na njenem okroglem obrazu se odraža globoka otožnost. Toda na mah se zravna. Njena ravnodušnost, katero si je v teku let pridobila v borbi z marsikatero skrito bolestjo, ji hipoma pride na pomoč. —

»Rožamarija, otrok, pojdi počivat! Ti nisi nameravala odpreti onih vrat. Toliko zdaj vendarle vem. Rajši bi seveda videla, če bi mi vse odkrito pojasnila. Čemu nisi pozvala gospodične Bergmann?«

»Nisem hotela, da bi slišala, kaj je mama govorila.«

»Ali je bilo to kaj posebno hudega? To bi moral tvoj oče na vsak način izvedeti. — To je vendar važen vzrok. — Kaj pa je rekla?«

»Kako naj zdaj očetu povem? Tega ne morem! Govorila je take zle stvari in bila sem mnenja, da ona... Ne, nič o tem, teta Helena, nič!«

»Norčica, ti si vendar v nesreči, ne ona!«

»Ne maram tega povedati, ker nočem biti to, za kar me smatrajo!«

»Kakor hočeš, Rožamarija, kajti navsezadnje bi lahko tvoja mati tudi tajila in tvoja zadeva bi se s tem prav nič ne izboljšala. Morebiti imaš prav. — No, recimo, tvoja mama je bila tako silno vznemirjena, da bi bila ti najrajša šla poklicat svojega očeta. Moj Bog! To vse ne drži! Morda pa ne uvidijo tega. Ti bi seveda tudi lahko izgubila glavo... Pojdi zdaj leč, uboga Rožamarija. Nocoj te ne morem več odrešiti. Za danes vsaj vem, kaj mora moj ubogi brat najprej izvedeti.« —

Žaloigra v njeni ljubki, prijazni vili! — Princesa Helena niti v gledališču ni prijateljica žaloiger, kjer ima vendar pomirljivo zavest, da bo junakinja, ki leži mrtva na tleh, po dovršeni predstavi več ali manj imenitno večerjala. Okrogla dama si s svojo bledo, apatično in molčečo nečakinjo ne ve več pomagati. Tudi naslednjega dne ni hotela Rožamarija podrobneje pojasniti dogodkov pretekle noči. Tudi ne omeni z nobeno besedo, čemu ni drugo jutro izkazala svojemu očetu onega sočutja, katerega je on v svoji strahoviti bolesti od nje moral pričakovati. — In to vedno bolj zagrenjuje očetovo srce. —

Na veliko srečo je kneginja brž okrevala, kot bi se njena narava bila osvobodila neke hude more. Nato se je podala v zdravilišče Wiesbaden, kjer se je razcvela ko roža. —

Rožamarija pa ne cvete. Često se onesvešča, kar povzroča teti Heleni nemalo groze. —

Primorana je poklicati znamenitega zdravnika za živčne bolezni, ki je bil obenem vodja slovečega zdravilišča. Ta pregleda Rožamarijo. — Bil je to moder in izkušen gospod, ki je poznal vse bolesti in stiske človeškega srca. Na mah je bil prepričan, da je v duši tega bledega in apatičnega otroka počila neka vzmet. Uvidel je, da nosi v sebi bolezen, proti kateri ne pozna ne on ne kak drug zdravnik primernega leka — Morebiti goji v svojem srcu ljubezen do nekoga, ki je njenim staršem nevšečen. — Vendar pa domneva, da je še skoraj premlada in tudi prehladna za kakšno veliko ljubezen. —

Princesa Helena mu pomaga iz zadrege ter predlaga izpremembo ozračja. Rožamarija bi naj prebila zimo v Italiji. Princesa Helena jo hoče sama spremiti. Razen nje naj bi tudi potovali: Miss Granger, Liza, družabnica tete Helene, gospa Waren in tudi njen rejeni sluga naj bi ne ostal doma. Potovati hočejo v presledkih, da ne bo potovanje preutrudljivo.

»Miss Granger je od sile dolgočasna,« piše princesa Helena svojemu bratu, »toda končno je poštena in v tistih letih, ko ima človek svoje največje budalosti že za seboj. Za Rožamarijo seveda ni izpodbudljiva, toda kdo pod milim nebom bi njo mogel spraviti k življenju? — Poizkusila sem z milobo in z bridkostjo, s hladom in vročino, z nežnostjo in s strogostjo. Posluša vse prav vdano, toda če jo le za trenutek pustim samo, jo popolnoma stre.«...

Na potovanju je Rožamarija malce oživela. Tu pa tam zažari, četudi le mimogrede, na njenem licu rahel rožnat dih in včasih izraža celo kakšno željo. To vse nemudoma izve njen oče v Braunecku.

Dospeli so vse prezgodaj v to od sonca izžareno, izumrlo rivijero. Sitni komarji še žive, vile in hoteli so zaprti in okna zabita. Strahovit prah pokriva vse.

V Bordigheri, kjer je primeroma še najbolj zeleno, najde teta Helena vse, česar si želi. Tu najme majhno vilo z marmornim balkonom, odkoder drže stopnice v zapuščen, razsežen vrt. Nadalje sprejme kuharico, ki ima odlična spričevala in zna tudi nekoliko francoščine in še neko deklico, ki pa ne pozna razen italijanščine nobenega drugega jezika. Ta je ob pogledu na Rožamarijo tako osupnila, da je vtaknila prst v usta ter neprestano strmela vanjo.

Žal so še vsi komarji pri življenju ter se imenitno goste s krvjo Brauneckerjev. Teta Helena je malodane tetovirana. Nekega večera bi se bila domala zgodila huda nesreča. Teta Helena je namreč nekega večera med muslinastimi posteljnimi zastori z gorečo svečo v roki oprezala za nadležnimi živalicami. Toda prišla je tenkim zavesam preblizu in vnele so se. Teta Helena je presunljivo zavpila. Kar je prihitela Rožamarija, potrgala brž vse zastore ter jih pokrila s potno odejo. V trenutku je bil ogenj zadušen. — Teta Helena je pisala v Brauneck ter hvalila in slavila pogum Rožamarije.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec Urednik: Viktor Cenčič

ravan trdi, da je bil po nedolžnem obsojen. Predsednik: »Ampak obsojeni ste vendar bili.«

Nato sta zastopnika zasebnih udeležencev dr. Ogrizek za Dolinarjevega očeta in dr. Macarol za akademika Planinca predložila račune in odškodninske zahteve. Obtoženci in zagovorniki izjavijo, da tega ne priznajo.

Nato razglasi predsednik, da je sodišče odklonilo vse včerajšnje predloge zagovornikov, ker so nepotrebni.

Dr. **Ogrizek** predlaga: »Ker večina obtožencev trdi, da je zapisnik preiskovalnega sodnika o njihovih izpovedbah drugačen, kakor pa so v resnici izpovedovali ter se sedaj drugače zagovarjajo, predlaga, ako bi sodišče morda bolj verjelo sedanjim izjavam obtožencev kakor pa zapisniku preiskovalnega sodnika, naj se za vse tiste obtožence še enkrat zasliši preiskovalni sodnik dr. Detiček.« Na ta predlog vpraša predsednik po vrsti obtožence, ali soglašajo z zapisnikom preiskovalnega sodnika, nakar vsi izjavljajo, da je zapisnik pravilno sestavljen in njihova tedanja izjava pravilna. Edino le Kodrič odklanja zapisnik in pa Brajkovič, ki trdi, da ni on govoril, da bi bil Reja poveljnik skupine napadalcev, kakor je rečeno v zapisniku. Sprožen je bil še iz vrst zagovornikov predlog, naj se dobavi številka »Slovenca« od 9. junija, kjer je bilo poročano, da je bil Živkovičev avtomobil na Tržaški cesti v Mariboru napaden, kar pa ni bilo res. Sodišče je predlog zavrnilo. Ker drugih predlogov ni bilo, predsednik ob 1.15 razglasi, da je dokazilno postopanje končano in da se obravnava nadaljuje ob 4. popoldne.

Popoldanska razprava

Govor držav. tožilca

Predsednik senata okrožnega sodišča dr. Vidovič je otvoril točno ob 16 razpravo. Nato je govoril dr. Ivan *Rus*, državni tožilec. Njegovim izvajanjem je občinstvo sledilo z največjo napetostjo. Državni tožilec je poudarjal, da ima dolžnost zastopati obtožbo in da je obtožnica za vse enako sestavljena. Razprava je tudi pokazala, da krivda obtožencev ni v celoti takšna. Vsi obtoženci od prvega do dvajsetega so najprej krivi zločina napram drugim osebam. Obtoženec Reja trdi, da v Mariboru še ni mislil na komplot in ga ni organiziral. S tem vprašanjem se ne bomo bavili. Potek nadaljnjih dogodkov dokazuje, da je bil komplot organiziran v Prelogah, ko je bil tam neki gospod z naročilom, naj napadejo akademike. Nato je državni tožilec analiziral dva dni trajajočo razpravo. Obtoženci so dalje krivi zločina zoper varnost javnega prometa in zločina umora. Državni tožilec se je sprva postavil na stališče, da so vsi odgovorni vsak zase in vsi za enega. Poudarjal je glede vzroka Dolinarjeve smrti, da je nastopila zaradi ohromenja srca, ki je pa bila povzročena zaradi poškodbe. Glede Goriškove skupine je državni tožilec navajal, da niso vsi odgovorni za navedene zločine, ker se nekateri niso udeležili tepeža. Tako odpade zločin po § 205. za obtoženega Beigotta in za Neuwirtha. Težja je vloga Milana Orožna. Glede njega je državni tožilec zavzel milejše stališče. Glede Dugine je državni tožilec vzkliknil: »Dajte zadoščenje žrtvi nesrečnega Rudolfa Dolinarja! Kot človek sočustvujem s starši. Oba, jaz in Dolinar sva sinova siromašnih staršev z dežele!« Navajal je nato vse okolnosti glede Dolinarja: »Tepemo se s praznimi programi. Ta proces naj bo resno svarilo vsakemu, da se take stvari ne bodo več dogajale.«

Na zadevno predsednikovo vprašanje je državni tožilec spremenil obtožbo pri nekaterih obtožencih. Njegov govor je trajal dobro uro.

Zagovorniki

Dr. Mikuletič iz Maribora kot branilec obtoženega Slavka Reje je v splošnem zavzel stališče napram obtožbi za vse obtožence. »Reja je mož temperamenta in zelo agilen za stranko. Reja ni poznal vseh članov, ki so bili v Prihovi. Kot kolovodja bi moral vsakega poznati, kot poveljnik v vojni pozna vsakega vojaka.« *Pravi, da so bili trije srbski gospodje, ki so dali pobudo in najeli tovorni avto.* Ti neznanci so povzročili ves komplot. Reja je prevzel vodstvo le kot najstarejši človek. Spontano vodstvo je prevzel zato, da bi preprečil nesrečo. V glavnem je branilec predlagal za ostale obtožence oprostilno sodbo, abotno je trdil, da so ljubljanski akademiki vsega krivi, Reja pa je popolnoma nedolžen. Reja je v njegovih očeh političen zločinec in zato prosi zanj milo kazen.

Branilec *dr. M. Krašovec* je zagovarjal Dugino, ki je zabodel Dolinarja. Zavzel je stališče, da se Dugina ne more obsoditi kot morilec, temveč samo zaradi navedenih prestopkov tepeža. Prosi za milostno sodbo. Dr. Krašovec je protestiral proti računu za pogrebne stroške, ki je bil na dopoldanski seji predložen. Nato je predlagal, da se spisi o pravomočni sodbi odstopijo državnemu tožilstvu v Mariboru zaradi kazenskega preganjanja, ki naj se uvede proti podžupanu Franu Žebotu in tovarišem.

Nato so govorili branilci obtožencev, ki so se v svojih zagovorih spustili na politično polje.

Za njimi se je dvignil zastopnik zasebnih udeležencev dr. Ogrizek, ki je v svojem govoru dejal, da je veliko napako storil državni pravdnik, ki je že v obtožnici govoril o stvareh, ki jih preiskava ni dognala. Zaradi tega so vsi branilci zašli tudi na politično polje ter zašli tako daleč, da so nedolžne ljudi, ki so bili z nožem in kamenjem iz zasede napadeni, napravili odgovorne za zločinsko dejanje. Branilci so se sklicevali na državno svobodo in na demokracijo. Prav, toda naj se sklicujejo na svobodo in demokracijo tudi takrat, kadar jim oboje ni v prilog.

Dr. Zbrizaj iz Konjic je zagovarjal Brajkoviča, Bunca in Kodriča.

Dr. **Irgolič** je branil Klanjščka ter naglašal, da so vsi današnji obtoženci že skozi desetletja »stebri jugoslovanske misli« v Mariboru.

Dr. **Goričan** je zagovarjal Mlinarja in Paravana in pri tej priliki rekel, da akademikom ni treba verjeti, ker so prvi zahtevali oni obtožnico.

Dr. **Pele** je branil oba brata Primca, Filipa in Mirka, ter Urbančiča.

Dr. **Vrečko** je v svoji obrambi dr. Milana Goriška ml. izjavil, da je obtoženi Gorišek nedolžen in da bi bilo treba obtožiti ljubljanske akademike.

Dr. **Likold**, ki je branil Ranarja, Štancarja in Siliča, je imel izključno političen govor.

Dr. **Jančič**, ki je branil Beigotta, Kranjca in Korošca ter vso skupino Šentlenarčanov, je govoril spočetka kot stvaren jurist, pozneje pa je zašel tudi on na politično polje.

Dr. **Reich** je branil Markeža in Neuwirta.

Dr. **Kalan** je branil Milana Orožna in se v svojem govoru spočetka najprej zahvalil preiskovalnemu sodniku in državnemu pravdniku, kateri je v današnjem ekspozeju tako plemenito razbremenil obtožence. Zahvala gre tudi predsedniku senata, ki je preiskovalni zapor skrajšil in je vso obravnavo tako lepo in objektivno vodil. Tako objektivne obravnave nismo že kmalu doživeli. Potem se je dr. Kalan zahvalil sodišču sploh, ki je skupno z državnim pravdništvom vsaj malo popravilo, kolikor se je pač popraviti dalo, kar so na obtožencih zagrešili drugi faktorji. Sodišče se je z eno besedo izkazalo v tem slučaju kot varuh pravne sigurnosti in osebne varnosti, ki v sedanjem času toliko pomeni za varnost državljanskih svoboščin in pravic. Nato je prešel na ljubljanske akademike in jih tako napadal, kakor da bi govoril na kakem shodu.

Dr. **Ogrizek** je napravil medklic: »Ali je to zagovor?«, nakar ga je predsednik senata Vidovič opozoril: »Nimate besede! Ne prekinjajte govornika!«

Nato je dr. Kalan obžaloval Dolinarjevo smrt ter se na koncu svojega govora iskreno zahvalil tudi dr. Ogrizku, ki se je kot zastopnik zasebnega udeleženca omejil samo na kratko zahtevo o zasebni odškodnini.

Govor dr. Ogrizka

Ko je dr. Kalan kot zadnji branilec končal svoj govor, se je dvignil dr. Ogrizek, ki je poprej po govoru državnega tožilca podal le kratko izjavo, da vzdržuje odškodninski zahtevek. Sedaj je v jedrnatem govoru in odgovoru očrtal značaj današnje obravnave. Med drugim je naglašal tudi to-le:

»Visoko sodišče! V prvi vrsti je dolžan državni tožilec, da se bavi s kvalifikacijo kazenskih dejanj posameznih obtožencev. To ni moja dolžnost. Zato se doslej v to vprašanje nisem spuščal. Po govoru državnega tožilca in vseh tovarišev branilcev pa smatram za svojo dolžnost, da v splošnem podam nekaj pripomb. Predvsem moram opomniti, da je državni tožilec v svoji obtožnici napravil veliko napako s tistim odstavkom obtožnice, katerega je dal sam v obtožnico. Tako so ljubljanski akademiki v Mariboru zagrešili zločin v smislu § 154/2 k. z. S tem je prejudiciral njihovo dejanje, o čemer bo morda odločalo šele sodišče. S tem je državni pravnik dal danes branilcem podlago, da so lahko v svojih zagovorih na tej napačni podlagi govorili in zapeljali pot čisto drugam, nego bi morala v resnici iti. Obtoženci so na tej podlagi naslikani kot junaki, ki so nastopili v samoobrambo javnih dobrin. Akademiki pa so naslikani kot zločinci in razbojniki, proti katerim je treba vsako dejanje smatrati kot samoobrambo in se torej ne sme kaznovati. Akademiki so res priznali, da so v Mariboru demonstrirali, priznali so tudi, da je ob tistih demonstracijah lahko priletel kak kamen ali jajce. To je pa pri vsaki demonstraciji tako in nikjer nihče ni govoril v takem slučaju o kakšnem komplotu v smislu § 154 k. z. Saj ni nobenih dokazov, da bi se bili akademiki zbrali za kako nasilno dejanje, razen za navadno demonstracijo. Uvaževati je treba tudi, da se pri vsaki demonstraciji pojavljajo tudi drugi ljudje, za katere pa akademiki ne morejo prevzeti nobene odgovornosti. Branilci so opisovali razna dejanja ob demonstracijah v Celju in so nekateri gospodje branilci danes javno trdili, da so nekateri akademiki iz Maribora demonstrirali potem v Konjicah in v Celju, kar pa ni res, ker je dognano, da so bile demonstracije v Celju takrat, ko so bili akademiki še zadržani v Prihovi. **Nedolžnih demonstracij ljubljanskih akademikov v Mariboru nikakor ni mogoče primerjati z naravnost razbojniškim napadom, katerega so zagrešili današnji obtoženci. Saj je vendar dognano, da akademiki niso imeli pri sebi nobenega orožja, in je na drugi strani tudi dognano, da so današnji obtoženci pripravili zasede, v zasedah pa nagromadili vse mogoče orožje: nože, gruče kamenja, samokrese, grčavke in drugo. Akademiki pa so bili docela neoboroženi.**

Vprav tej okolnosti se moramo zahvaliti, da v Prihovi ni bilo večjih nesreč. Ako bi bili akademiki oboroženi in bi se bili v takem položaju branili, bi se bile lahko zgodile še mnogo hujše nesreče. Zato v tem položaju res ni umestno govoriti, naj se uporabi § 25 k. z., ki govori o obrambi v skrajni sili. Branilci so namreč danes skušali razbremeniti obtožence na ta način, da so dejanje obtožencev zaznamovali kot samoobrambo, ki je po § 25 k. z. dopustna. Kaj takega ni mogoče dovoliti. To pa toliko manj, ker je javna oblast v polni meri storila svojo dolžnost in v danem položaju do skrajnih mej zaščitila pristaše JNS. V tem oziru je vsak očitek brez vsake podlage. Demonstracije ljubljanskih akademikov bi se lahko smatrale kot olajševalna okolnost, nekak razlog za uporabo § 25. Olajševalna okolnost se lahko res uvažuje, kakor se uvažuje pri nekaterih obtožencih, da je treba zapeljane manj kaznovati kakor pa kolovodje. Nisem nikak »Scharfmacher«, a treba je vendar za take izgrede primerne kazni, da se taki slučaji ne bodo več ponavljali. Kar se tiče varnosti demokratičnih pravic, pa želim samo to, da bi tovariši branilci, ki so na te strune danes udarjali, v tem pogledu bili vedno tako tenke vesti, kakor so bili danes. **S tem hočem reči, naj bodo za demokratične pravice ne samo takrat, kadar je njim prav, ampak tudi takrat, kadar je drugim prav.** Jaz sem sem skusil na svoji koži, da tovariši takrat, ko so me vlekli v Bosno, niso bili tako tenkovestni. Ravno take stvari pa rodijo posledice, **da žanje vihar, kdor seje veter.** Demonstracije, ki so bile v Mariboru, so nujne posledice svoječasnih napak. Ako bo posledica današnje obravnave ta, da bo ta tenkovestnost za varovanje zakonitosti in demokratičnih svoboščin vsesplošna in da bo v vsakem položaju veljala, potem si bomo samo čestitali, da je današnja obravnava imela velik uspeh.«

Pravdorek danes opoldne

Po kratkih pripombah branilca Mikuletiča je predsednik razglasil, da bo sodba izrečena jutri v petek ob pol 12. dopoldne.

Obiščite VI. mariborski teden!

Od 31. julija do 8. avgusta 1937. (50% popusta na železnicah in parobrodih od 29. jul. do 10. avg.) **Velika gospodarska in kulturna revija!** Industrija — Tekstil — Obrt — Trgovina — Kmetijska razstava — Prva fitopatološka razstava — Pokušnja vin — Zgodovina — Umetnost — Grafična razstava — Tujski promet — Akvaristična razstava — Kuncerejska, golobarska razstava — Razstava malih živali — Modna revija — Mednarodni plesni turnir — »Sen kresne noči« na prostem — Koncerti — Kongresi — Sportne prireditve — Veseličnі park na razstavišču. — Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji, zeleno romantično Pohorje, vinorodne Slovenske gorice, gostoljubni, lepi Maribor — **vas vabijo!**

Knez Pavle in kneginja Olga

pri opelu za patriarhom Varnavo v Ljubljani

Ljubljana, 29. julija.

Danes dopoldne je bilo v pravoslavni cerkvi v Trubarjevem parku cerkveno opravilo za pokojnim poglavarjem pravoslavne cerkve patriarhom Varnavo. Cerkev je bila drapirana v črno, pred dvema slikama pokojnika pa je bilo položeno cvetje in so gorele sveče.

Ko se je zvedelo, da pride k ljubljanskemu bogoslužju tudi Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, se je občinstvo zbralo v močen špalir ob Bleiweisovi cesti in v Trubarjevem parku, pravoslavna cerkvena občina pa je napolnila cerkev. Kmalu po 11 je prišel z avtomobilom z Brda knez namestnik Pavle s svojo soprogo kneginjo Olgo ter njeno materjo kneginjo Heleno. Kneza in kneginji je spremljal kraljevi adjutant general Dekaneva, pred cerkvijo pa jih je sprejel kraljevi adjutant polkovnik Vlado Petkovič. Nato so pozdravili Visočanstva: gg. ban dr. Marko Natlačen, general Popadič in general Dodič ter drugi odličniki.

Takoj po prihodu kneza namestnika se je pričelo cerkveno bogoslužje v cerkvi. V cerkvi je bil zbran tudi polnoštevilni zbor tukajšnjih častnikov ter drugi predstavniki, kakor zastopnik mestne občine podžupan dr. Ravnihar, zastopnik univerze rektor dr. Samec, vsi tukajšnji zastopniki tujih držav ter zastopniki raznih organizacij. Ob oltarju so se knez Pavle, kneginja Olga in kneginja Helena postavili na častno mesto ter s prižganimi svečami, enako kakor skoraj vsi udeleženci, prisostvovali bogoslužju za patriarha Varnava. Cerkvene obrede je opravil prota Kokič iz Zagreba, ki nadomešča tukajšnjega pravoslavnega proto, bolnega Budimira Gjorgjeviča. Po cerkvenih molitvah je imel prota Kokič nagovor o veličini patriarha Varnave in njegovih zaslugah za pravoslavno cerkev. Po nagovoru prote Kokiča je občinstvo vzkliknilo v čast pokojnemu patriarhu trikrat »Slava!« Okoli tričetrt na 12 je bilo cerkveno bogoslužje v pravoslavni cerkvi zaključeno ter se je knez Pavle z obema kneginjama ter spremstvom vrnil z avtomobilom na Brdo.

Prihod kneza-namestnika Pavla, kneginje Olge in kneginje Helene v pravoslavno cerkev.

Knez-namestnik in kneginja med opelom v pravoslavni cerkvi.

Anglija — Italija

Možnost sporazuma glede Španije

Rim, 29. jul. AA. Havas: Včerajšnji razgovor med predsednikom angleške vlade Chamberlainom in italijanskim veleposlanikom grofom Grandijem v Londonu, se je sukal okrog italijansko-angleških odnošajev. Dosedanja napetost med obema državama naj bi se odstranila po temle vrstnem redu:

Najprej naj bi obnovili gosposki sporazum in zbližali nazore obeh vlad o bodočnosti Španije. Na ta način bi pripravili rešitev španskega vprašanja, ki bi jo mogli sprejeti vsi, ker ne bi izključevala koristi nobene dežele in nobene skupine držav. Obnovljeni gosposki sporazum, o čemur sta včeraj govorila Chamberlain in Grandi naj odstrani skupne ovire glede spoštovanja statusa quo v zapadnem delu Sredozemskega morja. Obenem naj bi ta pogodba razpršila francoske skrbi glede njenih prometnih zvez s severno Afriko. Zbližanje nazorov o bodočnosti Španije pa prinaša nove možnosti. Ko so začeli po zavzetju Bilbaa v Veliki Britaniji govoriti o generalu Francu realistično in nameravali zaščititi angleške finančne koristi v Španiji, so to izpremembo angleških naziranj sprejeli v Rimu brez posebnih simpatij. Februarja meseca je angleško trgovinsko odposlanstvo zahtevalo v Salamanci od generala Franca varstvo za angleške koristi v Huesci. Vodja španskih nacionalistov je tedaj to zahtevo odklonil, kar so v Rimu pozdravili.

Po zavzetju Bilbaa se je angleški vpliv zopet uveljavil. V Italiji so se začeli razburjati. Domnevali so, da skuša Velika Britanija doseči pri generalu Francu ne le varstvo svojih gospodarskih koristi, temveč pridobiti generala tudi za to, da bi odpovedal službo italijanskih prostovoljcev proti diplomatskemu in finančnemu pokroviteljstvu, ki bi mu ga podelila Velika Britanija.

Nacionalno Španijo, je tedaj pisalo glasilo Roberta Farinaccija »Regime Fascista« (Farinacci je član velikega fašističnega sveta), ni mogoče prodati za skledo leče. Načel in idealov, ki so prešinjali italijansko vlado in druge narode, ko so brez oklevanja žrtvovale kri svojih najboljših sinov, ni mogoče kar tako pozabiti. Članek je izšel julija meseca. Dogodki so se nato naglo razvijali. Ne da bi hoteli nasprotovati proti temu, kar so nekoč imenovali finančno pokroviteljstvo Velike Britanije v Španiji, motrijo sedaj v Italiji z mnogo večjo simpatijo delo, ki ga hoče Velika Britanija razviti v Španiji. Enako so se spremenili tudi nazori Italije, o bodoč ureditvi Španije. Spočetka so smatrali v Italiji gibanje generala Franca za politično smer, ki se bo razvijala v fašističnem smislu. S posebnimi simpatijami so Italijani obdajali falangiste. Prav nič se niso pa ogrevali za obnovo monarhije. Veliko Britanijo so celo obtoževali, da bi pozdravila vrnitev, če že ne Alfonza XIII., pa vsaj kakega člana njegove kraljevske rodbine. Obnovljena monarhija bi bila zanesljivo orodje angleškega vpliva. Odtlej je misel morebitne obnove v Rimu precej napredovala. V Italiji so ponatisnili izjave generala Franca v korist asturijskega princa don Juana. Krožili so celo glasovi, da je general Franco pozdravil tega princa v dogovoru z Rimom. Tudi v tej bistveni točki se je italijansko stališče približalo stališču Velike Britanije.

Zagrebška vremenska napoved: Spremenljivo jasno z lokalnimi padavinami.

Dunajska vremenska napoved: oblačno in zmerno toplo vreme.

Zemunska vremenska napoved: Deloma oblačno vreme, z nevihtami in deloma s plohami ponekod. Toplota se bo nekoliko dvignila.

Orožnik utonil na Bledu

Včeraj popoldne okrog 4. je Blejsko jezero spet zahtevalo svojo žrtev. Orožnik Franc Jugoveta, ki je bil tu dodeljen čez poletje, se je šel kopat v Grajsko kopel s svojimi tovariši. Bil je edini, ki je znal plavati. Skočil je v vodo, plaval nekaj časa, nato pa naenkrat izginil pod površjem kakih 15 metrov od obale. Njegovi tovariši so videli, kako je izginil, vendar se v začetku niso mogli znajti. Od njih ni znal nihče plavati, da bi potapljajočemu priskočil na pomoč. Zato so poklicali druge, ki so šli iskat orožnika, pa ga niso našli. Najbrže ga je zadela srčna kap. Truplo so pričeli takoj iskati s posebnimi pripravami, toda doslej ga niso našli.

Danes okrog 12. je prispela na Bled čez Vintgar skupina višjih italijanskih železničarjev in carinikov, da si ogledajo Bled. Vodil jih je g. Parma iz Ljubljane in pa ravnatelj zdraviliške komisije g. Letis. Kosilo so imeli v Park hotelu. Popoldne so se vozili po jezeru in na otok. Okrog 6. so se odpeljali spet nazaj v Italijo.

Veličasten kongres katoliške mladine

Pretekli teden je imela krščanska delavska mladina (Jocisti:Jeunnesse Ouvrière Catholique) v Parizu veličasten kongres. Kljub toliki protiverski, komunistični in framasonski propagandi v Franciji, se je nabralo okrog 80.000 katoliških mladih delavcev in delavk, ki so se navduševali za svoja katoliška načela in izražali zahteve po preosnovi družabnega reda in delavskih razmer tako, kakor jih zamišljajo papeške okrožnice

V nedeljo 18. t. m. so imeli slovesno službo božjo na prostem, kjer jim je govoril pariški nadškof.

Imeli so pevski zbor 2000 pevcev. Stadion, kjer se je kongres vršil, je bil praveat gozdič praporov; bilo jih ni nič manj kot 1800.

Rim, 29. julija. AA. Danes dopoldne je italijanski kralj sprejel v avdijenco jugoslovanskega poslanika Jovana Dučića, ki bo zapustil Rim.

Pariz, 28. julija. AA. Havas: Iz Moskve poročajo, da je Slavicki, konzul v Harbinu, imenovan za sovjetskega veleposlanika v Tokiju.

Drobne novice

Koledar

Petek, 30. julija: Abdon in Senen, mučenca; Julita, mučenka. Zadnji krajec ob 19.47. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod **Andrej Volčič**, sluga Pokojninskega zavoda za nameščence. Pogreb bo v soboto ob ½5 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne vesti

= *Poročil* se je g. dr. Igo Šilar, odvetnik v Kranju, z gdč. Anico Mahulja. Obilo sreče in blagoslova božjega.

= **Nov državni svetnik.** Z ukazom kraljevskega namestništva je bil na predlog predsednika ministrskega sveta imenovan za državnega svetnika v II/2. g. dr. Rudolf Steinmetz Sorodolski, načelnik ministrstva trgovine in industrije v p.

Veliki popusti
na poletni zaključni **prodaji**
od 20. julija do 14. avgusta
A. Žlender
Manufaktura
LJUBLJANA
Mestni trg 22

Roparji okrog Vrhnike

Ljubljana, 29. julija.

Vrhniko in okolico nadleguje zadnje dni zelo nevarna vlomilska in roparska tolpa. Nekateri domnevajo, da kradejo in ropajo znani zlikovci, kakor Brdečko, Rakovec, Anžur in drugi in res je, da se približni opis teh oseb skoro ujema z roparji. Na drugi strani pa nekatere orožniške postaje domnevajo, da so vse te predrzne tatvine zakrivili člani neke ciganske družbe, ki je zlasti mnogo hudega zakrivila na Dolenjskem. Resnica pa je zaenkrat ta, da pred številnimi roparskimi tolpami na deželi sedaj ni varna ne cerkvena lastnina, ne trgovine in niso varne družine.

O vlomih pri trgovcih Mavriju in Jernejčiču na Vrhniki smo že poročali. Kmalu nato pa je opazil trgovec Mirko Verlič, da sta mu dva neznanca odpeljala šest metrov dolg in okoli 3000 din vreden čoln po Ljubljanici. Verlič je odhitel za njima z motornim kolesom ter ju dohitel pri Podpeči. Zahteval je od njiju, naj takoj odideta proti Podpeči. Naperil je na nju revolver, da bi ju lažje ustrahoval, toda zločinca sta kar nenadno tudi imela revolverje v rokah, tako da se je moral Verlič umakniti. Obvestil je sicer orožnike in pa prebivalstvo o potepajočih se zločincih. Zločinca sta na begu odvrgla dva nahrbtnika, polna blaga, za katero so oblasti že ugotovile, da je bilo ukradeno pri vlomu v konzumno društvo v Logatcu. Odvrgla sta tudi dvoje koles, od katerih je bilo eno ukradeno mehaniku Leopoldu Omejcu na Vrhniki. Kakor je Mirko Verlič mogel ugotoviti, sta bila oba zločinca zelo dobro založena z denarjem.

Orožniki na Vrhniki so sicer aretirali znanega tatu Albina Hlebša, ki je zadnje dni stikal po trgovinah ter se delal, kakor da bi hotel nakupiti velike množine blaga, pri njem pa so našli v preiskavi le kakšnih 40 din denarja. Hlebš, ki je doma iz Zgornje Hrušice, je očitno stikal po trgovinah in poizvedoval, kje bi se dalo kaj ukrasti. Sedaj, ko je v zaporu, pa pravi, da s temi ropi in vlomi nima nobene zveze in da teh vlomilcev ter roparjev ne pozna.

Zadevo preiskuje tudi ljubljanska policija, ki upa, da bo kmalu izsledila vso nevarno vlomilsko tolpo.

Lasta???

— **Redek dogodek.** Iz Guštanja poročajo: Letos smo imeli v naši župniji kar tri nove maše. V nedeljo 11. julija sta opravila prvo daritev gg. Jaroš in Janko Kotnik. Cerkveni govor je imel g. Šimen Kotnik, župnik v Podgorju pri Slovenjgradcu. Zadnjo nedeljo 25. julija pa je opravil svojo prvo sveto mašo g. Jevšnikar Viljem. Pridigoval mu je g. stolni dekan dr. Cukala iz Maribora. Da se je udeležilo novih maš mogočno število vernikov iz bližnjih in daljnih krajev Mežiške doline, se razume samo ob sebi. Gospodom novomašnikom želimo na njihovi novi poti obilo sreče in božjega blagoslova.

— **Lepa prireditev Frančiškovih križarjev v Nazarju.** V nedeljo, 29. julija, ob 8 zvečer so priredili veliki Frančiškovi križarji iz Ljubljane versko igro: Pilat. Zbralo se je nepričakovano mnogo ljudi. P. Odilo je obrazložil pomen igre, ki bi bila brez te razlage nekoliko težka za ljudi, in pozdravil goste, ki so prišli od vseh strani. Na povabilo p. Odila, ki je vodil petje, je pela vsa množica ljudske verske pesmi, da je bilo med njimi res zbrano razpoloženje in vsi so zbrano sledili igri, ki je kazala Pilata, ki je obsodil svojega Boga, in je zato kaznovan, da se potika po svetu kot večen popotnik, dokler ga njegov sin Lukrecij in stotnik Petronij ne spravita z Bogom. Ljubljanskim križarjem smo za njihovo igro prav hvaležni.

— **Pri lenivosti črevesa,** kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna **»Franz-Josefova«** grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba **»Franz-Josefove«** vode izborno urejuje funkcije črev.
Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 13.485. 25. V. 35.

— **Izzivanje.** Za Anino sta od nekod prišla v Fram 2 godca, harmonikar in violinist, ki sta 3 noči romala od gostilne do gostilne in do 2 ponoči budila mirne stanovlce iz spanja. Ko je tretjo noč bilo nekemu stanovalcu le preveč tega razgrajanja in je skozi okno protestiral, se je nad njim zadrl njih spremljevalec domačin F. V. z besedami: »Na moje povelje sokolski marš. . . . . proti njemu nima nihče nič govoriti.« Ali je tako obnašanje in govorjenje tudi viteško...?

— **Poslužite se možnosti izletov z najmodernejšimi avioni »Oleag«-a na Jadran ali Vrbsko jezero. Informacije pri »Putnik«-u.**

— **Turistični avtobusni izleti v Opatijo-Sušak za 70 Din. Informacije Putnik, Gajeva 3, tel. 24-72.**

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne **»Franz-Josef grenčice«.**

Ljubljana

l **Vprizoritev veseloigre »Detektiv Megla«** na vrtu Rokodelskega doma v soboto, 31. t. m. in v nedeljo, 1. avg., obakrat ob pol 9 zvečer ne bo presegala dosedanjih prireditev tega odra samo po spretno izrežirani predstavi in po pestri vsebini navedene veseloigre, temveč tudi po tehničnih pripravah igralskega odra, katerega so člani sami tako mojstrsko izdelali, da bo tudi tega zanimivo pogledati. Zato naj nihče ne zamudi ugodne prilike, da se udeleži v soboto ali nedeljo zvečer na vrtu Rokodelskega doma te predstave. V predprodaji v soboto od 5 naprej in nedeljo od 10—12 dopoldne v pisarni v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12, si lahko vsak nabavi potrebne vstopnice.

l *Opozorilo upnikom delavcev, zaposlenih iz socialnih fondov.* Nekateri brezposelni, zaposleni pri javnih delih in plačani iz socialnih fondov, dolgujejo zasebnikom razne zneske. Upniki so se doslej obračali na mestni socialnopolitični urad s prošnjami, da odteguje dolžnikom, zaposlenim iz socialnih fondov, v obrokih dolžne zneske od njihove delovne mezde. Mestno poglavarstvo opozarja upnike na sklep socialnopolitičnega odbora mestnega sveta, sprejet na seji dne 21. julija t. l., po katerem se smatra mezda teh delavcev ne kot zaslužek, ampak v bistvu kot podbora, zaradi česar se pooblašča socialnopolitični urad, da v bodoče odkloni odtegovanje dolgov od mezd delavcev, začasno zaposlenih iz socialnih fondov.

l *Dar mestnim revežem.* Dediči pok. g. Josipa Eberla, zlatarja v Ljubljani, so nakazali mestni občini znesek 3000 din, ki ga je pokojnik volil v svoji oporoki v prid mestnim revežem. Za plemeniti dar se mestno poglavarstvo najlepše zahvaljuje.

l **Strojepisni pouk.** Večerni tečaji. Vpisovanje dnevno od 6 do ½8 zvečer. Pričetek pouka 3. avgusta. Christofov zavod, Domobranska 15.

l **Za stoti nastop** svojega marljivega člana gosp. Lojzeta Jančiča vprizori prosvetno društvo »Vodnik« v Zgornji Šiški v nedeljo, 1. avgusta, na prostem veselo opereto »Študentje smo!« Uspeh lanske prireditve je bil nad vse časten, letošnja izvedba pa bo še popolnejša. Vsi ljubitelji operetne glasbe vabljeni.

l **Salezijanska prosveta na Kodeljevem** priredi v nedeljo 1. avgusta romanje na Brezje in izlet v Radovljico ter vabi svoje članstvo in prijatelje, da se ga v čim večjem številu udeleže. Odhod z jutranjim vlakom ob 6, ob 8 sv. maša, ki jo daruje g. ravnatelj dr. F. Blatnik, nato odhod v radovljiško okolico. Radi podrobnih informacij bo drevi ob 8 sestanek vseh odsekov v društvenem lokalu v Mladinskem domu.

l **Združenje trgovcev v Ljubljani** sklicuje za petek, 30. t. m. ob 11 dopoldne v prostore Trgovskega doma sestanek interesentov radi predlogov o izpremembi voznega reda z ozirom na prihod in odhod vlakov iz Ljubljane. Vabljeni so vsi, ki imajo interes na izpremembi voznega reda.

M. U. Dr. France Virant
bivši asistent dermatol. in infekcijskega oddelka
se je preselil na Gosposvetsko cesto 13 (Kolizej)
Ordinira od 12. do 15. (3.) ure

l **Raznašalec kruha pod tramvajem.** Včeraj zjutraj je v Spodnji Šiški hotel odpeljati koš kruha odjemalcem 25-letni pekovski pomočnik Franc Hočevar, doma iz Lužarjev pri Vel. Laščah ter uslužben pri mojstru Vrečku. Zavozil pa je iz veže s kolesom naravnost pod tramvaj, ki ga je podrl. Hočevar ima hude poškodbe na glavi in telesu. Nesreče si je Hočevar sam kriv, ker se je držal grde, pa tudi za kolesarje, še bolj pa za pešce nevarne navade, da vozijo naravnost iz veže na cesto, mesto da bi kolesarji sedali na kolesa šele pred hišo.

l **Nesreča na klavnici.** Včeraj zjutraj je klal na mestni klavnici tele 27-letni mesarski pomočnik Rudolf Vovk. Pri tem delu mu je odletel nož, ki se je zapičil Vovku globoko v levo stegno. Vovk je nevarno ranjen ter je moral v bolnišnico.

l **Janežičeva cesta končana.** Zadnje dni so mestni delavci končali ureditev Janežičeve ulice, ki veže Karlovško cesto s Prulami. Cesta je sedaj z gradivom iz Ljubljanice dobro utrjena in ima tudi širok hodnik. Zaenkrat je cesta za vozni promet še zaprta, ker se mora cestišče še utrditi, čeprav ga je mestni parni valjar dobro potlačil. Klanec na cesti je skoraj izginil.

l **Prepleskanje ograj.** Mestna občina je dala zadnje dni na novo prepleskati z minijem razne ograje okoli svojih parkov in pa raznih spomenikov. Tako so prepleskali razne ograje v Tivolskem parku, okoli Vodnikovega spomenika in drugod. Te ograje so namreč že stare ter jih je močno ogrožala rja, proti kateri je minij najboljše sredstvo.

l **Popravljen dolenjski tramvaj.** Ta teden je tramvajska družba dala temeljito popraviti progo cestne železnice v skoraj vsej dolžini od magistrata do dolenjske mitnice. Proga je bila že zelo razrvana ter je bil promet že v nevarnosti. Čim dalje bolj jasno je, da bo treba to progo v najbližji bodočnosti povsem izmenjati in na novo preurediti. Tudi pred glavno pošto so zadnje dni delavci morali ob tramvajski progi premenjati in popraviti cestni tlak. Tam so sicer tračnice še dobre, toda na tej točki je toliko tramvajskega prometa, da se tlak od časa do časa razruje in ga je treba pogosto popravljati.

l **Napad v Mestnem logu.** V koloniji na Cesti dveh cesarjev v Mestnem logu je v noči na včeraj nekdo napadel 48-letnega inkasanta mestnega socialnega urada, Leopolda Pajserja, ter ga tako močno ranil po glavi in po telesu, da ga je moral reševalni avto prepeljati v bolnišnico. Napadalec je to storil najbrže iz maščevanja.

l **Nočno službo imajo lekarne:** dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c .62; in mr. Gartus, Moste.

Trbovlje

Občina razpisuje nova službena mesta. Občina razpisuje sledeča službena mesta: knjigovodjo, občinskega zdravnika, nadstražnika, dostavljalca, cestarja, 2 nočna čuvaja, gozdnega čuvaja in upravitelja občinskega vodovoda. Čuje se, da je skoro za vsa mesta že določeno, kdo jih bo dobil in je razpis samo navidezen.

Nove zgradbe. Tudi v Trbovljah se čuti, da se gospodarski položaj zboljšuje. Delavci pri rudniku delajo več šihtov kot kdaj poprej in tako pa preide vsa dobrina, ki jo ima delavec pri rudniku tudi na druge stroke. Zato se posebno letos opaža, da se mnogo gradi. Nove stanovanjske hiše zidajo: Barovič Konrad, Blatnik Alojz, Baloh Rudolf, Hauptman Frančiška, Kovač Mirko, Košir Peter, Koren Jože, Poser Franc, Prašnikar Albin (v Knezdolu), Šmid Marija (v Knezdolu), Škoberne Anton. Razen teh je predvidenih še več adaptacij, več se jih pripravlja za zidavo drugo leto.

Maribor

m **Slovesna otvoritev VI. Mariborskega tedna** bo v soboto dopoldne ob pol enajstih na razstavišču.

m **Ilustriran program Mariborskega tedna** je tudi letos izšel in vsebuje vse prireditve in razstave, ki se vršijo v okviru Mariborskega tedna. Program je brezplačno dobiti pri vseh poslovalnicah Putnika, v vseh večjih potovalnih pisarnah in naših konzularnih in diplomatskih zastopstvih v inozemstvu. Naročiti ga je mogoče tudi neposredno pri upravi »Mariborskega tednа«, Maribor, Aleksandrova cesta 35.

m **Afera B. Schonsky.** Kakor znano, je bil lastnik tekstilne tvornice Zelenka in Co. Bedrich Schonsky od finančnega sodišča Finančne direkcije v Ljubljani obsojen radi prikrivanja dohodkov na pet in pol milijona dinarjev globe. Kakor je slišati, je upravno sodišče v Celju Schonskyjevi pritožbi deloma ugodilo in mu znižalo kazen na okroglo tri milijone dinarjev.

m **Mestna občina kostanjarjem.** Mestna občina poziva vse kostanjarje, ki želijo v letu 1937/1938 peči kostanj v območju mesta Maribora, da se javijo pri mestnem tržnem nadzorstvu do 31. julija med uradnimi urami. Zglasijo naj se le oni kostanjarji, ki imajo obrtno pravico in ki so že lansko leto pekli kostanj. Osebam, ki nimajo obrtnega pooblastila, se dovoljenja za pečenje kostanja ne bodo izdajala. Na kasnejše prijave se v nobenem primeru ne bo oziralo.

m **Na mestnem vojaškem uradu** so razvidni pogoji za sprejem gojencev v zrakoplovno podoficirsko šolo v Novem sadu.

m **Krožek mariborskega upokojenega učiteljstva** bo imel dne 5. avgusta ob treh popoldne v gostilni »Pri turistu« na Betnavski cesti svoj sestanek. Zunanji tovariši, posetniki Mariborskega tedna, in drugi gosti dobrodošli!

m **Pisarna mestnega avtobusnega prometa sporoča,** da bo v nedeljo, 1. avgusta, med 15 in 16 uro promet na otok zaradi tekme ustavljen.

m **Smrt kosi.** V mariborski bolnišnici sta umrla Ivan Cangl, 78 letni strojevodja v pokoju, in uslužbenka mestnega kopališča, 27 letna Cecilija Kohont. Na Pobrežju je umrl Alojz Prime, 64 letni državni upokojenec in gostilničar. Naj v miru počivajo!

m **V Kamnici pri Mariboru** so prebivalci razburjeni, odkar so doznali, da namerava neka mariborska tvrdka graditi skladišče za smodnik, ki bi naj stalo v obljudenem Kamniškem jarku. Prizadeti prebivalci so pri oblasteh napravili primerne korake, da do gradnje skladišča ne bi prišlo.

m **S konja je padel** pri jahanju 28 letni hlapec Dominik Ivan iz Limbuša tako nesrečno, da si je zlomil ključnico in levo nogo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

m **Motociklistične dirke,** ki jih bo v nedeljo, 1. avgusta, popoldne na progi Maribor—Kamnica—Maribor priredil Moto-klub Maribor, vzbujajo med mariborskimi športniki veliko zanimanje. Nastopili bodo poleg Avstrijcev in Italijanov naši domači priznani dirkači: Lotz, Čerič, Wresnik, Žgura, Al. Čerič, Tomažič, Šela in mladi Viljem Herič. Darila za zmagovalce so darovale tvrdke Kemindustrija, Shell-Company in Lotz.

m **Mestni avtobus na Pohorje.** V primeru lepega vremena bo mestni avtobus vozil v nedeljo zjutraj ob 5.40 z Glavnega trga na Pohorje in se bo vračal zvečer ob pol osmih s cestnega križišča. Voznina v eno smer 20 din, povratna karta 30 din. Prijave sprejema do sobote zvečer ob sedmih prometna pisarna na Glavnem trgu.

m **Neznosen prah po mariborskih ulicah** se pojavlja ob vročih dnevih in škropljenje ulic v dosedanji meri ne zadostuje. Zlasti si želijo stanovalci Koroške ceste, po kateri teče ves promet proti Mariborskemu otoku, da bi to prometno cesto v večji meri škropili.

m **Ogenj uničuje.** V Legnu je zaradi prezakurjenega štedilnika nastal požar v hiši izdelovalca orgel, posestnika Rafaela Konečnika. Požar je uničil hišo in gospodarsko poslopje z mnogoštevilnim inventarjem ter je povzročil 35.000 din škode.

m **Oba pustolovca,** ki sta poskušala v sirotišnici šolskih sester v Slovenski Bistrici izvesti drzno goljufijo, so videli tudi v Mariboru, ko sta se čez glavni most vozila v elegantni limuzini.

Celje

c **Celjska obrtna razstava.** V nedeljo 1. avgusta ob 9 dopoldne bo slavnostna otvoritev celjske razstave. Kakor je razvidno iz predpriprav, bo letošnja razstava še mnogo zanimivejša kot je bila prva in bo gotovo vsakega zadovoljila. Za zabavo bo skrbel veseličnі prostor, ki bo napolnjen z najrazličnejšimi atrakcijami.

c **Zmaga celjskega šahovskega kluba.** V sredo zvečer se je odigral v hotelu »Evropa« šahovski match med CŠK in oficirji tukajšnje garnizije. Celjski šahovski klub, ki je nastopil s I. in II. moštvom, je zmagal v razmerju 8:0.

c **Radi 8.50 din ga je zabodel v nožem.** V torek dopoldne je bila pred malim senatom tukajšnjega sodišča razprava proti Stahlu Alojziju, 33 letnemu delavcu iz Polzele, ki je bil obdolžen, da je 29. junija t. l. v Medlogu pri Celju z nožem zabodel Lipovška Jožeta iz okolice Celja. Stahel je bil v družbi nekega dekleta v gostilni. Tam je popil nekaj pijače, nato pa sedel na kolo in se odpeljal. Gostilničar je tekel za njim in ga vpričo dekleta prosil, da mu plača pijačo v znesku 8.50 din, Štahel pa ga je zavrnil, češ da je to že storil, medtem pa je prišel do njih še Lipovšek, ki je prav tako zahteval, da plača 8.50 din. Obdolženec, ki je bil užaljen in močno jezen, je segel po nož in zabodel Lipovška v levi komolec in v levo prsno stran, kjer mu je zadal smrtnonevarno globoko rano. Ker je bil obdolženec radi pretepaštva že večkrat predkaznovan, ga je sodišče obsodilo na 14 mesecev zapora.

c **Kino Metropol.** Danes zadnjikrat prekrasni film »Žetev - Julika« (Die Ernte). V gavni vlogi Paula Wessely.

Prečna

Srebrna poroka. Naš župan g. Zagorc Josip in njegova žena Jožefa sta obhajala 28. julija 25 letnico svoje poroke. V zelo srečnem zakonu vzgajata pet otrok, od katerih je Jože v železniški službi, hčerka Mimi pa je letos absolvirala učiteljišče. — Naš župan je vzor žilave pridnosti in delavnosti. V prav skromni hiši je bil rojen. Z lastno pridnostjo se je izučil kamnoseštva in po smrti svojega mojstra prevzel obrt. Vojska ga je zalotila sredi dela. V ruskem ujetništvu je bil več časa. Pa Bog, ki ga naš župan kot pošten kristjan rad ima, ga je srečnega nazaj pripeljal. — Kot župan je zelo vesten in skrben občinski oče, čeprav ima pri tem gmotno škodo. Zelo socialno čuteč je. Želimo mu, da bi še zlato poroko v zadovoljnosti praznoval in v boljših gospodarskih in družabnih razmerah; letos moti njegovo slovesnost velika nesreča, ki je zadela vso občino: toča in vihar sta naredila po občini Prečna dne 26. julija milijonsko škodo.

Šport in „šport“

Menda ni prijatelja športa ali športnika, ki bi sam v sebi ne umel povedati, ka je prav za prav šport — pravi šport. Pravi šport še obstoja in mnogo jih je, ki so mu z vsem srcem vdani. Obstoja v zdravem urjenju telesa in volja do zmage pravemu športniku je hkratu vzpodbuda k vztrajnemu športnemu delovanju. Tisoči ljudi so naklonjeni športu v želji po telesni sprostitvi in razvedrilu — in vendar kaj vse se še dogaja pod imenom šport! Pojem besede »šport« je dobil pač preširok pomen, kajti v resnici so tri vrste telesnega udejstvovanja, ki jih dandanes vse nahajamo pod isto označbo, ki bi jih pa morali razlikovati. Te tri vrste »športa« so:

1. Šport iz čistega veselja do telesne kulture, iz veselja spričo zmožnosti, spričo zmage.

2. Šport z izkoriščanjem zmožnosti, za zaslužek, t. j. profesijonalizem, ki ga nikakor ni treba odklanjati.

3. Šport ljudi, ki niso športniki, ljudi, ki so v njem našli pota, kjer morejo delovati v skladu s svojimi nizkimi nagoni in nagnenji, ki pod krinko športa uganjajo nedovoljeno, ki se morajo za športno karijero zahvaliti svoji premetnosti in drznosti.

Če bomo te tri pojme med seboj razlikovali, bomo pred svetom čisti in mnogim prijateljem športa se ni treba bati, da bi morali poslušati očitke, ki jih čujemo ob vsaki priliki, pri vsakem športnem tekmovanju.

»Catch as catch can« (surova ameriška rokoborba) nosi ime šport, častno ime, ki ga imajo prav tako n. pr. tekmovanja v vodi, ki to ime zaslužijo. Isto ime nosi n. pr. boks, sicer eden od najlepših in najbolj moških športov, ki pa se je v današnji dobi izrodil v najzahrbtnejše intrige, v borbo spletk, ki naj bi namesto zmožnosti in znanja odločile, komu bo pripadel ta ali drugi častni naslov in — kup denarja.

Pri tem pa ne smemo pozabljati na one, ki imajo pri športu največkrat večjo besedo, kot športniki-tekmovalci. Na one, ki šport vodijo in ki je njihova naloga, da učijo športnike-tekmovalce, da prav pojmujejo besedo »šport«. Boljše: kaj naj bi jih učili, kajti dandanes imamo nešteto primerov, ko ti sami ne vedo za pravi pomen te besede in s svojimi zgledi zavajajo tekmovalce in ustvarjajo pri prijateljih športa razpoloženje, ki športu škoduje in široke množice odbija. Ni tako dolgo, ko smo pri nas imeli tak primer, ki pa ga časopisje ni prezrlo in je povzročiteljem posvetilo primerne besede. Red naj se napravi, izločijo naj se iz vrst voditeljev športa ljudje, ki jim je pravi šport sredstvo za osebne namene (reputacijo?), namesto da bi jim bil končni cilj.

Športna senzacija v Mariboru

Po lanskoletnem velikem uspehu, ko so mariborski sodniki premagali ljubljanske s 4:1, so letos povabili v goste kolege iz Graza ter se bo ta važna tekma odigrala v okviru Mariborskega tedna dne 1. avgusta ob 16 na stadionu SK Železničarja na Tržaški cesti. Mariborski sodniki so se odločili za sledečo postavo: v golu Bizjak, ki je svoječasno nadvse častno branil vrata ISSK Maribora in ki se je za to tekmo podvrgel temeljitemu študiju žoge, branilca sta Kasper, ki ima kot načelnik nogometne sekcije Rapida nogometno modrost v malem prstu, in prosluli »Jula« Klipstädter, bivša zvezda Rapida. Krilska vrata: na desni strani Peteln, ki ga njegov poklic diplomiranega optika že vnaprej usposobija, da pregleda vse kočljive situacije; center-half bo neizčrpni »ata« Nemec, na levem pa bo »po školsko« reprezentiral vrhunski nogomet Klanjšček. Največje nade polagajo vsi v napadalno vrsto, ki je znana po ostrih strelih iz vsake situacije. Desno krilo bo »zastopal« vitki Murko, njegova zveza bo Kopič, ki ima momentano kondicijski trening pri vojakih, duša moštva in srednji napadalec bo žilavi Konič, ki sedaj noč in dan trenira v pisarni Mariborskega tedna; leva zveza bo ex Skopljanec Jančič, ki ga vsi klubi Maribora že težko pričakujejo, dočim bo na levem krilu znani »luftakrobat« Bergant. Gotovo je, da je to najboljša postava, ki bo z vsemi silami gledala, da pribori zmago Mariboru.

Gračani nastopijo z najmočnejšim moštvom, v katerem je cela vrsta bivših reprezentativcev (dr. Reinthaler in drugi). Po večletnem odmoru bo vodil to važno tekmo priljubljeni sodnik dr. Planinšek! Kdor hoče videti spet »pravi« nogomet, naj v nedeljo, dne 1. avgusta, ob 16 pohiti na stadion. Za obiskovalce Mariborskega otoka bodo na razpolago posebni avtobusi, ki bodo vozili naravnost na igrišče.

•

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Na športnem dnevu SK Bratstva (Jesenice) v nedeljo, 1. avgusta ob 8 dopoldne so za nastop določeni ti-le tekmovalci: Srakar Ivan, Krpan, Kajfež, Kranjc, Šušteršič, Baloh, Pogačnik, Skušek, Gabršek, Nabernik, Kosec. Odhod iz Ljubljane ob 5 zjutraj. Vsi imenovani morajo biti na postaji najpozneje ob 4.45. Opremo naj dvignejo na igrišču v soboto popoldne od 17 naprej. Na proslavi SK Železničarja (Maribor) v nedeljo, 1. avgusta ob 8.30 dopoldne so za nastop določeni ti-le atleti: Peteršek, Goršek, Urbančič, Požar, Štok, Grgič in Žorga. Kapetan moštva je Peteršek, ki bo razporedil tekmovalce za posamezne discipline. Opozarjamo vse imenovane, da morajo prinesti s seboj čisto opremo. Načelstvo. — Pri tem opozarjamo vse atlete, naj redno trenirajo za nastop na državnem prvenstvu za klube in poedince v Zagrebu od 20. do 22. avgusta t. l. in se najvestnejše pripravijo za dvoboj Dravska banovina : Julijska Benečija v Ljubljani od 25.—26. septembra. Kandidate za državno prvenstvo pa posebej opozarjamo na Balkanske igre, ki bodo od 5.—12. septembra v Bukarešti (Romunija), kakor tudi, da je državno prvenstvo za imenovane igre izbirno.

Fram

Smrtna kosa. Prošli teden smo pokopali 83 let staro gospo Marijo Longino, ki je v svojih mladih letih pridno pomagala pri zidavi farne cerkve v letu 1875. Naj v miru počiva!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

NOVOSTI

Feekes Carl Dr. Professor, Die Harmonie des Seins. Ein Blick in das methaphysische Weltgebäude des Thomas von Aquin. 192 strani, vezano 54 din. — **Guardini Romano,** Der Engel in Dantes göttlicher Komödie, 134 strani, vez. 42 din. — **Herzog Peter,** Herrlichkeit Gottes. Grundgedanken katholischer Frömmigkeit, 270 strani. vez. 50 din. — **Hessen Johannes,** Wertphilosophie, 262 strani, vezano 70 din. — **Kuckhoff,** Christus und der Mann. Darstellung der Kirche in den katholischen Männern. 200 str., vez. 36 din. — **Maxsein Anton,** Mönchtum heute. 177 strani, vez 90 din. — **Metzger Joseph,** Das katholische Schrifttum im heutigen England. 407 strani, vez. 81 din. — **Rudolf Karl Dr.** Liturgie und Seelsorge. Zur religiösen Formung des Christen von heute. 139 strani, nevez. 30 din. — **Schneider Friedrich,** Bildungskräfte im Katholizismus der Welt seit dem Ende des Krieges. 403 strani, vez. 98 din. — **Schnürer Gustav Dr.,** Katholische Kirche und Kultur in der Barockzeit, 804 strani, vez. 150 din.